

Školní vzdělávací program

ZŠS

**Zpracovaný podle RVP pro obor vzdělávání
základní škola speciální**

**Základní škola praktická
Kláštepec nad Ohří, Havlíčkova 269**

Základní škola praktická Klášterec nad Ohří, Havlíčkova 269,
431 51 Klášterec nad Ohří
Tel., fax: 474 375 438, e-mail: jirina.malastova@seznam.cz

Školní vzdělávací program ZŠS

Platnost: od 1. 9. 2010 Ředitelka školy: PhDr. Jiřina Malastová

Schváleno Školskou radou dne: 17.6.2010

OBSAH

1	IDENTIFIKAČNÍ ÚDAJE	1
2	CHARAKTERISTIKA ŠKOLY	2
3	CHARAKTERISTIKA ŠKOLNÍHO VZDĚLÁVACÍHO PROGRAMU PRO OBOR VZDĚLÁNÍ ZÁKLADNÍ ŠKOLA SPECIÁLNÍ.....	4
3.1	KLÍČOVÉ KOMPETENCE.....	5
3.1.1	Klíčové kompetence pro žáky se středně těžkým mentálním postižením	5
3.1.2	Klíčové kompetence pro žáky s těžkým mentálním postižením a souběžným postižením více vadami	7
3.2	PRŮŘEZOVÁ TÉMATA.....	9
3.2.1	Osobnostní a sociální výchova (OSV).....	9
3.2.2	Výchova demokratického občana (VDO)	10
3.2.3	Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech (VMEGS).....	10
3.2.4	Multikulturní Výchova (MV)	10
3.2.5	Enviromentální Výchova (EV)	10
3.2.6	Mediální Výchova (MEV).....	11
4	RÁMCOVÝ UČEBNÍ PLÁN.....	13
4.1	UČEBNÍ PLÁN PRO 1. – 10. ROČNÍK SPECIÁLNÍ ŠKOLY	13
4.1.1	Poznámky k učebnímu plánu	14
4.2	UČEBNÍ PLÁN PRO VZDĚLÁVÁNÍ ŽÁKŮ S TĚŽKÝM MENTÁLNÍM POSTIŽENÍM A SOUBĚŽNÝM POSTIŽENÍM VÍCE VADAMI V ZÁKLADNÍ ŠKOLE SPECIÁLNÍ.....	16
4.2.1	Poznámky k učebnímu plánu	17
5	VZDĚLÁVACÍ OBLASTI PRO ŽÁKY SE STŘEDNĚ TĚŽKÝM MENTÁLNÍM POSTIŽENÍM	19
5.1	VZDĚLÁVACÍ OBLAST: JAZYKOVÁ KOMUNIKACE	19
	Charakteristika vzdělávací oblasti	19
	Cílové zaměření vzdělávací oblasti	19
	Zařazená průřezová témata	20
	Časová dotace	20
5.1.1	Vyučovací předmět: ČTENÍ (Čt).....	21
5.1.2	Vyučovací předmět: PSANÍ (Ps).....	25
5.1.3	Vyučovací předmět: ŘEČOVÁ VÝCHOVA (Řv).....	29
5.1.4	Vyučovací předmět: DRAMATICKÁ VÝCHOVA (Dv).....	32
5.2	VZDĚLÁVACÍ OBLAST: MATEMATIKA A JEJÍ APLIKACE.....	36
	Charakteristika vzdělávací oblasti	36
	Cílové zaměření vzdělávací oblasti	36
	Zařazená průřezová témata	36
	Časová dotace	36
5.2.1	Vyučovací předmět: MATEMATIKA (M)	37
5.3	VZDĚLÁVACÍ OBLAST: INFORMAČNÍ A KOMUNIKAČNÍ TECHNOLOGIE	48
	Charakteristika vzdělávací oblasti	48
	Cílové zaměření vzdělávací oblasti	48
	Zařazená průřezová témata	48
	Časová dotace	48
5.3.1	Vyučovací předmět: INFORMATIKA (I).....	49
5.4	VZDĚLÁVACÍ OBLAST: ČLOVĚK A JEHO SVĚT	52
	Charakteristika vzdělávací oblasti	52
	Cílové zaměření vzdělávací oblasti	52
	Zařazená průřezová témata	53
	Časová dotace	53
5.4.1	Vyučovací předmět: PRVOUKA (Prv)	54
5.5	VZDĚLÁVACÍ OBLAST: ČLOVĚK A SPOLEČNOST	65
	Charakteristika vzdělávací oblasti	65

Cílové zaměření vzdělávací oblasti	65
Zařazená průřezová témata	65
Časová dotace	66
5.5.1 Vyučovací předmět: ČLOVĚK A SPOLEČNOST (Čsp)	67
5.6 VZDĚLÁVACÍ OBLAST: ČLOVĚK A PŘÍRODA	72
Charakteristika vzdělávací oblasti	72
Cílové zaměření vzdělávací oblasti	72
Zařazená průřezová témata	72
Časová dotace	72
5.6.1 Vyučovací předmět: ČLOVĚK A PŘÍRODA (Čpř)	73
5.7 VZDĚLÁVACÍ OBLAST: UMĚNÍ A KULTURA	79
Charakteristika vzdělávací oblasti	79
Cílové zaměření vzdělávací oblasti	79
Zařazená průřezová témata	79
Časová dotace	80
5.7.1 Vyučovací předmět: HUDEBNÍ VÝCHOVA (Hv)	81
5.7.2 Vyučovací předmět: VÝTVARNÁ VÝCHOVA (Vv)	85
5.8 VZDĚLÁVACÍ OBLAST: ČLOVĚK A ZDRAVÍ	89
Charakteristika vzdělávací oblasti	89
Cílové zaměření vzdělávací oblasti	89
Zařazení průřezových témat	90
Časová dotace	90
5.8.1 Vyučovací předmět: VÝCHOVA KE ZDRAVÍ (Vz)	91
5.8.2 Vyučovací předmět: TĚLESNÁ VÝCHOVA (Tv)	93
5.9 VZDĚLÁVACÍ OBLAST: ČLOVĚK A SVĚT PRÁCE	97
Charakteristika vzdělávací oblasti	97
Cílové zaměření vzdělávací oblasti	97
Zařazená průřezová témata	97
Časová dotace	98
5.9.1 Vyučovací předmět: PRACOVNÍ VÝCHOVA (Pv)	99
5.9.2 Vyučovací předmět: PRÁCE S KERAMIKOU (Pk)	113
6 VZDĚLÁVACÍ OBLASTI PRO ŽÁKY S TĚŽKÝM MENTÁLNÍM POSTIŽENÍM A SOUBĚŽNÝM POSTIŽENÍM VÍCE VADAMI	116
6.1 VZDĚLÁVACÍ OBLAST: ČLOVĚK A KOMUNIKACE	116
Charakteristika vzdělávací oblasti	116
Cílové zaměření vzdělávací oblasti	116
Časová dotace	116
6.1.1 Vyučovací předmět: ROZUMOVÁ VÝCHOVA (Rv)	117
6.1.2 Vyučovací předmět: ŘEČOVÁ VÝCHOVA (Řv)	125
6.2 VZDĚLÁVACÍ OBLAST: ČLOVĚK A JEHO SVĚT	128
Charakteristika vzdělávací oblasti	128
Cílové zaměření vzdělávací oblasti	128
Časová dotace	128
6.2.1 Vyučovací předmět: SMYSLOVÁ VÝCHOVA (Sv)	129
6.3 VZDĚLÁVACÍ OBLAST: UMĚNÍ A KULTURA	139
Charakteristika vzdělávací oblasti	139
Cílové zaměření vzdělávací oblasti	139
Časová dotace	139
6.3.1 Vyučovací předmět: HUDEBNÍ VÝCHOVA (Hv)	140
6.3.2 Vyučovací předmět: VÝTVARNÁ VÝCHOVA (Vv)	143
6.4 VZDĚLÁVACÍ OBLAST: ČLOVĚK A ZDRAVÍ	146
Charakteristika vzdělávací oblasti	146
Cílové zaměření vzdělávací oblasti	146
Časová dotace	146

6.4.1	Vyučovací předmět: POHYBOVÁ VÝCHOVA (Phv).....	147
6.4.2	Vyučovací předmět: ZDRAVOTNÍ TĚLESNÁ VÝCHOVA (ZTv)	150
6.5	VZDĚLÁVACÍ OBLAST: ČLOVĚK A SVĚT PRÁCE.....	153
	Charakteristika vzdělávací oblasti	153
	Cílové zaměření vzdělávací oblasti	153
	Časová dotace	153
6.5.1	Vyučovací předmět: PRACOVNÍ VÝCHOVA (Pv)	154
7	HODNOCENÍ ŽÁKŮ A AUTOEVALUACE ŠKOLY.....	168
7.1	HODNOCENÍ ŽÁKŮ	168
	Hodnocení prospěchu	171
	Chování (slovně):.....	173
	Předměty s převahou teoretického zaměření	174
	Předměty s převahou praktického zaměření	174
	Předměty s převahou výchovného zaměření	174
7.2	AUTOEVALUACE ŠKOLY	175
	Oblasti autoevaluace	175
	Cíle, nástroje a časové rozvržení autoevaluace	175

1 IDENTIFIKAČNÍ ÚDAJE

Název školního vzdělávacího programu:

Školní vzdělávací program ZŠS

Předkladatel:

Základní škola praktická Klášterec nad Ohří, Havlíčkova 269,
431 51 Klášterec nad Ohří, okres Chomutov

Ředitelka školy: PhDr. Jiřina Malastová

Tel/fax: 474 375 438

e-mail: jirina.malastova@seznam.cz nebo
zvlastni_skola@iol.cz

IČO: 46787551

IZO: 102 129 746

REDIZO: 600 077 748

Zřizovatel školy: Město Klášterec nad Ohří

Adresa: náměstí Dr. E. Beneše čp. 85

Koordinátor tvorby ŠVP: Mgr. Jaroslava Houdová

2 CHARAKTERISTIKA ŠKOLY

Základní škola praktická Klášterec nad Ohří, Havlíčkova 269, 431 51 Klášterec nad Ohří je úplná základní škola poskytující vzdělávání žákům s lehkým mentálním postižením ve třídách základní školy praktické. Výuka zde probíhá v 1. – 9. postupném ročníku. Dále vzdělává žáky se středně těžším a těžkým mentálním postižením a souběžným postižením více vadami ve třídách základní školy speciální, která probíhá v 1. – 10. postupném ročníku. Velkou výhodou ve třídách speciální školy je nižší počet žáků v jedné třídě. Do jedné z těchto tříd je integrován i žák neslyšící, který je vzděláván podle osnov ZŠ a ZŠ pro sluchově postižené. Třídní učitelé v těchto třídách jsou vysokoškolsky vzdělaní pedagogové v oboru Speciální pedagogika, kterým pomáhají asistenti pedagoga.

Součástí školy:

1. Základní škola praktická IZO 102 129 746
2. Školní družina IZO 116 200 499

Kapacita školy: 120 žáků

Budova školy je stará 100 let a nachází se na okraji města směrem na Karlovy Vary. Okolí školy je vyhovující, žáci mají možnost využívat přilehlý pozemek ke cvičení a k práci na školním pozemku. Kromě běžných učeben disponuje škola odbornými pracovny, především počítačovou učebnou, dílnami, knihovnou, tělocvičnou i cvičnou kuchyňkou. U každé učebny je kabinet, dále je zde sborovna a pracovna výchovného poradce. Žáci mají přístup k internetu v učebně PC. Všichni vyučující mají volný přístup na internet ve sborovně školy, používají tiskárnu i kopírku. Škola má i kvalitní hygienické zázemí (WC a sprchy v souladu s normami). V přízemí školy je vybudováno bezbariérové WC. Také přístup do školy je bezbariérový.

Pedagogický sbor čítá v současné době 17 pedagogů, z toho 11 učitelů /včetně ZŘ a ŘŠ/ z nichž je 7 plně kvalifikovaných, ostatní si doplňují vzdělání. Někteří učitelé prošli kurzy znakového jazyka, anglického jazyka, práce s keramikou a mnoho dalších. Všichni učitelé jsou proškoleni v problematice ochrany při mimořádných událostech. Výchovná poradkyně spolupracuje se všemi vyučujícími při řešení aktuálních problémů žáků. Ve škole pracuje poradce pro volbu povolání a metodik prevence sociálně patologických jevů. Metodik ICTK zajišťuje funkčnost všech PC jednotek ve škole a je nápomocen při řešení problémů. Při výuce žáků se zdravotním postižením i středně těžkým postižením a s kombinací vad pomáhá 5 asistentek pedagoga. Škola má školní družinu s 1 vychovatelkou. Správní zaměstnanci jsou tři, 1 administrativní síla.

Na škole funguje občanské sdružení Společnost pro podporu lidí s mentálním postižením v České republice, o. s., které pravidelně v rámci grantů MěÚ získává prostředky pro své členy. Úzká spolupráce je mezi školou a poradenskými institucemi – PPP Kadaň, Dyáda v Chomutově, SPC Měcholupy, SPC Litvínov, SPC pro sluchově postižené Chomutov. Dále s jednotlivými odbory městského úřadu, s odd. péče o dítě v Kadani, se Státní a Městskou policií.

Dle zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání byla zřízena Rada školy, která se podílí na správě školy.

Každoročně se naši žáci zúčastňují přehlídek a soutěží bývalých zvláštních škol v oblasti výtvarné, pracovní, sportovní i hudební. Do aktivit školy patří plavecký výcvik, vánoční besídky, pravidelné přehlídky prací žáků s vánoční a velikonoční tematikou, zapojení do projektu „Kláštecký Betlém“, návštěvy dětského oddělení městské knihovny, kina, divadla a různé turistické a jiné výlety. Zapojujeme se i do projektů škol ve městě, ať jsou to školy základní či střední – příkladem může být projekt „Žít spolu, ne vedle sebe“, kde již několik let spolupracujeme se studenty střední školy sociálně správní. Projekt „Slunce svítí pro všechny“/ MŠMT ČR, ESF/, který byl realizován v lednu 2007 – červnu 2008 /v hodnotě 2, 3 mil. Kč/, nám mimo jiné přinesl vybudování pěkné počítačové učebny.

Žáky naší školy jsou ve třídách základní školy praktické žáci, kteří z jakýchkoliv důvodů mají potíže zvládat učivo běžné základní školy a dále ve třídách základní školy speciální žáci se středně těžkým mentálním postižením a žáci s těžkým mentálním postižením a souběžným postižením více vadami.

Rodiče a zákonní zástupci žáků se školou spolupracují v omezené míře. Snažíme se o co nejužší spolupráci s rodinnými příslušníky, jsme rádi, když jsou pro své děti partnery. Jedná se například o akce v Praze „Chceme žít s vámi“ nebo Matějská pouť. Rodiče mohou školu navštívit kdykoliv po vzájemné dohodě s vyučujícím a dále v době třídních schůzek a v době akcí pro veřejnost. Rodiče jsou o činnosti školy informováni prostřednictvím písemného oznámení a webových stránek školy.

3 CHARAKTERISTIKA ŠKOLNÍHO VZDĚLÁVACÍHO PROGRAMU PRO OBOR VZDĚLÁNÍ ZÁKLADNÍ ŠKOLA SPECIÁLNÍ

Školní vzdělávací program je určen žákům s takovou úrovní rozumových schopností, která jim nedovoluje zvládat požadavky obsažené v RVP ZV ani RVP ZV – LMP, ale umožňuje jim, aby si ve vhodných podmínkách a při odborné speciálně pedagogické péči osvojili základní vědomosti, dovednosti a návyky.

ŠVP je zaměřen na **vzdělávání žáků se středně těžkým mentálním postižením a vzdělávání žáků s těžkým mentálním postižením a souběžným postižením více vadami**. Jedná se tedy o žáky se sníženou úrovní rozumových schopností, s psychickými zvláštnostmi, s nedostatečnou koncentrací pozornosti a s nízkou úrovní rozvoje volných vlastností. Vzhledem k těmto nedostatkům žáci nemohou zvládat požadavky základního vzdělávání, ale jsou schopni osvojit si **základy vzdělávání**.

Základy vzdělávání získávají žáci 10 let. **Výuka žáků se středně těžkým mentálním postižením** je členěna na první stupeň, který tvoří 1. – 3. ročník (1. období) a 2. – 6. ročník (2. období) a druhý stupeň, který tvoří 7. – 10. ročník. Po ukončení 10. ročníku mají žáci možnost pokračovat ve vzdělání např. v Praktické škole v Jirkově. Tato škola je 2letá. Jsou-li žáci zruční, mohou po této době ještě přestoupit do učebního oboru.

ŠVP pro tuto skupinu je přizpůsoben schopnostem a možnostem jednotlivých žáků a vychází z dlouhodobé koncepce školy a ze společně formulovaných cílů školy. Důraz je kladen na **osvojení si základních vědomostí a dovedností, vytváření si návyků potřebných k orientaci v okolním světě, k dosažení maximální možné míry samostatnosti a nezávislosti na péči druhých osob a k zapojení do společenského života**.

Při výuce je kladen důraz na přátelskou atmosféru a klidné a nestresující prostředí, které poskytuje pocit jistoty a bezpečí a umožňuje koncentraci na práci.

Do vzdělávacího procesu jsou zařazováni i **žáci s hlubokým mentálním postižením a souběžným postižením více vadami**, kterým je umožněn rovný přístup ke vzdělání. Vzdělávání těchto žáků probíhá v 1.-10. ročníku podle odlišného obsahu, než je tomu u žáků se středně těžkým mentálním postižením. Při vzdělávání těchto žáků používáme odlišné metody práce a upravujeme jim podmínky tak, aby odpovídaly potřebám jednotlivých žáků a závažnosti jejich postižení. Režim dne mají tito žáci rozdělen na střídání výuky, odpočinku a hry, aby nedocházelo k přetěžování. Ke jejich vzdělávání se snažíme zabezpečit vhodné třídy, relaxační místnost, vhodný nábytek a různé kompenzační pomůcky. Tito žáci pracují podle individuálního vzdělávacího plánu, který vychází z individuálních schopností a potřeb jednotlivého žáka a je vždy sestaven žákovi přímo na míru.

U této skupiny žáků nám jde především o **rozvoj elementárních komunikačních dovedností, o pohybovou samostatnost, o získání základů sebeobsluhy a maximální možnost soběstačnosti, o rozvoj estetického cítění, výtvarných a hudebních schopností a získání nejjednodušších pracovních dovedností a návyků**.

I zde je při výuce kladen důraz na přátelskou atmosféru, klidné a nestresující prostředí, které poskytuje pocit jistoty a bezpečí.

3.1 KLÍČOVÉ KOMPETENCE

3.1.1 Klíčové kompetence pro žáky se středně těžkým mentálním postižením

Klíčové kompetence představují soubor předpokládaných vědomostí, dovedností, schopností, postojů a hodnot důležitých pro osobní rozvoj, další uplatnění jedince a jeho maximálně možné zapojení do společnosti. Získané klíčové kompetence umožňují upevňování, využívání a rozvíjení získaných znalostí a dovedností ve známém prostředí a orientaci v nových i nepředvídatelných situacích. Získané klíčové kompetence tvoří důležitý základ pro další etapy života. Snahou ve vzdělávání žáků se středně těžkým mentálním postižením je vybavit je souborem klíčových kompetencí na úrovni, která je pro ně dosažitelná. **K utváření a rozvíjení klíčových kompetencí směřuje veškerý vzdělávací obsah, metody a formy vzdělávání i činnosti, které ve škole probíhají.** Klíčové kompetence nestojí vedle sebe izolovaně, různými způsoby se prolínají, jsou multifunkční, mají nadpředmětovou podobu a lze je získat vždy jen jako výsledek celkového procesu vzdělávání. Proto k jejich utváření a rozvíjení musí směřovat a přispívat veškerý vzdělávací obsah i aktivity a činnosti, které ve škole probíhají.

Respektováním specifických potřeb žáků se středně těžkým mentálním postižením je **kladen důraz především na klíčové kompetence komunikativní, sociální a personální, pracovní.**

Na konci základního vzdělávání žák dosahuje úrovně klíčových kompetencí podle schopností a v rámci svých možností.

Klíčové kompetence si učitelé zpracovávají v každém ročníku do tematických plánů jednotlivých předmětů.

Kompetence k učení

Na konci základního vzdělávání žák:

- ovládá základy čtení, psaní a počítání a využívá je ke svému vzdělávání
- používá učebnice, učební materiály a učební pomůcky
- dodržuje návykové stereotypy učení, snaží se o koncentraci učení
- chápe pochvalu jako motivaci k dalšímu učení, má zájem o získávání nových poznatků
- používá termíny, znaky a symboly ve spojení s konkrétními situacemi každodenního života
- ovládá elementární způsoby práce s počítačem
- uplatňuje získané zkušenosti v praktických situacích

Kompetence k řešení problémů

Na konci základního vzdělávání žák:

- překonává problémy přiměřeně ke svým možnostem
- řeší známé a opakující se situace na základě nápodoby a vlastních zkušeností
- vnímá problémové situace a řeší je pomocí naučených stereotypů i získaných zkušeností
- nenechá se při řešení odradit nezdarem
- ví, na koho se může obrátit o pomoc při řešení problémů

Kompetence komunikativní

Na konci základního vzdělávání žák:

- komunikuje s druhými lidmi přiměřeně svým schopnostem
- rozumí sdělení a reaguje na ně podle svých možností
- vyjadřuje své pocity, prožitky a nálady vhodným způsobem
- chápe jednoduché, běžně užívané texty, záznamy a obrazové materiály
- zvládá jednoduchou formu písemné komunikace
- vyjadřuje své názory a postoje, vhodnou formou obhajuje svůj názor

- využívá pro komunikaci běžné informační a komunikační prostředky
- využívá získané komunikační dovednosti k vytváření vztahů potřebných ke společenské integraci

Kompetence sociální a personální

Na konci základního vzdělávání žák:

- má základní představu o vztazích mezi lidmi
- orientuje se v prostředí, ve kterém žije
- podílí se na jednoduchých sociálních aktivitách
- uplatňuje základní návyky společenského chování
- navazuje a udržuje vztahy s vrstevníky, respektuje druhé lidi
- rozpoznává nevhodné a rizikové chování, je seznámen s jeho možnými důsledky
- uvědomuje si nebezpečí možného psychického i fyzického zneužívání vlastní osoby
- prokazuje získanou sebedůvěru při vystupování v neznámém prostředí

Kompetence občanské

Na konci základního vzdělávání žák:

- využívá osvojené návyky a dovednosti k zapojení se do společnosti
- má povědomí o základních právech a povinnostech občanů
- dodržuje základní společenské normy a pravidla soužití
- chrání své zdraví, dodržuje naučené stereotypy chování zdravého životního stylu a ochrany životního prostředí
- dokáže se chovat v krizových situacích i v situacích ohrožujících život a zdraví člověk a podle pokynů kompetentních osob

Kompetence pracovní

Na konci základního vzdělávání žák:

- má osvojené hygienické návyky, zvládá sebeobsluhu podle svých možností
- zvládá základní pracovní dovednosti, operace a postupy při jednoduchých pracovních činnostech
- pracuje podle naučeného pracovního postupu, podle instrukcí plní zadané jednoduché úkoly
- soustředí se na pracovní výkon a je schopen vytrvat při jeho plnění
- respektuje pravidla práce v týmu a svými pracovními činnostmi ovlivňuje kvalitu společné práce
- přijímá posouzení výsledků své práce
- dodržuje zásady bezpečnosti, ochrany zdraví, hygieny práce a ochrany životního prostředí při pracovních činnostech podle naučených stereotypů

3.1.2 Klíčové kompetence pro žáky s těžkým mentálním postižením a souběžným postižením více vadami

Vzdělávání žáků s těžkým mentálním postižením a souběžným postižením více vadami je vedeno snahou o to, vybavit je souborem elementárních klíčových kompetencí na úrovni, která je pro ně dosažitelná a která jim umožní najít vhodnou formu komunikace a soužití s jejich okolím. Utváření klíčových kompetencí tvoří základ dalšího rozvoje žáků a jejich integrace do společnosti.

Vzhledem k závažnému poškození kognitivních funkcí u žáků s těžkým mentálním postižením a souběžným postižením více vadami je **kladen důraz především na klíčové kompetence komunikativní, sociální a personální, pracovní**. Elementárních klíčových kompetencí mohou žáci dosahovat pouze za přispění a dopomoci druhé osoby.

I zde klíčové kompetence nestojí vedle sebe izolovaně, různými způsoby se prolínají, jsou multifunkční, mají nadpředmětovou podobu a lze je získat vždy jen jako výsledek celkového procesu vzdělávání. Proto k jejich utváření a rozvíjení musí směřovat a přispívat veškerý vzdělávací obsah i aktivity a činnosti, které ve škole probíhají.

Kompetence k učení

Na konci základního vzdělávání žák:

- rozumí jednoduchým pojmům, znakům a symbolům a je schopen je užívat
- pozná a rozlišuje základní piktogramy
- pozná tiskací písmena
- napodobuje různé předvedené pohyby a činnosti
- používá učební pomůcky

Kompetence k řešení problémů

Na konci základního vzdělávání žák:

- řeší známé situace na základě nápodoby či opakování
- chápe a plní jednoduché příkazy
- orientuje se v okolním prostředí
- orientuje se v časovém režimu dne
- překonává pocity strachu

Kompetence komunikativní

Na konci základního vzdělávání žák:

- poznává známé osoby a dorozumívá se s nimi verbálními nebo nonverbálními formami komunikace
- reaguje na svoje jméno
- reaguje na jednoduché pokyny, vyjadřuje souhlas či nesouhlas
- vyjadřuje své potřeby, pocity a nálady různým způsobem verbálními i neverbálními prostředky
- dokáže pozdravit a reagovat na pozdrav vhodným způsobem

Kompetence sociální a personální

Na konci základního vzdělávání žák:

- uvědomuje si svoji osobu prostřednictvím svého těla
- zná členy své rodiny a osoby ze svého nejbližšího okolí
- rozlišuje osoby různého pohlaví (chlapec – dívka, muž – žena)
- navazuje kontakt a adekvátně se dorozumívá s okolím
- spolupracuje se svými učiteli a spolužáky
- chová se zdrženlivě k neznámým osobám

Kompetence pracovní

Na konci základního vzdělávání žák:

- zvládá nejjednodušší úkony sebeobsluhy a základy osobní hygieny
- poznává a používá předměty denní potřeby
- rozlišuje předměty různé velikosti a tvarů, uchopuje je a účelně s nimi manipuluje
- využívá jednoduché pracovní techniky při práci s různými materiály
- podílí se na jednoduchých praktických činnostech

3.2 PRŮŘEZOVÁ TÉMATA

Průřezová témata jsou významnou součástí základního vzdělávání. Jsou důležitým formativním prvkem ve vzdělávání, vytvářejí příležitosti pro individuální uplatnění žáků i pro jejich významnou spolupráci a pomáhají rozvíjet osobnost žáka především v oblasti postojů a hodnot. Témata jsou zařazena jako integrativní součást vzdělávacího obsahu vyučovacích předmětů a jsou zastoupena tak, aby pozitivně ovlivňovaly proces utváření a rozvíjení klíčových kompetencí žáků.

Obsah průřezových témat vychází z RVP ZŠS a je přizpůsoben snížené úrovni rozumových schopností žáků. Ve vzdělávání jsou vymezena tato průřezová témata: Osobnostní a sociální výchova, Výchova demokratického občana, Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech, Multikulturní výchova, Enviromentální výchova a Mediální výchova.

3.2.1 Osobnostní a sociální výchova (OSV)

Tématické okruhy průřezového tématu OSV

Osobnostní rozvoj (OR)

- **Rozvoj schopností poznávání** – cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění; cvičení dovedností zapamatování, řešení problémů
- **Sebepoznání a sebepojetí** – já jako zdroj informací o sobě; druzí jako zdroj informací o mně; moje tělo; moje vztahy k druhým lidem
- **Psychohygienu** – dovednosti pro pozitivní naladění mysli a dobrý vztah k sobě samému; dovednosti zvládání stresových situací (uvolnění – relaxace); hledání pomoci při potížích

Sociální rozvoj (SR)

- **Poznávací schopnosti** – vzájemné poznávání se ve skupině/třídě
- **Mezilidské vztahy** – péče o dobré vztahy; chování podporující dobré vztahy, respekt, podpora, pomoc; vztahy a naše skupina/třída (práce s přirozenou dynamikou dané třídy jako sociální skupiny)
- **Komunikace** – řeč těla, řeč zvuků a slov, řeč předmětů a prostředí vytvářeného člověkem, řeč lidských skutků; cvičení pozorování; dovednosti pro sdělování verbální i neverbální (technika řeči, výraz řeči, cvičení v neverbálním sdělování); komunikace v různých situacích (informování, odmítání, omluva, pozdrav, prosba, přesvědčování, řešení konfliktů, vyjednávání, vysvětlování, žádost apod.)
- **Spolupráce a soutěživost** – rozvoj individuálních dovedností pro spolupráci (nesouhlas, odpor apod.); rozvoj sociálních dovedností pro spolupráci (jasná a respektující komunikace, řešení konfliktů, podřízení se)

Morální rozvoj (MR)

- **Řešení problémů a rozhodovací dovednosti** – dovednosti pro řešení problémů a rozhodování z hlediska různých typů problémů – problémy v mezilidských vztazích
- **Hodnoty, postoje, praktická etika** – vytváření povědomí o kvalitách typu odpovědnost, spolehlivost, spravedlivost, respektování atd.; dovednosti rozhodování v problematických situacích všedního dne

3.2.2 Výchova demokratického občana (VDO)

Tématické okruhy průřezového tématu VDO

- **Občanská společnost a škola** – škola jako model otevřeného partnerství a demokratického společenství, demokratická atmosféra a demokratické vztahy ve škole; způsoby uplatňování demokratických principů a hodnot v každodenním životě školy; spolupráce školy se správními orgány a institucemi v obci
- **Občan, občanská společnost a stát** – občan jako člen společnosti (jeho práva a povinnosti, schopnost je uplatňovat); Listina základních práv a svobod, práva a povinnosti občana; úloha občana v demokratické společnosti; principy soužití s minoritami (vztah k jinému, vzájemná komunikace, zdroje konfliktů)
- **Formy participace občanů v politickém životě** – demokratické volby (parlamentní, krajské a komunální volby); obec jako základní jednotka samosprávy státu

3.2.3 Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech (VMEGS)

Tématické okruhy průřezového tématu VMEGS

- **Evropa a svět nás zajímá** – rodinné příběhy, zážitky a zkušenosti z Evropy a světa; místa, události v blízkém okolí mající vztah k Evropě a světu; naši sousedé v Evropě; život dětí v jiných zemích; lidová slovesnost, zvyky a tradice národů Evropy
- **Objevujeme Evropu a svět** – naše vlast a Evropa; evropské krajiny; Evropa a svět; mezinárodní setkávání; státní a evropské symboly
- **Jsme Evropané** – Evropská unie

3.2.4 Multikulturní Výchova (MV)

Tématické okruhy průřezového tématu MV

- **Kulturní rozdíly** – jedinečnost každého člověka a jeho individuální zvláštnosti; respektování zvláštností různých etnik (zejména cizinců nebo příslušníků etnik žijících v místě školy)
- **Lidské vztahy** – právo všech lidí žít společně a podílet se na spolupráci; udržovat tolerantní vztahy s jinými lidmi, bez ohledu na jejich kulturní, sociální, náboženskou, zájmovou nebo generační příslušnost; vztahy mezi kulturami (vzájemné obohacování různých kultur, ale i konflikty vyplývající z jejich rozdílnosti); důležitost integrace jedince v rodinných, vrstevnických a profesních vztazích; uplatňování principu slušného chování (základní morální normy); význam kvality mezilidských vztahů pro harmonický rozvoj osobnosti; osobní příspěví k zapojení žáků z odlišného kulturního prostředí do kolektivu třídy
- **Etnický původ** – rovnocennost všech etnických skupin a kultur; odlišnost lidí, ale i jejich vzájemná rovnost; různé způsoby života

3.2.5 Enviromentální Výchova (EV)

Tématické okruhy průřezového tématu EV

- **Ekosystémy** – les (les v našem prostředí, význam lesa); pole (význam, změny okolní krajiny vlivem člověka, způsoby hospodaření na nich, pole a jejich okolí); vodní zdroje (lidské aktivity spojené s vodním hospodářstvím, důležitost pro krajinnou ekologii); moře (druhová odlišnost, význam pro biosféru); lidské sídlo – město – vesnice (umělý ekosystém, jeho funkce a vztahy

v okolí, aplikace na místní podmínky); kulturní krajina (pochopení hlubokého ovlivnění přírody v průběhu vzniku civilizace až po dnešek)

- **Základní podmínky života** – voda (význam vody pro lidské aktivity, ochrana její čistoty, pitná voda); ovzduší (význam pro život na Zemi, čistota ovzduší); půda (zdroj výživy, ohrožení půdy, rekultivace a situace v okolí); ochrana biologických druhů (důvody ochrany a způsoby ochrany jednotlivých druhů); ekosystémy; energie (energie a život, vliv energetických zdrojů na společenský rozvoj, využívání energie); přírodní zdroje (zdroje surovinové a energetické, vlivy na prostředí, význam a způsoby získávání a využívání přírodních zdrojů v okolí)
- **Lidské aktivity a problémy životního prostředí** – zemědělství a životní prostředí, ekologické zemědělství; doprava a životní prostředí (význam vlivu dopravy na prostředí, druhy dopravy a ekologická zátěž); průmysl a životní prostředí (vliv průmyslu na prostředí, zpracovávané materiály); odpady a hospodaření s odpady (odpady a příroda, principy a způsoby hospodaření s odpady, druhotné suroviny); ochrana přírody a kulturních památek (význam ochrany přírody a kulturních památek, ochrana přírody při masových sportovních akcích); změny v krajině (krajina dříve a dnes, vliv lidských aktivit)
- **Vztah člověka k prostředí** – naše obec (přírodní zdroje, způsoby využívání, příroda a kultura obce a její ochrana, zajišťování ochrany životního prostředí v obci); náš životní styl (spotřeba věcí, energie, odpady, způsoby jednání a vlivy na prostředí); prostředí a zdraví (rozmanitost vlivů prostředí na zdraví, možnosti a způsoby ochrany zdraví)

3.2.6 Mediální Výchova (MEV)

Tématické okruhy průřezového tématu MEV

- **Vnímání mediálních sdělení** – hledání rozdílu mezi informativním, zábavním a reklamním sdělením
- **Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality** – různé typy sdělení, jejich rozlišování a jejich funkce; rozdíl mezi reklamou a zprávou
- **Fungování a vliv médií ve společnosti** – vliv médií na každodenní život; role médií v každodenním životě jednotlivce, vliv médií na uspořádání dne; vliv médií na kulturu (role filmu a televize v životě jednotlivce, rodiny, společnosti)

Průřezová témata / ročník		1. roč.	2. roč.	3. roč.	4. roč.	5. roč.	6. roč.	7. roč.	8. roč.	9. roč.	10. roč.
OSV-OR	Rozvoj poznávacích schopností										
	Sebepoznání a sebepojetí										
	Sebeorganizace a seberegulace										
	Psychohygiena										
OSV-SR	Poznávací schopnosti										
	Mezilidské vztahy										
	Komunikace										
	Spolupráce a soutěživost										
OSV-MR	Řešení problémů a rozhodovací dovednosti										
	Hodnoty, postoje, praktická etika										
VDO	Občanská společnost a škola										
	Občan, občanská společnost a stát										
	Formy participace občanů v politickém životě										
VMEGS	Evropa a svět nás zajímá										
	Objevujeme Evropu a svět										
	Jsme Evropané										
MV	Kulturní rozdíly										
	Lidské vztahy										
	Etnický původ										
EV	Ekosystémy										
	Základní podmínky života										
	Lidské aktivity a problémy životního prostředí										
	Vztah člověka k prostředí										
MEV	Vnímání mediálních sdělení										
	Interpretace vztahu mediálního sdělení a reality										
	Fungování a vliv médií ve společnosti										

 v tomto ročníku je zařazeno průřezové téma

4 RÁMCOVÝ UČEBNÍ PLÁN

4.1 UČEBNÍ PLÁN PRO 1. – 10. ROČNÍK SPECIÁLNÍ ŠKOLY

Vzdělávací oblast	Vyučovací předmět	Zkratka	1. stupeň								2. stupeň					
			1. roč.	2. roč.	3. roč.	4. roč.	5. roč.	6. roč.	časová dotace	disp.hod	7. roč.	8. roč.	9. roč.	10. roč	časová dotace	disp.hod
Jazyk a jazyková komunikace	Čtení	Čt	2	2	3	3	3	3	16		3	3	3	3	12	
	Psaní	Ps	1	1	2	2	2	2	10		2	2	2	1	7	
	Řečová výchova	Řv	2	2	2	2	2	2	12		1	1	1	1	4	
	Dramatická výchova	Dv	1	1	1	1	1	1		6	1	1	1			3
Matematika a její aplikace	Matematika	M	2	2	2	2	2	2	12		3	3	3	3	12	
Informační a komunikační technologie	Informatika	I					1	1	2		1	1	1	1	4	
Člověk a jeho svět	Prvouka	Prv	3	3	3	3	2	2	16							
Člověk a společnost		Čsp									2	2	2	2	8	
Člověk a příroda		Čpř									3	3	3	3	12	
Umění a kultura	Hudební výchova	Hv	1	1	2	2	2	2	10		1	1	1	1	4	
	Výtvarná výchova	Vv	2	2	1	1	1	1	8		1	1	1	1	4	
Člověk a zdraví	Výchova ke zdraví	Vz											1	1	2	
	Tělesná výchova	Tv	3	3	3	3	3	3	18		3	3	3	3	12	
Člověk a svět práce	Pracovní výchova	Pv	3	3	3	4	4	4	21		5	5	5	7	22	
	Práce s keramikou	Pk					2	2		4	2	2	2	2		8
Celková povinná časová dotace			19+1	19+1	21+1	22+1	22+3	22+3	125	+10	25+3	25+3	26+3	27+2	103	+11
									135						114	

4.1.1 Poznámky k učebnímu plánu

Jazyková komunikace

- **Čtení** – předmět je realizován ve všech ročnících základního vzdělávání. V 1. a 2. ročníku je dotován 2 hodinami, od 3. do 10. ročníku 3 hodinami týdně.
- **Psaní** – předmět je realizován ve všech ročnících základního vzdělávání s dotací 1 hodiny v 1. a 2. ročníku, 2 hodin ve 3. až 9. ročníku, 1 hodiny v 10. ročníku.
- **Řečová výchova** – samostatný předmět ve všech ročnících základního vzdělávání s dotací 2 hodin v 1. až 6. ročníku, po 1 hodině v 6. – 10. ročníku.
- **Dramatická výchova** – je zařazena jako samostatný předmět od 1. do 9. ročníku základního vzdělávání s časovou dotací 1 disponibilní hodiny týdně.

Matematika

- Vzdělávací obsah je realizován ve všech ročnících základního vzdělávání.
- Součástí jsou základy geometrie.
- Předmět je dotován 2 hodinami na 1. stupni a 3 hodinami týdně na 2. stupni.

Informatika

- Předmět je zařazen do učebnímu plánu od 5. do 10. ročníku v rozsahu 1 hodiny týdně.

Člověk a jeho svět

- Předmět je zařazen do všech ročníků 1. stupně v rozsahu 3 hodin v 1. – 4. ročníku, 2 hodiny v 5. a 6. ročníku.
- Součástí této vzdělávací oblasti na 1. stupni základního vzdělávání je Výchova ke zdraví.

Člověk a společnost

- Vzdělávací obsah je realizován pouze na 2. stupni základního vzdělávání v rozsahu 2 hodin týdně.

Člověk a příroda

- Vzdělávací obsah je realizován pouze na 2. stupni základního vzdělávání v rozsahu 3 hodin týdně.

Umění a kultura

- **Hudební výchova** – vzdělávací obsah je realizován ve všech ročnících základního vzdělávání v rozsahu 2 hodin týdně na 1. stupni a po jedné hodině na 2. stupni.
- **Výtvarná výchova** – vzdělávací obsah se realizuje po jedné hodině ve všech ročnících základního vzdělávání.

Člověk a zdraví

- **Výchova ke zdraví** – vzdělávací obsah je realizován pouze v 9. a 10. ročníku základního vzdělávání s časovou dotací 1 hodiny týdně.
- **Tělesná výchova** – je realizována ve všech ročnících základního vzdělávání v rozsahu 3 hodin týdně.
- **Zdravotní tělesná výchova** – je součástí vzdělávacího oboru Tělesná výchova.

Člověk a svět práce

- **Pracovní výchova** – obsah předmětu je realizován ve všech ročnících základního vzdělávání. Časová dotace v 1. – 3. ročníku po 3 hodinách týdně, ve 4. – 6. ročníku 4 hodiny týdně, v 5. – 9. ročníku 5 hodin a v 10. ročníku 7 hodin týdně.
- V každém ročníku se prolínají tematické okruhy Sebeobsluha, Práce s drobným materiálem, Práce montážní a demontážní, Pěstitelské práce a Práce v domácnosti. Na druhém stupni jsou místo práce s drobným materiálem zařazeny Práce s technickými materiály.

- **Práce s keramikou** – předmět je součástí vzdělávací oblasti Člověk a svět práce. Je zařazen od 5. ročníku. V 5. až 10. ročníku je dotován 2 hodinami disponibilní dotace týdně.

4.2 UČEBNÍ PLÁN PRO VZDĚLÁVÁNÍ ŽÁKŮ S TĚŽKÝM MENTÁLNÍM POSTIŽENÍM A SOUBĚŽNÝM POSTIŽENÍM VÍCE VADAMI V ZÁKLADNÍ ŠKOLE SPECIÁLNÍ

Vzdělávací oblast	Vyučovací předmět	Zkratka	1. stupeň						2. stupeň				časová dotace	disp. hod.
			1. roč.	2. roč.	3. roč.	4. roč.	5. roč.	6. roč.	7. roč.	8. roč.	9. roč.	10. roč.		
Člověk a komunikace	Rozumová výchova	Rv	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	30	
	Řečová výchova	Řv	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	20	
Člověk a jeho svět	Smyslová výchova	Sv	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	40	
Umění a kultura	Hudební výchova	Hv	1+1	1+1	1+1	1+1	1+1	1+1	1+1	1+1	1+1	1+1	10	10
	Výtvarná výchova	Vv	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	10	
Člověk a zdraví	Pohybová výchova	Phv	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	20	
	Zdravotní tělesná výchova nebo Rehabilitační tělesná výchova	ZTv RTv	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	40	
Člověk a svět práce	Pracovní výchova	Pv	2+1	2+1	2+1	2+1	2+1	2+1	2+1	2+1	2+1	2+1	20	10
Celková povinná časová dotace			19+2	19+2	19+2	19+2	19+2	19+2	19+2	19+2	19+2	19+2	190	+20
												210		

4.2.1 Poznámky k učebnímu plánu

Člověk a komunikace

- **Rozumová výchova** – vzdělávací obsah je realizován ve všech ročnících základního vzdělávání s časovou dotací 3 hodin týdně.
- Předmět má komplexní charakter a je členěn do tří složek – *Rozvíjení poznávacích schopností, Rozvíjení logického myšlení a paměti a Rozvíjení grafických schopností.*
- **Řečová výchova** – zahrnuje tematický okruh *Rozvíjení komunikačních dovedností.* Může se realizovat v menších časových celcích nebo jako samostatná hodina. Časová dotace je 2 hodiny týdně ve všech ročnících.
- Mohou se využívat i nonverbální komunikační metody.

Člověk a jeho svět

- **Smyslová výchova** – předmět se realizuje ve všech ročnících základního vzdělávání s časovou dotací 4 hodin týdně.
- Předmět má komplexní charakter. Prolíná všemi vzdělávacími obory.
- Je členěn do tematických okruhů – *Rozvíjení zrakového vnímání, Rozvíjení sluchového vnímání, Rozvíjení hmatového vnímání, Prostorová a směrová orientace, Rozvíjení čichového a chuťového vnímání.*

Umění a kultura

- **Hudební výchova** – předmět je realizován ve všech ročnících základního vzdělávání s časovou dotací 2 hodiny týdně.
- Na posílení hodinové dotace byla využita disponibilní časová dotace v rozsahu 1 hodiny týdně.
- **Výtvarná výchova** – vzdělávací obsah se realizuje ve všech ročnících základního vzdělávání s časovou dotací 1 hodiny týdně.

Člověk a zdraví

- **Pohybová výchova** – realizuje se ve všech ročnících základního vzdělávání s časovou dotací 2 hodin týdně. V tomto vzdělávacím oboru jsou zařazovány pravidelně prvky ZTV.
- **Zdravotní tělesná výchova** – realizuje se ve všech ročnících základního vzdělávání v rozsahu 4 hodin týdně. Je určena všem žákům na vyrovnání pohybového deficitu a jejich potřeby korektivních cvičení. **Rehabilitační tělesná výchova** – je alternativní formou zdravotní tělesné výchovy. Je určena pro žáky na základě doporučení odborného lékaře. Zaměření musí odpovídat zdravotnímu stavu a specifikaci postižení. RTv je realizována formou rehabilitace u odborně vyškolených rehabilitačních specialistů v našem městě nebo přímo v městských lázních Kyselka.

Člověk a svět práce

- **Pracovní výchova** – vzdělávací obsah je realizován ve všech ročnících základního vzdělávání s časovou dotací 3 hodiny týdně.
- Na posílení hodinové dotace byla využita disponibilní časová dotace v rozsahu 1 hodiny týdně. Obsah předmětu je rozdělen do 5 tematických okruhů, které se v jednotlivých ročnících prolínají: *Sebeobsluha, Práce s drobným materiálem, Práce montážní a demontážní, pěstitelské práce, Práce v domácnosti.*

I. část

Učební osnovy pro žáky se středně těžkým mentálním postižením

5 VZDĚLÁVACÍ OBLASTI PRO ŽÁKY SE STŘEDNĚ TĚŽKÝM MENTÁLNÍM POSTIŽENÍM

5.1 VZDĚLÁVACÍ OBLAST:

JAZYKOVÁ KOMUNIKACE

Charakteristika vzdělávací oblasti

Vzdělávací oblast Jazyková komunikace má stěžejní postavení ve výchovně vzdělávacím procesu. Rozvíjí u žáků osvojení a používání mluvené i písemné podoby jazyka. Žáci se učí vnímat různá sdělení, rozumět jim a reprodukovat je. Jazykový rozvoj žáků probíhá paralelně s rozumovým a emocionálním zráním.

Vzdělávací oblast zahrnuje učivo zaměřené na rozvoj smyslového a citového vnímání, vyjadřovacích schopností, čtení a psaní.

Obsah vzdělávací oblasti Jazyková komunikace se bude realizovat ve vzdělávacích oborech (předmětech) **ČTENÍ**, **PSANÍ** a **ŘEČOVÁ VÝCHOVA**. Dalším oborem bude **DRAMATICKÁ VÝCHOVA**.

Obsahem vzdělávacího oboru **Čtení** je postupné osvojování písmen, slov a vět, které vede k rozvíjení čtecí dovednosti, vnímání obsahu čteného textu a čtení snadného textu s porozuměním. Důležité je povzbuzovat u žáka zájem o čtení, jako jeden ze zdrojů informací.

Vzdělávací obor **Psaní** rozvíjí grafické dovednosti žáků, jejich jemnou motoriku a grafomotoriku a tím zároveň stimuluje jejich myšlení. Získávání grafických dovedností, postupné zvyšování kvality a rychlosti písma a praktické využívání získaných dovedností dává žákům možnost jednoduché písemné komunikace.

Vzdělávací obor **Řečová výchova** se zaměřuje na osvojení a využívání mateřského jazyka v jeho mluvené podobě, správné a srozumitelné vyjadřování a rozvíjení komunikační dovednosti žáků, které je předpokladem funkčního dorozumívání s okolím, úspěšné sociální integrace a jejich dalšího vzdělávání.

Vzhledem k individuálně variabilním schopnostem je nezbytné rozvíjení a budování řeči přiměřeně věku a schopnostem jednotlivých žáků.

Vzdělávací obor **Dramatická výchova** pomáhá v rozvoji komunikace i sociálních vztahů. Žáci se dokáží vcítit do různých životních rolí a mohou tak řešit jindy pro ně neřešitelné situace. Dramatická výchova je zaměřena na osobnostní a sociální rozvoj každého jednotlivce. Rozvíjí komunikativní schopnosti verbální i nonverbální povahy / včetně dotykové komunikace /, podněcuje tvořivé myšlení, obrazotvornost a nápaditost žáků, působí na zvládnutí spontánního chování, kontrolu emocí a zvýšení sebevědomí. Formou hry dochází k prožívání reálných citů, vztahů a postojů, staví na vlastní zkušenosti. Její účinek je tím hluboký a trvalý.

Cílové zaměření vzdělávací oblasti

Vzdělávání v dané vzdělávací oblasti směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí tím, že vede žáka k:

- rozvíjení řečových schopností a myšlení
- srozumitelné vyjadřování ústní formou
- srozumitelné vyjadřování písemnou formou
- kultivovaný projev v běžných situacích
- dorozumívání v běžných komunikačních situacích
- sdělování názorů
- osvojení techniky čtení a psaní

- získávání základních dovedností pro pochopení čteného textu
- zvládnání orientace v jednotlivých textech různého zaměření
- získávání zájmu o čtení
- rozvíjení schopností reprodukovat snadný krátký text
- zvládnání opisu a přepisu slov, vět a krátkého jednoduchého textu
- psaní písmen, slov, krátkých vět podle diktátu
- praktické využití získané dovednosti psaní / adresa, jednoduchý dotazník /

Zařazená průřezová témata

- OSV - OR
 - rozvoj schopností poznávání
 - seberegulace a sebeorganizace
 - psychohygiena
- OSV – SR
 - poznávací schopnosti
 - mezilidské vztahy
 - komunikace
 - spolupráce a soutěživost
- OSV - MR
 - řešení problémů a rozhodovací dovednosti
 - hodnoty, postoje, praktická etika
- VDO
 - občanská společnost a škola
- VMEGS
 - Evropa a svět nás zajímá
 - objevujeme Evropu a svět
 - jsme v Evropě
- MV
 - kulturní rozdíly
 - lidské vztahy
 - etnický původ
- EV
 - lidské aktivity a problémy životního prostředí
 - vztah člověka k prostředí
- MEV
 - vnímání mediálních sdělení
 - interpretace vztahu mediálních sdělení a reality
 - fungování a vliv médií ve společnosti

Časová dotace

Vzdělávací oblast	Vyučovací předmět	Zkr.	1. stupeň								2. stupeň					
			1. roč.	2. roč.	3. roč.	4. roč.	5. roč.	6. roč.	časová dotace	disp. hod.	7. roč.	8. roč.	9. roč.	10. roč.	časová dotace	disp. hod.
Jazyková komunikace	Čtení	Čt	2	2	3	3	3	3	16		3	3	3	3	12	
	Psaní	Ps	1	1	2	2	2	2	10		2	2	2	1	7	
	Řečová výchova	ŘV	2	2	2	2	2	2	12		1	1	1	1	4	
	Dramatická výchova	Dv	1	1	1	1	1	1		6	1	1	1			3

5.1.1 Vyučovací předmět:

ČTENÍ (Čt)

1. stupeň: 1. období – 1., 2. a 3. ročník

Očekávané výstupy:

Žák by měl

- dbát na správnou výslovnost, tempo řeči a pravidelné dýchání
- číst slabiky, dvojslabičná slova
- skládat slova ze slabik
- tvořit věty podle obrázků
- orientovat se na stránce i řádku
- chápat obsah krátkých vět doplněných obrázkem

Dílčí očekávané výstupy:

Žák by měl

1. ročník:

- dbát na pravidelné dýchání
- orientovat se na stránce i řádku
- číst slabiky, dvojslabičná slova

2. ročník:

- dbát na správnou výslovnost, tempo řeči a pravidelné dýchání
- číst dvojslabičná slova
- skládat slova ze slabik

3. ročník:

- tvořit věty podle obrázků
- chápat obsah krátkých vět doplněných obrázkem

Učivo:

- analyticko-syntetické činnosti
- alternativní způsoby čtení
- vyvozování hlásek
- dělení a skládání slov
- grafické znázorňování slov ve větě
- čtení slov s otevřenou slabikou
- čtení slov s uzavřenou slabikou
- čtení krátkých vět doplněných obrázkem
- diferenciační cvičení pro rozvoj zrakového a sluchového vnímání
- čtení obrázků
- čtení slabik, slov, jednoduchých vět
- čtení krátkého textu
- vnímání obsahu čteného
- koncentrační cvičení
- poslech pohádek, veršů, říkadel
- dramatizace
- čtení psacího písma / písmeno, slabika, slovo, krátká věta /

Průřezová témata:

- OSV - OR
 - rozvoj schopností poznávání
- OSV – SR
 - poznávací schopnosti
 - spolupráce a soutěživost
- MV
 - kulturní rozdíly

Mezipředmětové vztahy

M, Prv, Hv, Vv, Tv, Pv, Ps, Řv, Dv

1. stupeň: 2. období – 4., 5. a 6. ročník

Očekávané výstupy:

Žák by měl

- zvládat čtení probraných tiskacích i psaných písmen
- rozlišit stejně znějící slova různého významu
- umět reprodukovat krátký text podle ilustrací
- umět reprodukovat krátký text podle návodných otázek
- orientovat se ve větě
- číst s porozuměním jednoduché věty
- přednášet krátké říkanky a básničky

Dílčí očekávané výstupy:

Žák by měl

4. ročník:

- zvládat čtení a psaní probraných tiskacích a psacích písmen
- umět reprodukovat krátký text podle ilustrací
- orientovat se ve větě
- přednášet krátké říkanky

5. ročník:

- zvládat čtení a psaní probraných tiskacích a psacích písmen
- číst s porozuměním jednoduché věty
- přednášet krátké říkanky a básničky

6. ročník:

- zvládat čtení a psaní probraných tiskacích a psacích písmen
- umět reprodukovat krátký text podle návodných otázek

Učivo:

- upevňování čtení slov a vět zvládnutých v 1. období
- analyticko-syntetické činnosti
- vyvozování hlásek
- dělení a skládání slov a vět
- grafické znázorňování slov a vět
- čtení delších slov s otevřenou a uzavřenou slabikou
- čtení krátkých vět doplněných obrázkem
- diferenciacní cvičení pro rozvoj zrakového a sluchového vnímání
- čtení delších slov, vět
- čtení krátkého textu

- vnímání obsahu čteného
- koncentrační cvičení
- využití PC
- poslech pohádek, veršů, říkadel
- dramatizace
- čtení psaného text

Průřezová témata:

- OSV – OR
 - psychohygiena
- OSV – SR
 - komunikace
 - spolupráce a soutěživost
- VMEGS
 - Evropa a svět nás zajímá
- MV
 - lidské vztahy
- EV
 - vztah člověka k prostředí

Mezipředmětové vztahy:

Ps, Řv, Dv, M, Prv, Hv, Vv, Tv, Pv, I

2. stupeň: 7., 8., 9. a 10. ročník

Očekávané výstupy:

Žák by měl

- číst všechna tiskací a psací písmena
- zvládat čtení krátkého jednoduchého textu
- orientovat se ve čteném textu
- zapamatovat si obsah přečteného textu
- umět reprodukovat snadný a krátký text
- přednášet říkanky a básničky
- získat pozitivní vztah k literatuře
- orientovat se v jednoduchých návodech podle obrázků

Díličí očekávané výstupy:

Žák by měl

7. ročník:

- zvládat čtení krátkého jednoduchého textu
- umět reprodukovat snadný a krátký text
- přednášet říkanky a básničky

8. ročník:

- umět reprodukovat snadný a krátký text
- získávat pozitivní vztah k literatuře
- orientovat se ve čteném textu

9. ročník:

- číst všechna tiskací a psací písmena
- orientovat se ve čteném textu

10. ročník:

- orientovat se ve čteném textu
- zapamatovat si obsah přečteného textu

Učivo:

- rozvíjení čtecích dovedností
- klást důraz na správnost, přesnost a pohotovost čtení
- práce s textem – prohlubování čtenářských dovedností
- rozvoj tichého čtení s porozuměním
- čtení obrázkových knih, novin, letáků, inzerátů, časopisů
- čtení návodů s obrázky k použití výrobků a k činnostem
- poslech a reprodukce / příběhy, pohádky /
- reprodukce přečteného, recitace, dramatizace
- využití PC
- literární druhy – literatura pro děti a mládež
- orientace v knihovně
- základní literární pojmy – rozpočítadlo, hádanka, říkanka, báseň, pohádka, pověst
- základní literární pojmy – spisovatel, básník, novinář, herec, čtenář
- základní literární pojmy – kniha, časopis, divadlo, film
- sociální čtení

Průřezová témata:

- OSV - MR
 - řešení problémů a rozhodovací dovednosti
 - hodnoty, postoje, praktická etika
- VMEGS
 - objevujeme Evropu a svět
 - jsme Evropané
- MV
 - etnický původ
- EV
 - lidské aktivity a problémy životního prostředí
- MEV
 - vnímání mediálních sdělení
 - interpretace vztahu mediálních sdělení a reality
 - fungování a vliv médií ve společnosti

Mezipředmětové vztahy:

Ps, Řv, Dv, M, I, Čsp, Čpř, Hv, Vv, Tv, Vz, Pv, Pk

5.1.2 Vyučovací předmět:

PSANÍ (Ps)

1. stupeň: 1. období – 1., 2. a 3. ročník

Očekávané výstupy:

Žák by měl

- dodržovat správné držení psacího náčiní
- vyvodit písmena podle obrázku
- odlišovat délku samohlásek
- psát velká hůlková písmena
- psát a spojovat písmena a tvořit slabiky
- zvládat základní hygienické návyky spojené se psaním
- napsat hůlkovým písmem své jméno

Dílčí očekávané výstupy:

1. ročník:

- dodržovat správné držení náčiní
- zvládat základní hygienické návyky spojené se psaním

2. ročník:

- vyvodit písmena podle obrázků
- psát velká hůlková písmena
- psát a spojovat písmena

3. ročník:

- psát a spojovat písmena a tvořit slabiky
- odlišovat délku samohlásek
- napsat hůlkovým písmem své jméno

Učivo:

- rozvíjení psychomotorických schopností
- rozvíjení jemné motoriky
- rozvíjení grafomotoriky a pohybové koordinace
- správné držení psacího náčiní
- uvolňovací cviky
- průpravné cviky
- alternativní nácvik psaní
- směrová orientace
- orientace na řádku, na stránce
- rozeznávání hlásek a písmen
- psaní hůlkového písma
- nácvik svého jména hůlkovým písmem
- nácvik malých písmen u vyvozených hlásek – e, i, m, l, u, v, o, a
- nácvik některých velkých písmen – M, O, A
- nácvik slabik podle nápovědy (s písmenem m, M, l)
- psaní číslic a čísel
- hygienické nácviky při psaní

Průřezová témata:

- OSV – OR
 - rozvoj schopností poznávání

Mezipředmětové vztahy:

Ps, Řv, Dv, M, Prv, Hv, Vv, Tv, Pv

1. stupeň: 2. období – 4., 5. a 6. ročník

Očekávané výstupy:

Žák by měl

- psát písmena, která umí číst
- opisovat a přepisovat slabiky a jednoduchá slova
- ovládat psaní hůlkovým písmem
- psát písmena a slabiky podle diktátu
- opsat číslice

Díličí očekávané výstupy:

Žák by měl

4. ročník:

- psát písmena, která umí číst
- opisovat slabiky a jednoduchá slova
- opsat číslice

5. ročník:

- psát písmena, která umí číst
- opisovat a přepisovat slabiky
- opisovat jednoduchá slova
- psát písmena podle diktátu

6. ročník:

- opisovat a přepisovat slabiky a jednoduchá slova
- ovládat psaní hůlkovým písmem
- psát písmena a slabiky podle diktátu

Učivo:

- rozvíjení psychomotorických schopností
- rozvíjení jemné motoriky
- rozvíjení grafomotoriky a pohybové koordinace
- uvolňovací cvičení / viz. 1. stupeň – 1. období /
- alternativní nácvik psaní
- rozeznávání hlásek a písmen
- psaní hůlkového a psacího písma
- psaní slabik a slov podle nápovědy
- opis a přepis písmen, slabik, slov a jednoduchých vět
- psaní krátkých slovních spojení
- psaní číslic a čísel
- využití PC
- písmena: n,p,š,d,z,ž,k
b,c,č,r,h,
dvojhlaska ou
J,U,N,I,C,Č,Z,Ž

Průřezová témata:

- OSV - OR
 - psychohygienu

Mezipředmětové vztahy:

Čt, Řv, M, I, Pv

2. stupeň: 7., 8., 9. a 10. ročník

Očekávané výstupy:

Žák by měl

- dbát na čitelný písemný projev
- psát slabiky a jednoduchá slova podle nápovědy
- opsat slova a jednoduché věty
- napsat nebo opsat jednoduché sdělení podle předlohy
- přepsat krátký jednoduchý text
- podepsat se psacím písmem
- napsat nebo opsat běžné písemnosti- adresu, přání, dopis podle vzoru
- psát číslice podle nápovědy

Dílčí očekávané výstupy:

Žák by měl

7. ročník:

- psát slabiky a jednoduchá slova podle nápovědy
- dbát na čitelný písemný projev
- opsat slova a jednoduché věty
- přepsat jednoduchá slova
- psát číslice podle nápovědy

8. ročník:

- opsat jednoduché sdělení podle předlohy
- podepsat se psacím písmem
- opsat běžné písemnosti – adresu

9. ročník:

- přepsat krátký jednoduchý text
- opsat běžné písemnosti – adresa, přání

10. ročník:

- napsat nebo opsat jednoduché sdělení podle předlohy
- napsat nebo opsat běžné písemnosti – přání, dopis podle vzoru

Učivo:

- psaní psacích písmen
- opis a přepis slov
- převedení tištěných písmen do psané podoby – přepis textu
- psaní na PC
- diktát slov a krátkých vět
- úprava psaného textu
- psaní adresy a krátké korespondence
- vyplňování tiskopisů, dotazníků / využití PC /
- psaní číslic, čísel

- písmena: f,g,ch,ř
B,P,R,Ř
S,Š,L, H,CH,K
T,F
E,D,G

Průřezová témata:

- MEV
 - vnímání mediálních sdělení
 - interpretace vztahu mediálních sdělení a reality

Mezipředmětové vztahy:

Čt, Řv, I, Vv, Pv

5.1.3 Vyučovací předmět:

ŘEČOVÁ VÝCHOVA (Řv)

1. stupeň: 1. období – 1., 2. a 3. ročník

Očekávané výstupy:

Žák by měl

- reprodukovat jednoduché říkanky a básničky
- odpovídat na otázky slovem, větou
- dokázat se koncentrovat na poslech pohádek a krátkých příběhů
- popsat jednoduché obrázky
- reprodukovat krátký text podle otázek

Dílčí očekávané výstupy:

Žák by měl

1. ročník:

- rozvíjení slovní zásoby, reprodukce jed. textů

2. ročník:

- koncentrace na poslech pohádek a příběhů

3. ročník:

- reprodukce textu, popis podle otázek

Učivo:

- dechová, hlasová a artikulační cvičení
- výslovnost, intonace, rytmizace
- edukace a reedukace řeči, rozvoj fonemického sluchu
- rozvoj komunikace, alternativní a augmentativní způsoby komunikace

Průřezová témata:

- OSV – OR
 - rozvoj poznávacích schopností
 - sebepoznání a sebepojetí
- VDO
 - občanská společnost a škola

Mezipředmětové vztahy:

Vv, Pv

1. stupeň: 2. období – 4., 5. a 6. ročník

Očekávané výstupy:

Žák by měl

- reprodukovat krátké texty podle osnovy
- vyprávět zhlédnutý filmový nebo divadelní příběh podle návodných obrázků
- vyprávět jednoduchý příběh podle obrázku
- popsat osoby, předměty podle reálu nebo vyobrazení za pomoci doprovodných otázek
- domluvit se v běžných situacích
- zvládnout slovní formy společenského styku – prosba, pozdrav, poděkování
- drammatizovat jednoduchý krátký příběh z oblasti, která je žákům blízká

Dílčí očekávané výstupy:

Žák by měl

4. ročník:

- vyprávět příběh podle otázek a obrázků

5. ročník:

- opsat osoby a předměty za pomoci otázek
- domluvit se v běž. situacích

6. ročník:

- zvládnout slovní formy spol. styku, drammatizovat

Učivo:

- přednes, vyprávění, říkanky, krátké básničky, popisy obrázků
- poslech předčítaného textu
- reprodukce a drammatizace, říkanky, básničky, jednoduché příběhy

Průřezová témata:

- OSV - SR
 - mezilidské vztahy
- OSV – SR
 - komunikace
- VMEGS
 - Evropa a svět nás zajímá
- MV
 - lidské vztahy

Mezipředmětové vztahy:

Čt, Prv, Hv, Tv

2. stupeň: 7., 8., 9. a 10. ročník

Očekávané výstupy:

Žák by měl

- dosáhnout srozumitelného mluveného projevu, širší slovní zásoby, snažit se o zřetelnou výslovnost
- používat věty se správnými gramatickými strukturami
- dbát na kulturu mluveného projevu
- komunikovat vhodně v běžných situacích a zvládat základní pravidla komunikace
- popsat děje, jevy a osoby na obrázcích
- vyprávět vlastní zážitky a popsat své pocity
- převyprávět vyslechnutý, přiměřeně náročný příběh, divadelní nebo filmové představení
- dramatizovat jednoduchý příběh nebo pohádku

Dílí očekávané výstupy:

7. ročník:

- dosáhnout širší slovní zásoby, používat věty se správnými gram. strukturami

8. ročník:

- dbát na kulturu projevu, zvládnout zákl. pravidla komunikace

9. ročník:

- popsat děje a osoby na obrázcích, vyprávět vlast. zážitky

10. ročník:

- převyprávět příběh, dramatizace příběhu nebo pohádky

Učivo:

- rozšiřování slovní zásoby, základy techniky mluveného projevu – správné dýchání, výslovnost, intonace a rytmičtější
- edukace a reedukace řeči, rozvíjení fonemického sluchu
- alternativní způsob komunikace
- základní komunikační pravidla, konverzační cvičení, tvorba otázek a odpovědi
- mimojazykové prostředky řeči –mimika, gesta

Průřezová témata:

- OSV - MR
 - hodnoty, postoje, praktická etika

Mezipředmětové vztahy:

Čt, Ps, Prv, Dv, Hv, Tv, Vv, Pv

5.1.4 Vyučovací předmět:

DRAMATICKÁ VÝCHOVA (Dv)

1. stupeň: 1. období - 1., 2. a 3. ročník

Očekávané výstupy:

Žák by měl

- snažit se o pravidelné dýchání
- znát jednoduchá říkadla a písně
- poslouchat krátké pohádky nebo krátké příběhy ze života dětí
- užívat různé hudební nástroje přiměřené svým schopnostem
- mít osvojenou prostorovou orientaci
- vystoupit bez trémy před spolužáky ve třídě

Dílčí očekávané výstupy:

Žák by měl

1. ročník:

- seznámit se s cviky pravidelného hospodaření dechu a srozumitelné výslovnosti
- seznámit se s jednoduchými říkadly a písněmi pro děti a s jednoduchými instrumentálními nástroji
- snažit se o pohybovou činnost napodobováním

2. ročník:

- nacvičovat dechová cvičení a cvičení správné výslovnosti
- nacvičovat jednoduchá říkadla a písně
- nacvičovat prostorovou orientaci
- pokoušet se o jednoduchý instrumentální doprovod
- pokoušet se o propojení říkanky, hudby a pohybu
- pokoušet se o drobný výstup před spolužáky ve třídě

3. ročník:

- správně hospodařit s dechem a cvičit správnou výslovnost
- mít osvojená jednoduchá říkadla a písně
- provádět jednoduchý instrumentální doprovod
- soustředit se na poslech krátké pohádky nebo krátkého příběhu ze života dětí
- seznámit se s jednoduchými tanečními kroky
- podle individuálních předpokladů mít osvojenou prostorovou a směrovou orientaci
- zvládnout drobný výstup před spolužáky ve třídě

Učivo:

- dechová cvičení, cvičení správné výslovnosti, diferenční cvičení pro rozvoj zrakového a sluchového vnímání, cviky správné koordinace, rytmus a pohyb, hra na tělo, hra na jednoduché nástroje
- pohybové hry s říkadly a dětskými popěvkami, rozpočítadla, hádanky
- hudební nástroje – ozvučná dřívka, bubínek, triangel, rumbakoule, činelky, lžíce, lžičky,...
- pojmy – divadlo, herec, divák, loutky (dřevěné, papírové), maňasci, rozpočítadlo, říkanka, hádanka, pohádka, příběh
- naslouchání – říkadla, veršů, pohádek a krátkých příběhů ze života dětí, naslouchání hudby
- přednes říkanky, zpěv písní přiměřeného rozsahu
- herecké výstupy – s dřevěnými nebo papírovými loutkami, žáci
- prostorová a směrová orientace – vpředu, vzadu, nahoře, dole, nad, pod, na, ve, do, na začátku, na konci, vpravo, vlevo,

Průřezová témata:

- OSV - OR
 - rozvoj schopností poznání
- OSV - SR
 - spolupráce a soutěživost
- MV
 - kulturní rozdíly

Mezipředmětové vztahy:

Čt, Řv, Hv, Tv, Vv, Pv

1. stupeň: 2. období – 4., 5. a 6. ročník

Očekávané výstupy:

Žák by měl

- snažit se o zřetelnou výslovnost a srozumitelnost mluveného projevu
- popsat děje, jevy a osoby na obrázcích
- přednášet krátké říkanky a básničky
- vyprávět krátkou pohádku nebo jednoduchý příběh ze života dětí podle obrázků nebo pomocí otázek
- vyprávět zhlédnutý filmový příběh nebo divadelní představení pomocí otázek
- drammatizovat krátkou pohádku nebo jednoduchý příběh ze života dětí
- propojit píseň s hudbou, pohybem nebo jednoduchým tancem
- zvládnout pantomimu před spolužáky ve třídě
- zvládnout krátkou scénku před spolužáky z jiných tříd

Dílčí očekávané výstupy:

Žák by měl

4. ročník:

- zpívat písně s instrumentálním nebo pohybovým doprovodem
- nacvičit popis dějů, jevů a osob na obrázcích pomocí otázek
- cvičit přednes říkanek a básniček
- pokoušet se o vyprávění jednoduché pohádky nebo filmu (podle obrázků, pomocí otázek)
- pokoušet se o drammatizaci krátké pohádky
- nacvičit jednoduché taneční kroky
- nacvičit krátkou scénku
- seznámit se s pantomimou

5. ročník:

- snažit se popisovat děje, jevy a osoby na obrázcích
- pokoušet se o přednes říkanek a básniček
- pokoušet se o vyprávění jednoduchého příběhu ze života dětí (podle obrázků, pomocí otázek)
- pokoušet se o vyprávění divadelního představení
- pokoušet se o drammatizaci jednoduchého příběhu ze života dětí
- pokoušet se o jednoduché tanečky
- zvládnout krátkou scénku před spolužáky ve třídě
- nacvičit krátkou pantomimu

6. ročník:

- popsat děje, jevy a osoby na obrázcích
- přednášet krátké říkanky a básničky
- vyprávět krátkou pohádku nebo jednoduchý příběh ze života dětí podle obrázků nebo pomocí otázek
- drammatizovat krátkou pohádku

- vyprávět zhlédnutý filmový příběh nebo divadelní představení pomocí otázek
- propojit píseň s hudbou, pohybem nebo jednoduchým tancem
- zvládnout pantomimu před spolužáky ve třídě
- zvládnout krátkou scénku před spolužáky z jiných tříd

Učivo:

- dechová cvičení, cvičení správné výslovnosti, diferenční cvičení pro rozvoj zrakového a sluchového vnímání, cviky správné koordinace, rytmus a pohyb, hra na tělo, hra na jednoduché nástroje
- pohybové hry s říkadly a písničkami, rozpočítadla, hádanky
- pojmy – jeviště, hlediště, opona, marionety, báseň, film, filmové a divadelní představení, tanec, přísuný krok ve dvojicích a zátočka stranou
- poslech – přednes veršů, poslech pohádek a krátkých příběhů ze života dětí pomocí čteného slova, poslechu CD, zhlédnutí filmového a divadelního představení nebo videa
- herecké výstupy – skupinové (žáci), s dřevěnými loutkami nebo maňásky
- návštěva filmového a divadelního představení

Průřezová témata:

- OSV - OR
 - psychohygienu
- OSV – SR
 - mezilidské vztahy
 - komunikace
 - spolupráce a soutěživost
- VMEGS
 - Evropa a svět nás zajímá
- MV
 - lidské vztahy

Mezipředmětové vztahy:

Čt, Ps, Hv, Tv, Vv, Pv

2. stupeň: 7., 8. a 9. ročník

Očekávané výstupy:

Žák by měl

- dosáhnout srozumitelného mluveného projevu, snažit se o zřetelnou výslovnost, tempo řeči a pravidelné dýchání
- dbát na kulturu mluveného projevu
- vyprávět vlastní zážitky a popsat své pocity
- převyprávět pohádku, vyslechnutý přiměřeně náročný příběh, divadelní nebo filmové představení
- získat pozitivní vztah k divadlu
- vystoupit bez trémy před posluchači

Dílčí očekávané výstupy:

Žák by měl

7. ročník:

- cvičit srozumitelný mluvený projev, tempo řeči a kulturu mluveného projevu
- pokoušet se o vyprávění vlastních zážitků
- vyprávět a drammatizovat delší pohádku

- vyprávět zhlédnutý filmový příběh a pokoušet se o dramaturgii vybrané části příběhu
- navštívit divadelní představení
- pokusit se o krátké pantomimické výstupy před spolužáky ve třídě
- pokusit se o improvizaci

8. ročník:

- procvičovat srozumitelný mluvený projev, tempo řeči a kulturu mluveného projevu
- snažit se o vyprávění vlastních zážitků
- vyprávět divadelní představení
- vystoupit s krátkou scénkou nebo pásmem před spolužáky z jiných tříd nebo před cizími posluchači
- snažit se o improvizaci

9. ročník:

- dosáhnout srozumitelného mluveného projevu, snažit se o zřetelnou výslovnost, intonaci, tempo řeči a pravidelné dýchání
- dbát na kulturu mluveného projevu
- vyprávět vlastní zážitky a popsat své pocity
- převyprávět pohádku, vyléchnutý přiměřeně náročný příběh, divadelní nebo filmové představení
- mít pozitivní vztah k divadlu
- vystoupit bez trémy před posluchači
- improvizovat

Učivo:

- dechová cvičení, cvičení správné výslovnosti, konverzační cvičení, rytmická a pohybová cvičení, hudební doprovody, hra na tělo, nástroje Orfeova instrumentáře, základní taneční kroky jednoduchých tanců
- pojmy – kostým, maska, balet, koncert, spisovatel, básník
- poslech a reprodukce – poslech pohádek a krátkých příběhů ze života dětí, zhlédnutí filmového a divadelního představení a koncertu, reprodukce, recitace, dramaturgii, využití PC
- herecké výstupy – monology, dialogy, skupinové výstupy, krátké scénky, pásma, pantomima, improvizace
- mimojazykové prostředky – mimika, gesta
- prezentace ve třídě, ve škole a v rámci různých přehlídek a akcí školy, vnímání a porovnávání vlastních výsledků s výsledky ostatních

Průřezová témata:

- VMEGS
 - Objevujeme Evropu a svět
 - jsme Evropané
- MV
 - etnický původ
- MEV
 - vnímání mediálních sdělení
 - interpretace vztahu mediálních sdělení a reality
 - fungování a vliv médií ve společnosti

Mezipředmětové vztahy:

Čt, Ps, I, Hv, Vv, Pv

5.2 VZDĚLÁVACÍ OBLAST:

MATEMATIKA A JEJÍ APLIKACE

Charakteristika vzdělávací oblasti

Vzdělávací oblast Matematika a její aplikace je založena na praktických činnostech a dovednostech, které žáci nejčastěji využijí v běžném životě, posiluje schopnosti logického myšlení a prostorové představivosti. Žáci se seznamují se základními matematickými pojmy, symboly, postupy a způsoby jejich užití. Učí se používat matematické pomůcky včetně kalkulačtoru. Matematika prolíná celým základním vzděláváním, učí je dovednostem a praktickým činnostem využitelných v praktickém životě.

Důležitou součástí matematického vzdělávání je osvojení dovedností z geometrie. Žáci poznávají základní geometrické tvary a tělesa, učí se pečlivosti a přesnosti při měření.

Vzdělávací obsah vzdělávacího oboru Matematika a její aplikace je realizován ve vyučovacím předmětu **MATEMATIKA** a je rozdělen na tématické okruhy: *Řazení a třídění předmětů, Čísla a početní operace, Závislosti, vztahy a práce s daty a Základy geometrie*. Tématický okruh Řazení a třídění předmětů se zařazuje na 1. stupni základního vzdělávání. Tématické okruhy - Čísla a početní operace, Závislosti, vztahy a práce s daty, Základy geometrie jsou zařazeny na 1. i na 2. stupni.

Cílové zaměření vzdělávací oblasti

Vzdělávání v dané vzdělávací oblasti směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí tím, že vede žáka k

- osvojování a chápání matematických postupů, zvládnutí základních matematických dovedností
- rozvíjení paměti a logického myšlení prostřednictvím matematických operací
- používání matematických symbolů
- rozvíjení samostatnosti, vytrvalosti a koncentrace pozornosti
- vytváření prostorové představivosti
- uplatnění matematických znalostí a dovedností v běžném životě (měření, porovnávání velikosti, manipulace s penězi)
- rozvíjení spolupráce při společném řešení stanovených úkolů
- zdokonalování grafického projevu a základních rýsovacích dovedností

Zařazená průřezová témata

- OSV – OR
 - rozvoj schopnosti poznávání
 - seberegulace a sebeorganizace
 - psychohygienu
- OSV – SR
 - spolupráce a soutěživost
 - poznávací schopnosti
 - komunikace
- OSV-MR
 - řešení problémů a rozhodovací dovednosti

Časová dotace

Vzdělávací oblast	Vyučovací předmět	Zkr.	1. stupeň							2. stupeň				
			1. roč.	2. roč.	3. roč.	4. roč.	5. roč.	6. roč.	časová dotace	7. roč.	8. roč.	9. roč.	10. roč.	časová dotace
Matematika a její aplikace	Matematika	M	2	2	2	2	2	2	12	3	3	3	3	12

5.2.1 Vyučovací předmět:

MATEMATIKA (M)

1. stupeň: 1. období – 1., 2. a 3. ročník

Tématický okruh: **Řazení a třídění předmětů**

Očekávané výstupy:

Žák by měl

- orientovat se v pojmech všechno – nic, hodně-málo, malý-velký, dlouhý-krátký, stejně-více-méně, široký-úzký
- orientovat se v prostoru – nad, pod, před, za, vedle, na začátku, na konci, nahoře-dole
- řadit předměty zleva doprava
- třídit předměty podle velikosti, barev, tvaru, obsahu

Dílčí očekávané výstupy:

Žák by měl

1. ročník:

- učit se orientovat v pojmech malý – velký, dlouhý- krátký,stejně –více- méně
- seznamovat se s orientací v prostoru – nad, pod, před,za, vedle
- nacvičovat řazení předmětů zleva doprava
- třídit předměty podle velikosti, barev, tvaru, obsahu

2. ročník:

- procvičovat orientaci v pojmech všechno- nic, hodně-málo,malý-velký,dlouhý-krátký,stejně-více-méně
- seznamovat s orientací v prostoru – na začátku-na konci, nahoře-dole
- procvičovat řazení předmětů zleva doprava

3. ročník:

- orientovat se v prostoru- nad-pod,před-za-vedle,na začátku-na konci,nahoře-dole
- řadit předměty zleva doprava

Učivo:

- porovnávání prvků,tvoření skupin prvků,třídění podle různých kritérií (stejně-více-méně, hodně-málo, široký-úzký)
- orientovat se v prostoru – nad, pod, před, za, vedle, na začátku, na konci, nahoře-dole
- řadit předměty zleva doprava
- jmenovat předměty zleva doprava
- třídit předměty podle velikosti, barev, tvaru, obsahu
- jmenovat předměty na obrázku
- hledat odlišností a shodných prvků
- napodobování polohy předmětu v prostoru
- řazení předmětů podle předlohy
- napodobování směru pohybu podle šipky
- orientace v sešitě a v knize
- cvičení na zaměření koordinace pohybu ruky a oka (spojování předmětů čarou)
- určování počtu, porovnávání čísel, kvantitativní vztahy

Průřezová témata:

- OSV – OR
 - rozvoj schopností poznávání
 - seberegulace a sebeorganizace
- OSV – SR
 - poznávací schopnosti

Mezipředmětové vztahy:

Čt, Prv, Pv

Tematický okruh: Čísla a početní operace

Očekávané výstupy:

Žák by měl

- číst, psát a používat číslice v oboru do 5, numerace do 10
- orientovat se v číselné řadě 1-10
- sčítat a odčítat s užitím názoru v oboru do 5
- znát matematické pojmy +, -, = umět je zapsat
- umět rozklad čísel v oboru do 5
- psát číslice 1-5 i podle diktátu

Dílčí očekávané výstupy:

Žák by měl

1. ročník:

- učit se číst, psát a znázorňovat číslice v oboru do 5
- učit se číst a opisovat příklady na + a – v oboru do 5
- seznamovat se se sčítáním a odčítáním s použitím názoru v oboru do 5

2. ročník:

- procvičovat sčítání a odčítání s názorem v oboru do 5
- znát matematické pojmy +, -, a umět je napsat
- nacvičovat rozklad čísel v oboru do 5
- seznámit se s číselnou řadou 1-10

3. ročník:

- číst, psát a používat číslice v oboru do 5, numerace do 10
- orientovat se v číselné řadě 1 – 10
- sčítat a odčítat s názorem v oboru do 5
- umět rozklad čísel v oboru do 5
- psát číslice 1-5 i podle diktátu

Učivo:

- pojem čísla, číslice 1 -5
- znázornění daného čísla
- číselná řada vzestupná i sestupná 1 -5
- zápis a rozklad čísel
- porovnávání čísel 1 -5
- sčítání a odčítání s názorem v oboru do 5
- psaní číslic podle diktátu
- sčítání a odčítání s názorem v oboru do 10
- pojem čísla 6 – 10 /0/
- početní operace s nulou

- znázornění daného čísla
- číselná řada vzestupná sestupná 0 -10
- čtení a psaní čísel, rozklad čísel 6 -10
- porovnávání čísel 0 – 10
- jednoduché slovní úlohy z praktického života
- počítání s mincemi 1, 2, 5, 10 Kč

Průřezová témata:

- OSV – OR
 - rozvoj schopností poznávání
 - seberegulace a sebeorganizace
- OSV – SR
 - spolupráce a soutěživost
 - poznávací schopnosti

Mezipředmětové vztahy:

Čt, Ps

Tématický okruh: **Závislosti, vztahy a práce s daty**

Očekávané výstupy:

Žák by měl

- používat výrazy pod,nad,před za, nahoře,dole, vpředu, vzadu
- modelovat jednoduché situace podle pokynů a s využitím pomůcek
- doplňovat jednoduché tabulky, schémata a posloupnosti čísel v oboru do 10
- uplatňovat matematické znalosti při manipulaci s drobnými mincemi

Dílčí očekávané výstupy:

Žák by měl

1. ročník

- seznámit se s výrazy pod,nad,před,za,nahoře,dole,vpředu,vzadu
- učit se modelovat jednoduché situace podle pokynů a s využitím pomůcek
- seznamovat se s manipulací s mincemi

2. ročník

- procvičovat používání výrazů pod,nad,před,za,nahoře,dole,vpředu,vzadu
- procvičovat modelování jednoduchých situací podle pokynů a s využitím pomůcek
- učit se uplatňovat matematické znalosti při manipulaci s mincemi
- učit se doplňovat jednoduché tabulky,schémata a posloupnosti čísel v oboru do 10

3. ročník

- modelovat jednoduché situace podle pokynů a s využitím pomůcek
- doplňovat jednoduché tabulky, schémata a posloupnosti čísel v oboru do 10
- uplatňovat matematické znalosti při manipulaci s drobnými mincemi

Učivo:

- úlohy na orientaci v prostoru a čase
- určování času s přesností na celé hodiny
- manipulace a počítání s mincemi
- jednoduché tabulky

Průřezová témata:

- OSV – OR
 - rozvoj schopností poznávání
 - seberegulace a sebeorganizace
- OSV – SR
 - spolupráce a soutěživost
 - poznávací schopnosti

Mezipředmětové vztahy:

Čt, Prv, Pv

Tématický okruh: Základy geometrie**Očekávané výstupy:**

Žák by měl

- poznat a pojmenovat základní geometrické tvary (čtverec, obdélník, kruh, trojúhelník)
- rozlišit základní geometrické tvary na různých předmětech
- porovnat délky různých předmětů, rozlišit kratší-delší

Díčí očekávané výstupy:

Žák by měl

1. ročník:

- seznamovat se se základními geometrickými tvary
- učit se rozlišovat základní geometrické tvary na různých předmětech

2. ročník:

- procvičovat poznávání základních geometrických tvarů
- rozlišit základní geometrické tvary na různých předmětech
- učit se porovnávat délky různých předmětů, seznámit se s pojmy kratší –delší

3. ročník:

- poznat a pojmenovat základní geometrické tvary
- rozlišit základní geometrické tvary na různých předmětech
- porovnat délky různých předmětů, rozlišit kratší –delší

Učivo:

- základní geometrické tvary – čtverec, obdélník, kruh, trojúhelník
- porovnávání délky předmětů – rozlišit kratší-delší

Průřezová témata:

- OSV – OR
 - rozvoj schopností poznávání
 - seberegulace a sebeorganizace
- OSV – SR
 - spolupráce a soutěživost
 - poznávací schopnosti

Mezipředmětové vztahy:

Čt, Prv, Pv

1. stupeň: 2. období – 4., 5. a 6. ročník

Tématický okruh: **Řazení a třídění předmětů**

Očekávané výstupy:

Žák by měl

- orientovat se v pojmech větší-menší, kratší-delší,širší-užší
- rozlišovat vlevo, vpravo, uprostřed
- orientovat se na ploše
- porovnávat množství a tvořit skupiny o daném počtu prvků
- třídít předměty podle pořadí ve skupinách
- přiřazovat předměty podle číselné řady

Dílčí očekávané výstupy:

Žák by měl

4. ročník:

- seznámat se s pojmy větší –menší, kratší –delší,širší-užší
- učit se rozlišovat vlevo,vpravo,uprostřed
- nacvičovat orientaci na ploše
- porovnávat množství a tvořit skupiny o daném počtu prvků

5. ročník:

- orientovat se v pojmech větší-menší,kratší-delší,užší-širší
- rozlišovat vlevo-vpravo-uprostřed
- orientovat se na ploše

6. ročník:

- třídít předměty podle pořadí ve skupinách
- přiřazovat předměty podle číselné řady

Učivo:

- porovnávání prvků, tvoření skupin,třídění podle různých kritérií (pojmy větší-menší, kratší-delší, širší-užší)
- manipulace s penězi
- určování počtu, porovnávání čísel, kvantitativní vztahy
- manipulace s předměty, řazení předmětů podle dané vlastnosti (malý-velký, krátký-dlouhý)
- číselné řady
- orientace na ploše

Průřezová témata:

- OSV – OR
 - psychohygiena
- OSV – SR
 - komunikace
 - spolupráce a soutěživost

Mezipředmětové vztahy:

Čt, Ps Pv

Tematický okruh: Čísla a početní operace

Očekávané výstupy:

Žák by měl

- číst, psát a porovnávat čísla v oboru do 20 i na číselné ose, numerace do 100
- umět rozklad čísel do 20 bez přechodu přes desítku
- sčítat a odčítat s názorem do 20 s přechodem přes desítku
- psát čísla do 100
- zvládat snadné příklady v oboru do 100 bez přechodu přes desítku
- zapsat jednoduché příklady v oboru do 20 podle diktátu
- řešit jednoduché slovní úlohy na sčítání a odčítání v oboru do 20
- umět použít kalkulátor

Dílčí očekávané výstupy:

Žák by měl

4. ročník:

- číst, psát a porovnávat čísla v oboru do 20 i na číselné ose
- umět rozklad čísel do 20 bez přechodu přes desítku
- sčítat a odčítat v oboru do 20 bez přechodu přes desítku
- řešit jednoduché slovní úlohy na sčítání a odčítání v oboru do 20

5. ročník:

- učit se sčítat a odčítat s názorem do 20 s přechodem přes desítku
- seznámit se s numerací do 100
- psát desítky v oboru do 100
- zapsat jednoduché příklady v oboru do 20 podle diktátu
- řešit jednoduché slovní úlohy na sčítání a odčítání v oboru do 20

6. ročník:

- zvládat snadné příklady v oboru do 100 bez přechodu přes desítku
- umět použít kalkulátor

Učivo:

- obor přirozených čísel do 100
- zápis a rozklad čísla v desítkové soustavě, číselná osa
- diktát čísel a jednoduchých příkladů
- jednoduché slovní úlohy
- sčítání a odčítání v oboru do 20 bez přechodu desítky
- sčítání a odčítání v oboru do 20 s přechodem desítky
- sčítání a odčítání snadných příkladů v oboru do 100 bez přechodu desítky
- seznámení s kalkulátorem

Průřezová témata:

- OSV – OR
 - psychohygienu
- OSV – SR
 - komunikace
 - spolupráce a soutěživost

Mezipředmětové vztahy:

Čt, Ps, Prv, Pv, I

Tématický okruh: **Závislosti, vztahy a práce s daty**

Očekávané výstupy:

Žák by měl

- používat výrazy vpravo-vlevo
- rozlišovat pojmy rok, měsíc, den
- určit čas s přesností na celé hodiny a půlhodiny
- znát základní jednotky délky a hmotnosti – metr, kilogram
- doplňovat jednoduché tabulky posloupnosti čísel do 20
- uplatňovat matematické znalosti při manipulaci s penězi

Dílčí očekávané výstupy:

Žák by měl

4. ročník:

- používat výrazy vpravo –vlevo
- učit se rozlišovat pojmy rok, měsíc, den
- učit se doplňovat jednoduché tabulky posloupnosti čísel do 20
- nacvičovat uplatňování matematických znalostí při manipulaci s penězi

5. ročník:

- určit čas s přesností na celé hodiny a půlhodiny
- doplňovat jednoduché tabulky posloupnosti čísel do 20
- uplatňovat matematické znalosti při manipulaci s penězi

6. ročník:

- znát základní jednotky délky a hmotnosti – metr, kilogram
- rozlišit pojmy rok, měsíc, den

Učivo:

- úlohy na orientaci v čase a prostoru
- jednotky hmotnosti, délky a času (měření, vážení, práce s hodinami)
- manipulace s penězi (bankovky, mince)
- jednoduché tabulky
- řešení praktických úloh

Průřezová témata:

- OSV – OR
 - psychohygiena
- OSV – SR
 - komunikace

Mezipředmětové vztahy:

Čt, Prv

Tématický okruh: **Základy geometrie**

Očekávané výstupy:

Žák by měl

- kreslit křivé a přímé čáry
- poznat rozdíl mezi čarou a přímkou
- používat pravítko při rýsování přímek
- změřit délku předmětu

Dílčí očekávané výstupy:

Žák by měl

4. ročník:

- učit se kreslit křivé a přímé čáry
- seznamovat se s rozdílem mezi čarou a přímkou
- učit se používat pravítko při rýsování přímek

5. ročník:

- pokračovat v nácviku kreslení přímé a křivé čáry
- poznat rozdíl mezi čarou a přímkou
- používat pravítko při rýsování přímek
- učit se měřit délku předmětu

6. ročník:

- používat pravítko při rýsování přímek
- změřit délku předmětu

Učivo:

- křivé a přímé čáry, přímky
- používání pravítka, měření pomocí různých délkových měřidel
- porovnávání délky předmětů (odhad délky)

Průřezová témata:

- OSV – SR
 - komunikace

Mezipředmětové vztahy:

Čt, Ps, Prv, Pv

2. stupeň: 7., 8., 9. a 10. ročník

Tématický okruh: **Čísla a početní operace**

Očekávané výstupy:

Žák by měl

- psát, číst a používat čísla v oboru do 100, numerace do 1000 po 100
- orientovat se na číselné ose
- sčítat a odčítat písemně čísla do 100 bez přechodu přes desítku s použitím názoru
- používat násobkové řady 2, 5, 10
- umět řešit praktické početní příklady a jednoduché slovní úlohy
- pracovat s kalkulátorem

Dílčí očekávané výstupy:

Žák by měl

7. ročník:

- nacvičovat psaní, čtení a používání čísel v oboru do 100
- učit se orientovat na číselné ose
- umět řešit praktické početní příklady a jednoduché slovní úlohy
- nacvičovat práci s kalkulátorem

8. ročník:

- psát, číst a používat čísla v oboru do 100, numerace do 1000 po 100
- učit se orientovat se na číselné ose
- sčítat a odčítat písemně čísla do 100 bez přechodu přes desítku a použitím názoru
- seznámit se s násobkovými řadami – 2,5,10
- procvičovat práci s kalkulátorem

9. ročník:

- procvičovat násobky čísel 2,5,10
- upevňovat práci s kalkulátorem
- procvičovat orientaci na číselné ose

10. ročník:

- upevnit násobky čísel 2,5,10
- pracovat s kalkulátorem
- orientovat se na číselné ose

Učivo:

- obor přirozených čísel do 100, číselná řada, číselná osa
- sčítání a odčítání desítek v oboru do 100
- násobky čísla 10
- přičítání jednociferného čísla k dvoucifernému bez přechodu desítky v oboru do 100
- odečítání jednociferného čísla od dvouciferného bez přechodu desítky v oboru do 100
- násobky čísla 2, 5
- sčítání a odčítání dvouciferných čísel bez přechodu přes desítku v oboru do 100 – písemně i z paměti
- numerace do 1000 po stovkách
- porovnávání čísel do 1000 / např. na bankovkách /
- práce s kalkulátorem

Průřezová témata:

- OSV – MR
 - řešení problémů a rozhodovací dovednosti

Mezipředmětové vztahy:

Čt, Ps, Čsp, I

Tematický okruh: **Závislosti, vztahy a práce s daty**

Očekávané výstupy:

Žák by měl

- znát a užívat základní jednotky délky, hmotnosti, času, objemu
- zvládat početní úkony s penězi
- orientovat se v čase
- doplňovat údaje v jednoduché tabulce

Dílčí očekávané výstupy:

Žák by měl

7. ročník:

- seznámit se se základními jednotkami délky, hmotnosti, času, objemu
- nacvičovat početní úkony s penězi

8. ročník:

- nacvičovat orientaci v čase
- učit se doplňovat údaje v jednoduché tabulce

9. ročník:

- orientovat se v čase
- zvládat početní úkony s penězi

10. ročník:

- znát a užívat jednotky délky, hmotnosti, času, objemu
- doplňovat údaje v jednoduché tabulce

Učivo:

- jednotky délky – 1 metr, 1 centimetr
- jednotky času – půlhodina, čtvrt hodina, minuta
- seznámení s digitálním zápisem času
- jednotky hmotnosti a objemu – 1 litr, 1 g, 1 kg – praktické měření a vážení
- manipulace s penězi

Průřezová témata:

- OSV – MR
 - řešení problémů a rozhodovací dovednosti

Mezipředmětové vztahy:

Čt, Ps, Čsp, Čpř, I

Tématický okruh: Základy geometrie

Očekávané výstupy:

Žák by měl

- umět zacházet se základními rýsovacími pomůckami a potřebami
- používat základní geometrické pojmy
- znázornit a pojmenovat základní rovinné útvary
- rozeznat přímku a úsečku, umět je narýsovat a označit
- měřit a porovnávat délku úsečky
- poznat a pojmenovat základní geometrická tělesa

Dílčí očekávané výstupy:

Žák by měl

7. ročník:

- učit se používat základní rýsovací pomůcky a potřeby
- seznámit se se základními geometrickými pojmy
- rozeznat přímku a úsečku, umět je narýsovat a označit

8. ročník:

- učit se znázornit a pojmenovat základní rovinné útvary
- učit se měřit a porovnávat délku úsečky
- seznámit se se základními geometrickými tělesy a pojmenovat je

9. ročník:

- znázornit a pojmenovat základní rovinné útvary
- rozeznat přímku a úsečku, umět je narýsovat a označit
- měřit a porovnávat délku úsečky

10. ročník:

- umět zacházet se základními rýsovacími pomůckami a potřebami
- používat základní geometrické pojmy
- poznat a pojmenovat základní geometrická tělesa

Učivo:

- rovinné útvary – přímkou, polopřímka, úsečka, kružnice, kruh, trojúhelník, čtverec, obdélník
- prostorové útvary – krychle, koule, válec

Průřezová témata:

- OSV – MR
 - řešení problémů a rozhodovací dovednosti

Mezipředmětové vztahy:

Čt, Ps, Čsp, I

5.3 VZDĚLÁVACÍ OBLAST:

INFORMAČNÍ A KOMUNIKAČNÍ TECHNOLOGIE

Charakteristika vzdělávací oblasti

Vzdělávací oblast Informační a komunikační technologie je vyučována v 5. -10. ročníku v předmětu **INFORMATIKA**. Zahrnuje základy práce s osobním počítačem a vybraným základním programovým vybavením (textovým editorem a speciálními výukovými a vzdělávacími programy). Jako nadstandardní učivo je v této oblasti je zařazena práce s webovým prohlížečem a s poštovním klientem. Žáci si při práci osvojují obsluhu počítače na elementární úrovni. Získané dovednosti mají pomáhat v praktickém životě především tím, že jim usnadní způsob komunikace.

Cílové zaměření vzdělávací oblasti

Vzdělávání v dané vzdělávací oblasti směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí tím, že vede žáka k

- poznávání možností výpočetní techniky, osvojení základních znalostí a dovedností práce s počítačem
- získávání základních dovedností v oblasti informační gramotnosti
- rozvíjení myšlení, postřehu a koncentrace pozornosti
- rozvíjení a zdokonalování jemné motoriky
- zapojování více smyslů, rozvoj estetického cítění
- využívání potřebných informací
- komunikace prostřednictvím výpočetní techniky
- získávání povědomí o nevhodném obsahu vyskytujícím se na internetu

Zařazená průřezová témata

- OSV - SR
 - komunikace
 - mezilidské vztahy
- VMEGS
 - Evropa a svět nás zajímá
 - objevujeme Evropu a svět
 - jsme Evropané
- EV
 - lidské aktivity a problémy životního prostředí
- MV
 - vnímání mediálního sdělení
 - interpretace vztahu mediálních sdělení a reality
 - fungování a vliv médií ve společnosti

Časová dotace

Vzdělávací oblast	Vyučovací předmět	Zkr.	1. stupeň			2. stupeň				
			5. roč.	6. roč.	časová dotace	7. roč.	8. roč.	9. roč.	10. roč.	časová dotace
Inf. a kom. technologie	Informatika	I	1	1	2	1	1	1	1	4

5.3.1 Vyučovací předmět:

INFORMATIKA (I)

1. stupeň: 2. období – 5. a 6. ročník

Očekávané výstupy:

Žák by měl

- zvládnout základní obsluhu počítače – zapnutí, vypnutí, práce s myší
- pracovat s vybranými a přiměřenými výukovými a zábavnými programy podle pokynu
- zvládnout psaní známých písmen na klávesnici
- dodržovat pravidla bezpečné a zdravotně nezávadné práce s výpočetní technikou

Díličí očekávané výstupy:

Žák by měl

5. ročník:

- zvládnout základní obsluhu počítače – zapnutí, vypnutí, práce s myší
- mít nacvičenu práci s vybranými a přiměřenými výukovými a zábavnými programy podle pokynu
- být seznámen s ovládáním alfanumerické části klávesnice
- být seznámen s pravidly bezpečné zdravotně nezávadné práce s výpočetní technikou

6. ročník:

- pracovat s vybranými a přiměřenými výukovými a zábavnými programy podle pokynu
- zvládnout psaní známých písmen na klávesnici
- dodržovat pravidla bezpečné a zdravotně nezávadné práce s výpočetní technikou

Učivo:

- počítačová soustava (skříň počítače, monitor, klávesnice, myš)
- základy obsluhy počítače (historie informací, zapnutí, vypnutí, uživatelský účet, prostředí počítače, ovládání zařízení, ukládání a otevírání dokumentu, kopírování)
- software počítače (operační systém, textový editor, zábavné výukové a herní programy pro žáky 1. stupně dle aktuální nabídky školy)
- zásady bezpečnosti práce a prevence zdravotních rizik spojených s využíváním výpočetní techniky (hygiena práce u počítače – monitor, jeho umístění, osvětlení, vzdálenost od očí; správné sezení – výška židle, výška stolu; protahovací cviky)

Průřezová témata:

- OSV - SR
 - komunikace
 - mezilidské vztahy
- VMEGS
 - Evropa a svět nás zajímá

Mezipředmětové vztahy:

Čt, Řv, Ps, M, Tv, Vv

2. stupeň: 7., 8., 9. a 10. ročník

Očekávané výstupy:

Žák by měl

- zvládat psaní jednoduchých slov, krátkých vět, popřípadě pracovat se základními symboly alternativní komunikace
- zvládnout práci s vybranými jednoduchými výukovými a herními programy
- vyhledávat informace na internetu podle pokynů
- dodržovat pravidla zacházení s výpočetní technikou
- zvládnout základní funkce mobilního telefonu – přijetí hovoru, případně zprávy SMS

Díčí očekávané výstupy:

Žák by měl

7. ročník:

- mít nacvičeno zvládnutí psaní jednoduchých slov a krátkých vět
- nacvičit další vybrané jednoduché výukové a herní programy
- být seznámen s internetem

8. ročník:

- být seznámen se základními symboly alternativní komunikace
- zvládnout práci s vybranými jednoduchými výukovými a herními programy
- mít nacvičeno vyhledávání informací na internetu podle pokynů
- být seznámen s pravidly zacházení s výpočetní technikou

9. ročník:

- mít procvičeno psaní jednoduchých slov a krátkých vět a práci se základními symboly alternativní komunikace
- vyhledávat informace na internetu podle pokynů
- mít procvičena pravidla zacházení s výpočetní technikou

10. ročník:

- zvládat psaní jednoduchých slov, krátkých vět, popřípadě pracovat se základními symboly alternativní komunikace
- dodržovat pravidla zacházení s výpočetní technikou
- zvládnout základní funkce mobilního telefonu – přijetí hovoru, případně zprávy SMS

Učivo:

- textový, grafický a tabulkový editor (psaní jednoduchých slov a krátkých vět, aplikace – Malování, Kalkulačka, tvorba jednoduchých obrázků a jednoduchých tabulek, kopírování, kopírování mezi aplikacemi, ukládání a otevírání dokumentu, tisk)
- přídatná zařízení počítače a jejich účel (tiskárna, reproduktory, skener, digitální fotoaparát, použití a obsluha tiskárny)
- výukové a herní programy (práce s programy pro žáky 2. stupně dle aktuální nabídky školy)
- symboly alternativní komunikace na počítači - internet (spouštění, webové stránky, vyhledávání informací na webových stránkách, vyhledávací stránky, vyhledávání informací na vyhledávacích stránkách)
- elektronická komunikace (e-mail- elektronická pošta, e-mailová adresa, program pro psaní elektronické pošty)
- mobilní telefon (základní funkce, přijetí hovoru, přijetí SMS, psaní a odeslání SMS)

Průřezová témata:

- VMEGS
 - objevujeme Evropu a svět
 - jsme Evropané
- EV
 - lidské aktivity a problémy životního prostředí
- MV
 - vnímání mediálního sdělení
 - interpretace vztahu mediálních sdělení a reality
 - fungování a vliv médií ve společnosti

Mezipředmětové vztahy:

prolíná všemi vzdělávacími předměty

5.4 VZDĚLÁVACÍ OBLAST:

ČLOVĚK A JEHO SVĚT

Charakteristika vzdělávací oblasti

Vzdělávací oblast Člověk a jeho svět rozvíjí vnímání žáků a základní poznatky v okolním světě, životě společnosti o živé a neživé přírodě. Žáci se učí správně pojmenovávat předměty, jevy a situace na základě pozorování a vlastních praktických zkušeností. Nové znalosti a dovednosti se učí uplatňovat v běžném životě. Získané poznatky si postupně osvojují a rozšiřují.

Vzdělávací oblast je realizována ve vyučovacím předmětu **PRVOUKA**. Oblast pomáhá žákům získat dovednosti, jak se co nejsamostatněji orientovat v okolním prostředí a jak si počínat při řešení různých životních situací.

Vzdělávací obsah vzdělávacího předmětu Prvouka je rozdělen na tématické okruhy: *Místo, kde žijeme*, *Lidé kolem nás*, *Lidé a čas*, *Rozmanitost přírody* a *Člověk a jeho zdraví*.

Propojováním tématických okruhů se mohou tvořit různé varianty. Lze je vzájemně spojovat a doplňovat.

Vzdělávací oblast je důležitou složkou počátečního vzdělávání a je základem pro výuku ve vzdělávacích oblastech Člověk a společnost, Člověk a příroda a Člověk a zdraví.

V tématickém okruhu *Místo, kde žijeme* se žáci učí poznávat své nejbližší okolí, orientovat se v něm a cítit se bezpečně. Postupně poznávají nejbližší okolí místa bydliště a školy a dále své znalosti rozšiřují o důležitá místa v obci, regionu, zemi.

V tématickém okruhu *Lidé kolem nás* se žáci učí základním způsobům společenského chování a jednání. Při praktických činnostech se učí vzájemně spolupracovat se svými spolužáky. Učí se, jak reagovat při setkání s neznámými lidmi a v krizových situacích.

V tématickém okruhu *Lidé a čas* se žáci učí orientovat se v čase a určovat ho, rozlišovat děj v minulosti a v budoucnosti. Důležitou složkou je praktické poznávání způsobu života v nejbližším okolí, poznávání významných historických památek v místě bydliště.

V tématickém okruhu *Rozmanitost přírody* se žáci seznamují se změnami v přírodě v průběhu roku. Učí se při praktických činnostech sledovat, k jakým změnám v přírodě dochází během ročních období. Vytvářejí si vztah k přírodě a učí se poznávat důležitost ochrany životního prostředí.

V tématickém okruhu *Člověk a jeho zdraví* žáci poznávají sami sebe prostřednictvím svého těla. Učí se dodržovat správné hygienické návyky a zvládat sebeobslužné činnosti podle svých možností. Poznávají, co jejich zdraví prospívá, co ho poškozuje, a učí se o ně pečovat.

Cílové zaměření vzdělávací oblasti

Vzdělávání v dané vzdělávací oblasti směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí tím, že vede žáka k

- vytváření a upevňování hygienických, sebeobslužných a stravovacích návyků
- osvojování pravidel slušného chování a jednání, vytváření pozitivních mezilidských vztahů
- poznávání svého nejbližšího okolí a formování citového vztahu k místu, kde žák žije, orientace v nejbližším okolí
- rozvoj myšlení a vyjadřování, rozšiřování slovní zásoby při pojmenovávání věcí, jevů a dějů, schopnost manipulace s předměty
- chápání významu věcí a jejich vlastností, vzájemných vztahů a souvislostí (pojmenování barev, třídění podle tvaru)
- pojmenovávání předmětů, činností, nových poznatků a zkušeností z každodenního života, rozlišování různých zvuků, chutí
- utváření pozitivního vztahu k živé i neživé přírodě

- upevňování zásad zdravého životního stylu a správného jednání v situacích ohrožujících jeho zdraví a bezpečnost
- vyjadřování vlastních zkušeností přiměřenými prostředky a postupy

Zařazená průřezová témata

- OSV - OR
 - rozvoj schopností poznání
 - sebepoznání a sebepojetí
- OSV - SR
 - poznávací schopnosti
 - mezilidské vztahy
 - komunikace
 - spolupráce a soutěživost
- VDO
 - občanská společnost a škola
- VMEGS
 - Evropa a svět nás zajímá
- MV
 - kulturní rozdíly
 - lidské vztahy

Časová dotace

Vzdělávací oblast	Vyučovací předmět	Zkr.	1. stupeň						časová dotace
			1. roč.	2. roč.	3. roč.	4. roč.	5. roč.	6. roč.	
Člověk a jeho svět	Prvouka	Prv	3	3	3	3	2	2	16

5.4.1 Vyučovací předmět:

PRVOUKA (Prv)

1. stupeň: 1. období – 1., 2. a 3. ročník

Tématický okruh: **Místo, kde žijeme**

Očekávané výstupy:

Žák by měl

- znát název své obce a adresu bydliště
- zvládnout orientaci v okolí svého bydliště, v budově školy a jejím okolí
- poznat a pojmenovat předměty ze svého nejbližšího okolí – domov, třída, škola
- ovládat základní pravidla bezpečnosti při cestě do školy

Dílčí očekávané výstupy:

Žák by měl

1. ročník:

- orientovat se v budově školy
- seznámit s názvem své obce a nacvičovat adresu bydliště
- seznamovat se s předměty ze svého nejbližšího okolí a učit se je pojmenovat
- seznamovat se s pravidly bezpečnosti při cestě do školy

2. ročník:

- procvičovat název obce a adresu bydliště
- orientovat se v okolí školy
- poznávat a procvičovat pojmenování předmětů ze svého okolí
- procvičovat pravidla bezpečnosti při cestě do školy

3. ročník:

- znát název své obce a svoji adresu
- orientovat se v okolí svého bydliště
- poznat a pojmenovat předměty ze svého okolí
- ovládat základní pravidla bezpečnosti při cestě do školy

Učivo:

- domov a jeho okolí
- orientace v okolí bydliště, ve škole, v nejbližším okolí, prostoru
- adresa bydliště
- kulturní a historické zajímavosti v nejbližším okolí

Průřezová témata:

- OSV - OR
 - rozvoj schopností poznání
 - sebepoznání a sebepojetí
- OSV - SR
 - poznávací schopnosti

Mezipředmětové vztahy:

Řv, Dv

Tematický okruh: **Lidé kolem nás**

Očekávané výstupy:

Žák by měl

- znát rodinné příslušníky, rozlišovat jejich stáří (starý, mladý, starší, mladší) a blízké příbuzenské vztahy
- reagovat na své jméno, oslovení, na zavolání
- znát jména spolužáků a svých učitelů
- poznat podle hlasu osoby ze svého nejbližšího okolí
- mít osvojené základy společenského chování – umět pozdravit, poděkovat, poprosit
- poznat a pojmenovat různé lidské činnosti
- jak se chovat při setkání s neznámými lidmi

Dílčí očekávané výstupy:

Žák by měl

1. ročník:

- znát rodinné příslušníky, reagovat na své jméno a zavolání
- reagovat na své jméno
- seznamovat se se jmény svých spolužáků a učitelů
- snažit se rozlišovat hlasy osob ze svého okolí
- seznamovat se se základy společenského chování – pozdrav, poděkování, prosba
- seznamovat se s lidskými činnostmi
- seznamovat se s tím, jak se chovat při setkání s neznámými lidmi

2. ročník:

- znát blízké příbuzné
- reagovat na oslovení a zavolání
- znát jména spolužáků
- poznat osoby podle hlasu
- procvičovat základy společenského chování – pozdrav, poděkování, prosba
- procvičovat poznávání lidských činností
- procvičovat si znalosti o tom, jak se chovat při setkání s neznámými lidmi

3. ročník:

- rozlišovat stáří rodinných příslušníků a příbuzných
- znát jména svých učitelů
- mít osvojené základy společenského chování
- poznat a pojmenovat různé lidské činnosti
- mít osvojené základy společenského chování – pozdrav, poděkování, prosba
- poznat a pojmenovat různé lidské činnosti
- jak se chovat při setkání s neznámými lidmi

Učivo:

- rodina a společnost, role členů rodiny, příbuzenské vztahy
- mezilidské vztahy
- základní pravidla společenského chování
- pracovní činnosti
- osobní bezpečí, chování v krizových situacích

Průřezová témata:

- VDO
 - občanská společnost a škola

- MV
 - kulturní rozdíly

Mezipředmětové vztahy:

Řv, Pv

Tématický okruh: **Lidé a čas**

Očekávané výstupy:

Žák by měl

- zvládnout jednoduchou orientaci v čase (ráno, poledne, večer)
- rozpoznat denní dobu podle činnosti, obrázku nebo piktogramu
- znát rozvržení svých denních činností
- znát dny v týdnu
- rozlišovat roční období podle charakteristických znaků

Dílčí očekávané výstupy:

Žák by měl

1. ročník:

- nacvičovat jednoduchou orientaci v čase (ráno, poledne, večer) a poznávání denní doby podle obrázku nebo piktogramu
- seznamovat se s režimem dne (denní činnosti)
- nacvičovat dny v týdnu
- poznávat roční doby na obrázku

2. ročník:

- zvládnout jednoduchou orientaci v čase,
- nacvičovat poznávání denní doby podle činností
- procvičovat rozvržení denních činností
- znát rozvržení denních činností, dny v týdnu
- procvičovat dny v týdnu
- procvičovat roční doby podle charakteristických znaků

3. ročník:

- rozlišovat roční období
- poznat denní dobu podle činností
- znát rozvržení svých denních činností
- znát dny v týdnu
- rozlišovat roční období podle charakteristických znaků

Učivo:

- orientace v čase, určování času
- roční období, příroda v ročních obdobích
- den, týden, měsíc, rok
- kalendář
- rozvržení denních činností

Průřezová témata:

- OSV - OR
 - rozvoj schopností poznání

Mezipředmětové vztahy:

Čt, Řv, Pv, Hv

Tématický okruh: **Rozmanitost přírody**

Očekávané výstupy:

Žák by měl

- popsat viditelné proměny v přírodě v jednotlivých ročních obdobích
- poznat nejběžnější druhy domácích zvířat
- poznat předměty čichem podle vůně
- pojmenovat základní druhy ovoce a zeleniny
- popsat počasí podle obrázku (déšť, sníh, bouřka, vítr)
- znát základní zásady pobytu v přírodě

Dílčí očekávané výstupy:

Žák by měl

1. ročník:

- seznamovat se s proměnami v přírodě v jednotlivých ročních obdobích
- seznamovat se s druhy domácích zvířat
- poznávat různé druhy ovoce a zeleniny
- seznamovat se s pojmy déšť, sníh, bouřka, vítr pomocí obrázků
- poznávat zásady pobytu v přírodě

2. ročník:

- pozorovat viditelné proměny v přírodě v jednotlivých ročních obdobích
- procvičovat domácí zvířata
- seznamovat se čichem s různými předměty
- snažit se poznávat předměty čichem podle vůně
- snažit se o pojmenování různých druhů ovoce a zeleniny
- snažit se o popis počasí pomocí obrázků
- pojmenovat základní druhy ovoce a zeleniny
- procvičovat zásady pobytu v přírodě

3. ročník:

- popsat viditelné proměny v přírodě v jednotlivých ročních obdobích
- poznat nejběžnější druhy domácích zvířat
- poznat předměty čichem podle vůně
- pojmenovat základní druhy ovoce a zeleniny
- popsat počasí podle obrázku
- znát základní zásady pobytu v přírodě

Učivo:

- příroda v ročních obdobích, znaky ročních období
- chování živočichů
- péče o zvířata a ptáky
- chování v přírodě
- ovoce a zelenina, sezónní práce na zahradě
- rozlišování chutí potravin, ovoce, zeleniny, nápojů

Průřezová témata:

- OSV - OR
 - rozvoj schopností poznání

Mezipředmětové vztahy:

Čt, Řv, Dv, Hv, Vv, Pv

Tématický okruh: **Člověk a zdraví**

Očekávané výstupy:

Žák by měl

- dodržovat zásady osobní hygieny a zvládnout základní sebeobsluhu
- pojmenovat hlavní části lidského těla
- dokázat upozornit na své zdravotní potíže
- vědět o zásadách bezpečného chování při hrách, výletech a koupání
- poznat zkažené potraviny a nebezpečné látky

Dílčí očekávané výstupy:

Žák by měl

1. ročník:

- nacvičovat osobní hygienu a sebeobsluhu ve škole
- seznamovat se s částmi lidského těla na obrázku a ukazováním
- seznamovat se s různými zdravotními potížemi
- seznamovat se se zásadami bezpečného chování při hrách, výletech a koupání
- pokoušet se rozpoznat zkažené potraviny a nebezpečné látky

2. ročník:

- procvičovat osobní hygienu a sebeobsluhu ve škole
- procvičovat částmi lidského těla
- pokoušet se upozorňovat na své zdravotní potíže
- upevňovat vědomosti o zásadách bezpečného chování při hrách, výletech a koupání
- procvičovat rozpoznávání zkažených potravin a nebezpečných látek

3. ročník:

- dodržovat zásady osobní hygieny a zvládnout základní sebeobsluhu
- pojmenovat hlavní části lidského těla
- dokázat upozornit na své zdravotní potíže
- vědět o zásadách bezpečného chování při hrách, výletech a koupání
- znát zásady bezpečného chování při hrách, výletech
- poznat zkažené potraviny nebezpečné látky

Učivo:

- hygiena – mytí rukou, obličejů, správné používání WC, používání kapesníku, ubrousku, hřebenu
- sebeobsluha – svlékání, oblékání, obouvání, zouvání, zapínání knoflíků a suchých zipů; péče o zevnějšek; otevírání, zavírání, odemykání a zamykání dveří; rozsvěcování a zhasínání světla
- lidské tělo, části lidského těla
- péče o zdraví, zdravá výživa, denní režim
- nemoc, sdělení potíží, chování v době nemoci
- osobní bezpečí, bezpečné chování v silničním provozu
- ošetření drobných poranění
- potraviny, poznávání podle čichu, vůně, zápach, nelibé pachy

Průřezová témata:

- OSV - OR
 - rozvoj poznávacích schopností
 - sebepoznání a sebepojetí

- seberegulace a sebeorganizace

Mezipředmětové vztahy:

Pv

1. stupeň: 2. období – 4., 5. a 6. ročník

Tématický okruh: **Místo, kde žijeme**

Očekávané výstupy:

Žák by měl

- popsat cestu do školy podle otázek
- znát nejbližší důležitá místa v okolí školy a bydliště
- sdělit poznatky a zážitky z výletů a vlastních cest
- dodržovat zásady bezpečnosti při hrách

Dílčí očekávané výstupy:

Žák by měl

4. ročník:

- nacvičovat popis cesty do školy podle otázek
- seznamovat se s důležitými místy v nejbližším okolí školy a bydliště
- pomocí otázek a odpovědí se učit sdělovat poznatky a zážitky z výletů a vlastních cest
- procvičovat znalosti o dodržování zásad bezpečnosti při hrách

5. ročník:

- procvičovat popis cesty do školy podle otázek
- najít a ukázat důležitá místa v okolí školy a bydliště
- formou rozhovorů sdělovat poznatky a zážitky z výletů a vlastních cest
- upevňovat znalosti o dodržování zásad bezpečnosti při hrách

6. ročník:

- popsat cestu do školy podle otázek
- znát důležitá místa v okolí školy a bydliště
- sdělit vlastní zážitky z výletů a cest
- dodržovat zásady bezpečnosti při hrách

Učivo:

- škola, její okolí, cesta do školy
- bezpečnost, základy dopravní výchova
- obec (město), význačná místa a instituce v obci a jejím okolí
- okolní krajina (místní oblast, region), charakteristické znaky krajiny v ročních obdobích, regionální zvláštnosti

Průřezová témata:

- VMEGS
 - Evropa a svět nás zajímá

Mezipředmětové vztahy:

Čt, Řv, Dv, Hv, Vv, Pv

Tematický okruh: **Lidé kolem nás**

Očekávané výstupy:

Žák by měl

- dodržovat pravidla soužití v rodině, ve škole, mezi kamarády
- projevovat toleranci k odlišnosti spolužáků
- pojmenovat nejběžnější pracovní činnosti
- rozpoznat ve svém okolí nevhodné jednání a chování vrstevníků a dospělých
- vědět, kde hledat pomoc v případě ohrožení vlastní osoby
- reagovat na pokyny dospělých při mimořádných událostech

Dílčí očekávané výstupy:

Žák by měl

4. ročník:

- učit se dodržovat pravidla soužití v rodině, ve škole, mezi kamarády
- učit se o odlišnosti a individualitě každého jedince
- učit se poznávat a pojmenovávat nejběžnější pracovní činnosti
- učit se o vhodném a nevhodném jednání a chování
- učit se o hledání pomoci v případě ohrožení vlastní osoby
- učit se poznávat mimořádné situace a procvičovat reakci na pokyny dospělých

5. ročník:

- procvičovat pravidla soužití v rodině, ve škole, mezi kamarády
- učit se toleranci k odlišnosti spolužáka
- procvičovat poznávání a pojmenování nejběžnějších pracovních činností
- všimnout si vhodného a nevhodného jednání a chování osob ve svém okolí
- procvičovat znalosti o hledání pomoci v případě ohrožení vlastní osoby
- upevňovat znalosti a reakce na pokyny dospělých při mimořádných událostech
-

6. ročník:

- dodržovat pravidla soužití v rodině, ve škole, mezi kamarády
- projevovat toleranci k odlišnosti spolužáků
- pojmenovat nejběžnější pracovní činnosti
- rozpoznat nevhodné jednání a chování vrstevníků a dospělých
- vědět, kde hledat pomoc v případě ohrožení vlastní osoby
- reagovat na pokyny dospělých při mimořádných událostech

Učivo:

- mezilidské vztahy
- příbuzenské vztahy
- osobní bezpečí, chování v krizových situacích, nebezpečí ohrožení sociálně patologickými jevy a jejich prevence
- protiprávní jednání a jejich postih (krádeže, šikana, zneužívání, týrání)
- situace hromadného ohrožení, chování při požáru, při vyhlášení poplachu, při dopravní nehodě
- důležitá telefonní čísla

Průřezová témata:

- OSV - SR
 - spolupráce a soutěživost
- OSV - SR
 - mezilidské vztahy

- komunikace
- MV
 - lidské vztahy

Mezipředmětové vztahy:

Čt, Řv, Dv

Tématický okruh: **Lidé a čas**

Očekávané výstupy:

Žák by měl

- poznat, kolik je hodin (celé hodiny)
- rozlišovat děj v minulosti, přítomnosti a budoucnosti (včera, dnes, zítra)
- znát roční období a měsíce
- porovnat rozdíly mezi současným způsobem života a života v minulosti podle obrázků
- seznámit se s významnými událostmi a pověstmi, které se vztahují k regionu nebo kraji

Dílčí očekávané výstupy:

Žák by měl

4. ročník:

- nacvičovat hodiny (celá hodina)
- seznamovat se s orientací v čase (včera, dnes, zítra)
- nacvičovat rozdělení roku na roční období a měsíce
- seznamovat se s rozdíly mezi současným způsobem života a života v minulosti na obrázkách
- významnými událostmi a pověstmi, které se vztahují k našemu městu

5. ročník:

- procvičovat hodiny (celá hodinu)
- procvičovat orientaci v čase (včera, dnes, zítra)
- procvičovat rozdělení roku na roční období a měsíce
- ukázat rozdíly mezi současným způsobem života a života v minulosti na obrázkách
- významnými událostmi a pověstmi, které se vztahují k našemu regionu

6. ročník:

- určovat čas na celou hodinu
- orientovat se v čase (včera, dnes, zítra)
- znát roční období a měsíce
- porovnat rozdíly mezi současným způsobem života a života v minulosti podle obrázků
- seznámit se s významnými událostmi a pověstmi, které se vztahují k našemu kraji

Učivo:

- orientace v čase, roční období, kalendář
- naše země v dávných dobách, způsob života v pravěku
- současnost a minulost v našem životě (rozdíly ve způsobu života)
- významné historické objekty v regionu ČR, regionální pověsti, tradiční lidové svátky

Průřezová témata:

- EV
 - vztah člověka k prostředí

Mezipředmětové vztahy:

Čt, Řv, Dv, Vv, Hv, Pv

Tématický okruh: **Rozmanitost přírody**

Očekávané výstupy:

Žák by měl

- poznat rozdíly mezi stromy a keři
- poznat nejbližší volně žijící zvířata
- rozlišovat listnaté a jehličnaté stromy
- vědět o škodlivých vlivech na přírodní prostředí
- znát základní pravidla ochrany přírody a životního prostředí

Dílčí očekávané výstupy:

Žák by měl

4. ročník

- nacvičovat rozdíly mezi stromy a keři
- poznat nejbližší volně žijící zvířata
- seznamovat se s listnatými a jehličnatými stromy
- učit se o škodlivých vlivech na přírodní prostředí
- seznamovat se s pravidly ochrany přírody a životního prostředí

5. ročník

- procvičovat rozdíly mezi stromy a keři
- poznat nejbližší volně žijící zvířata
- poznávat listnaté a jehličnaté stromy na obrázku
- procvičovat vědomosti o škodlivých vlivech na přírodní prostředí
- procvičovat pravidla ochrany přírody a životního prostředí

6. ročník

- poznat rozdíly mezi stromy a keři
- poznat nejbližší volně žijící zvířata
- rozlišovat listnaté a jehličnaté stromy v reálu
- vědět o škodlivých vlivech na přírodní prostředí
- znát základní pravidla ochrany přírody a životního prostředí

Učivo:

- stromy a keře; ovocné, okrasné, listnaté, jehličnaté
- sezónní práce na zahradě, poli
- les
- chování živočichů
- volně žijící zvířata – zajíc, ježek, srnka, myš, kos, vlaštovka, motýl, včela, moucha, zmije, užovka, kapr, pstruh
- péče o zvířata a ptáky

Průřezová témata:

- EV
 - ekosystémy
 - základní podmínky života
 - lidské aktivity a problémy životního prostředí
 - vztah člověka k prostředí

Mezipředmětové vztahy:

Čt, M, Řv, Dv, Hv, Vv, Pv

Tematický okruh: **Člověk a zdraví**

Očekávané výstupy:

Žák by měl

- uplatňovat hygienické návyky, sebeobslužné dovednosti a zásady správné výživy
- dokázat sdělit a popsat své zdravotní potíže
- vědět, na koho se obrátit o pomoc
- zvládnout ošetření drobných poranění
- uplatňovat základní pravidla silničního provozu pro chodce
- reagovat přiměřeně na pokyny dospělých při mimořádných událostech

Dílčí očekávané výstupy:

Žák by měl

4. ročník:

- opakovat, procvičovat a rozšiřovat hygienické návyky a sebeobslužné dovednosti
- seznamovat se se zásadami správné výživy
- učit se hovořit o svých zdravotních potížích
- poznat drobná poranění a nacvičovat jejich ošetření
- nacvičovat pravidla silničního provozu pro chodce
- učit se poznávat mimořádné události a nacvičovat správnou reakci na pokyny dospělých

5. ročník:

- uplatňovat hygienické návyky, sebeobslužné dovednosti
- procvičovat zásady správné výživy
- sdělit své zdravotní potíže a pokoušet se je popsat
- procvičovat ošetření drobných poranění
- procvičovat pravidla silničního provozu pro chodce
- upevňovat poznávání mimořádných situací a procvičovat reakci na pokyny dospělých

6. ročník:

- uplatňovat zásady správné výživy
- popsat své zdravotní potíže
- zvládnout ošetření drobných poranění
- uplatňovat základní pravidla silničního provozu pro chodce
- reagovat přiměřeně na pokyny dospělých při mimořádných událostech

Učivo:

- sebeobsluha – skládání oděvu na určené místo, věšení na ramínko; čištění a ukládání obuvi; zásady vkusného a účelného oblékání
- péče o zdraví, zdravá výživa, osobní hygiena
- nemoc, sdělení obtíží
- ošetření drobného poranění
- osobní bezpečí, bezpečné chování v silničním provozu
- ochrana sebe a svého těla před obtěžováním a zneužíváním
- preventivní chování – zneužívání nebezpečných látek

Průřezová témata:

- OSV - OR
 - psychohygiena
- OSV - SR
 - mezilidské vztahy

Mezipředmětové vztahy:
Čt, Řv, Dv, Vv, Pv

5.5 VZDĚLÁVACÍ OBLAST:

ČLOVĚK A SPOLEČNOST

Charakteristika vzdělávací oblasti

Vzdělávací oblast Člověk a společnost má významnou roli v přípravě žáků na občanský život. Svým obsahem navazuje na vzdělávací oblast Člověk a jeho svět. Utváří a rozvíjí osobnost žáků po stránce mravní, formuje jejich vnitřní postoje k důležitým oblastem lidského života a pomáhá jim orientovat se v mezilidských vztazích.

Ve vzdělávací oblasti Člověk a společnost se u žáků formují sociální dovednosti a postoje důležité v občanském životě. Součástí vzdělávání je výchova k toleranci, respektování lidských práv, k úctě a ochraně přírodního prostředí a kulturních hodnot.

Vzdělávací oblast je realizována ve vyučovacím předmětu **ČLOVĚK A SPOLEČNOST**. Poskytuje žákům základní poznatky o vývoji lidstva, i vlastního národa, seznamuje je s nejvýznamnějšími osobnostmi a historickými událostmi, které ovlivnily život v minulosti a mají význam pro současnost.

Zaměřuje se na formování osobnosti žáků po stránce citové a volní a na rozvíjení kognitivních funkcí tak, aby jejich začleňování do společenských vztahů bylo co nejúspěšnější. Žáci získávají základní vědomosti o podstatě a fungování společnosti, právech a povinnostech občanů.

Vzdělávací obsah vzdělávacího předmětu Člověk a společnost zahrnuje tematické okruhy: *Historie našeho národa, Člověk ve společnosti, Poznatky o společnosti, Péče o občana.*

Cílové zaměření vzdělávací oblasti

Vzdělávání v dané vzdělávací oblasti směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí tím, že vede žáka k

- získávání základních poznatků
- poznávání postupné změny způsobu života lidí
- poznávání historických a kulturních památek v nejbližším okolí
- zvládnutí přiměřeně náročných situací běžného života
- osvojení základů společenského chování, soužití s ostatními lidmi a pozitivních mezilidských vztahů
- vyjadřování svých myšlenek, postojů a potřeb, nacházení své role ve společnosti
- úctě k vlastnímu národu i k jiným národům a etnikům
- rozvíjení respektu ke kulturním, náboženským a jiným odlišnostem lidí, skupin a různých společenství
- pochopení práv a povinností občanů, rozpoznání protiprávního jednání a vědomí jeho důsledků

Zařazená průřezová témata

- VDO
 - občan, občanská společnost a stát
 - formy participace občanů v politickém životě
- MV
 - etnický původ
- MEV
 - interpretace vztahu mediálních sdělení a reality

Časová dotace

Vzdělávací oblast	Vyučovací předmět	Zkr.	2. stupeň				časová dotace
			7. roč.	8. roč.	9. roč.	10. roč.	
Člověk a společnost	Člověk a společnost	Čsp	2	2	2	2	8

5.5.1 Vyučovací předmět:

ČLOVĚK A SPOLEČNOST (Čsp)

2. stupeň: 7., 8., 9. a 10. ročník

Tématický okruh: **Historie našeho národa**

Očekávané výstupy:

Žák by měl

- poznat rozdíly ve způsobu života pravěkých a současných lidí
- mít základní poznatky z období počátku českého státu
- vědět o význačných osobnostech našich dějin
- mít představu o významných historických událostech v naší zemi

Dílčí očekávané výstupy:

Žák by měl

7. ročník:

- poznat rozdíly ve způsobu života pravěkých a současných lidí

8. ročník:

- mít základní poznatky z období počátku českého státu
- seznámit se s význačnými osobnostmi z období počátku českého státu

9. ročník:

- seznamovat se s význačnými osobnostmi našich dějin
- seznamovat se s významnými historickými událostmi v naší zemi

10. ročník:

- vědět o význačných osobnostech našich dějin
- mít představu o významných historických událostech v naší zemi

Učivo:

- pravěk, život v pravěku, první státní útvary na našem území
- významné osobnosti našich dějin
- světové války, vznik samostatné ČR
- vznik československého státu, 1. Prezident T.G. Masaryk
- vznik České republiky, vstup ČR do EU

Průřezová témata:

- VDO
 - občan, občanská společnost a stát
 - formy participace občanů v politickém životě

Mezipředmětové vztahy:

Čt, Řv, I

Tématický okruh: **Člověk ve společnosti**

Očekávané výstupy:

Žák by měl

- mít základní informace o otázkách rodinného života a rozlišovat postavení a role rodinných příslušníků
- respektovat pravidla společenského soužití
- uplatňovat vhodné způsoby chování a komunikace v různých situacích, rozlišovat projevy nepřiměřeného chování
- znát hodnoty přátelství a vztahů mezi lidmi a být ohleduplný ke starým, nemocným a postiženým spoluobčanům
- vědět o nebezpečí rasismu a projevech vandalismu
- tolerovat názory a zájmy minoritních skupin ve společnosti

Dílčí očekávané výstupy:

Žák by měl

7. ročník:

- učit se o rodinném životě a o postavení a rolích rodinných příslušníků
- poznávat a snažit se dodržovat pravidla společenského soužití
- na konkrétních situacích si všimnout vhodných a nevhodných způsobů chování a komunikace
- učit se chápat hodnoty přátelství a vztahů mezi lidmi a ohleduplnosti ke starým, nemocným a postiženým spoluobčanům
- učit se o nebezpečí rasismu a projevech vandalismu
- seznamovat se s existencí minoritních skupin ve společnosti

8. ročník:

- znát hodnoty přátelství a vztahů mezi lidmi a být ohleduplný ke starým, nemocným a postiženým spoluobčanům
- snažit se respektovat pravidla společenského soužití
- sám se snažit o vhodné způsoby chování a komunikace a o vyvarování se nepřiměřeného chování
- být ohleduplný ke starým, nemocným a postiženým spoluobčanům
- vědět o nebezpečí rasismu a projevech vandalismu
- procvičovat znalosti o nebezpečí rasismu a projevech vandalismu
- seznamovat se s názory a zájmy minoritních skupin ve společnosti

9. ročník:

- respektovat pravidla společenského soužití
- rozlišovat projevy nepřiměřeného chování
- procvičovat vhodné způsoby chování a komunikace v různých situacích a vyvarovat se nepřiměřenému chování
- uvědomovat si hodnoty přátelství a vztahů mezi lidmi
- upevňovat znalosti o nebezpečí rasismu a projevech vandalismu
- snažit se tolerovat názory a zájmy minoritních skupin ve společnosti

10. ročník:

- uplatňovat vhodné způsoby chování a komunikace v různých situacích, rozlišovat projevy nepřiměřeného chování
- znát hodnoty přátelství a vztahů mezi lidmi
- vědět o nebezpečí rasismu a projevech vandalismu
- tolerovat názory a zájmy minoritních skupin ve společnosti

Učivo:

- obec, region, kraj – zajímavosti a významné osobnosti obce, regionu, kraje, přírodní zajímavá místa, kulturní památky, národní zvyky a obyčeje, regionální pověsti

- rodina , škola – funkce a struktura rodiny, odpovědnost rodičů za výchovu dětí, práva a povinnosti žáků, vztahy ve škole
- naše vlast – významné události a osobnosti, které proslavily naši vlast, státní svátky
- mezilidské vztahy ve společnosti, základní pravidla společenského chování, mezilidská komunikace, úcta k člověku, rovnoprávné postavení žen a mužů, rovnocennost a rovnoprávnost národnostních menšin

Průřezová témata:

- MV
 - etnický původ

Mezipředmětové vztahy:

Čt, Řv, Dv, Vv, Pv

Tématický okruh: Poznatky o společnosti

Očekávané výstupy:

Žák by měl

- znát symboly našeho státu a prezidenta republiky
- být seznámen se základními právy a povinnostmi občanů
- uvědomovat si rizika a důsledky protiprávního jednání

Dílčí očekávané výstupy:

Žák by měl

7. ročník:

- poznávat symboly našeho státu a prezidenta republiky
- seznamovat se se základními právy a povinnostmi občanů
- seznamovat se s riziky a důsledky protiprávního jednání

8. ročník:

- procvičovat symboly našeho státu a prezidenta republiky
- procvičovat vědomosti o základních právech a povinnostech občanů
- procvičovat znalosti o rizicích a důsledcích protiprávního jednání

9. ročník:

- znát symboly našeho státu a prezidenta republiky
- upevňovat vědomosti o základních právech a povinnostech občanů
- upevňovat vědomosti o rizicích a důsledcích protiprávního jednání

10. ročník:

- uvědomovat si základními práva a povinnostmi občanů
- uvědomovat si rizika a důsledky protiprávního jednání

Učivo:

- prezident republiky, státní symboly, státní občanství
- lidská práva, práva dítěte (týrané dítě, zneužívané dítě), rodinné právo
- šikana, diskriminace
- člověk a právo – práva a povinnosti občana, policie a soudy, právní dokumenty občana

Průřezová témata:

- VDO
 - občan, občanská společnost a stát

Mezipředmětové vztahy:

Čt, Řv, I, Hv, Vv, Pv

Tématický okruh: **Péče o občana**

Očekávané výstupy:

Žák by měl

- dokázat vyřizovat své osobní záležitosti, v případě potřeby požádat o radu
- rozeznat nebezpečí ohrožení sociálně patologickými jevy
- vědět o možnostech sociální péče o potřebné občany
- využívat, v případě potřeby, služeb pomáhajících organizací
- mít osvojeny nezbytné dovednosti potřebné k ochraně osob za mimořádných událostí

Dílní očekávané výstupy:

Žák by měl

7. ročník:

- nacvičovat vyřizování svých osobních záležitostí a požádání o radu
- učit se rozeznávat nebezpečí ohrožení sociálně patologickými jevy
- využívat, v případě potřeby, služeb pomáhajících organizací
- využívat, v případě potřeby, služeb pomáhajících organizací
- všeobecně být seznámen s existencí různých organizací, které pomáhají potřebným občanům
- rozšiřovat si znalosti o mimořádných událostech a osvojovat si dovednosti potřebné k ochraně zdraví

8. ročník:

- procvičovat vyřizování svých osobních záležitostí a požádání o radu
- procvičovat rozeznávání nebezpečí ohrožení sociálně patologickými jevy
- seznamovat se s možnostmi sociální péče o potřebné občany
- seznamovat se se znalostmi o existenci různých organizací, které pomáhají potřebným občanům v našem městě
- procvičovat si znalosti o mimořádných událostech, procvičovat dovednosti potřebné k ochraně zdraví

9. ročník:

- snažit se o samostatné vyřizování svých osobních záležitostí, v případě potřeby snažit se požádat o radu
- snažit se rozeznat nebezpečí ohrožení sociálně patologickými jevy
- procvičovat znalosti vědět o možnostech sociální péče o potřebné občany
- vědět o službách pomáhajících organizacích
- upevňovat si znalosti o mimořádných událostech a upevňovat osvojení dovedností potřebných k ochraně zdraví

10. ročník:

- dokázat vyřizovat své osobní záležitosti, v případě potřeby požádat o radu
- rozeznat nebezpečí ohrožení sociálně patologickými jevy
- znát možnosti sociální péče o potřebné občany
- využívat, v případě potřeby, služeb pomáhajících organizací
- mít osvojeny nezbytné dovednosti potřebné k ochraně osob za mimořádných událostí

Učivo:

- vzdělávání v ČR – právo na vzdělání, význam vzdělání, příprava na profesní uplatnění
- pracovní uplatnění, kvalifikace, rekvalifikace, odměna za práci, nezaměstnanost, pracovní úřady, finanční podpora v nezaměstnanosti
- peníze e jejich funkce, hospodaření s penězi

- zdravotní a sociální péče, systém zdravotní péče, zdravotní a sociální pojištění, sociální zabezpečení
- člověk a volný čas, kultura, sport, volnočasové aktivity, nevhodné užívání volného času, ohrožení sociálně patologickými jevy, nebezpečí drog

Průřezová témata:

- MEV
 - interpretace vztahu mediálních sdělení a reality

Mezipředmětové vztahy:

Čt, Řv, I, Vz

5.6 VZDĚLÁVACÍ OBLAST:

ČLOVĚK A PŘÍRODA

Charakteristika vzdělávací oblasti

Vzdělávací oblast Člověk a příroda navazuje na vzdělávací oblast Člověk a jeho svět, která přibližuje přírodovědné učivo na 1. stupni vzdělávání a kooperuje s ostatními vzdělávacími oblastmi. Dává žákům příležitost seznámit se s přírodou jako systémem, jehož součásti jsou vzájemně propojeny, působí na sebe a ovlivňují se. Žáci získávají základní poznatky o přírodních zákonitostech, které mohou uplatnit v praktickém životě. Seznamují se s vlivy lidské činnosti na stav životního prostředí a se závislostí člověka na přírodních zdrojích. Žáci se učí využívat získané základní přírodovědné znalosti k ochraně přírody.

Vzdělávací obor **ČLOVĚK A PŘÍRODA** zahrnuje základní fyzikální, chemické, přírodovědné a zeměpisné poznatky a dovednosti. Charakter výuky umožňuje žákům hlouběji porozumět procesům probíhajícím v přírodě, vzájemným souvislostem a vztahům mezi nimi, poznávat přírodní podmínky nejen ve svém nejbližším okolí a na území ČR, ale i v Evropě. Vychází z osobních poznání a zkušenosti.

Vzdělávací obsah vzdělávacího oboru Člověk a příroda je rozdělen na tématické okruhy: *Základní poznatky z fyziky, Základní poznatky z chemie, Základní poznatky z přírodopisu a Základní poznatky ze zeměpisu.*

Cílové zaměření vzdělávací oblasti

Vede žáka k

- rozvíjení schopnosti vnímat přírodní zákonitosti a získané poznatky využít v praxi
- seznámení s příčinami přírodních jevů
- vnímání vztahů a souvislostí mezi činnostmi lidí, životním prostředím a přírodou
- podílení se svým chováním na ochraně životního prostředí
- získávání praktických zkušeností s přírodními i umělými látkami a materiály
- získávání elementárního povědomí o existenci různých zemí, o planetě Zemi, o vesmíru
- utváření a využívání dovedností v situacích ohrožujících životy, zdraví, majetek nebo životní prostředí

Zařazená průřezová témata

- VMEGS
 - objevujeme Evropu a svět
 - jsme Evropané
- EV
 - ekosystémy
 - základní podmínky života
 - lidské aktivity a problémy životního prostředí
- MV
 - interpretace vztahu mediálních sdělení a reality

Časová dotace

Vzdělávací oblast	Vyučovací předmět	Zkr.	2. stupeň				
			7. roč.	8. roč.	9. roč.	10. roč.	časová dotace
Člověk a příroda	Člověk a příroda	Čpř	3	3	3	3	3

5.6.1 Vyučovací předmět:

ČLOVĚK A PŘÍRODA (Čpř)

2. stupeň: 7., 8., 9. a 10. ročník

Tématický okruh: **Základní poznatky z fyziky**

Očekávané výstupy:

Žák by měl

- poznat, zda je těleso v klidu či pohybu vůči jinému tělesu
- rozeznat zdroje tepla
- rozpoznat jednotlivé skupenství
- rozeznat zdroje zvuku
- vědět o vlivu nadměrného hluku na životní prostředí a zdraví člověka
- být informován o zdrojích elektrického proudu
- rozpoznat zdroje světla
- znát zásady bezpečnosti při práci s elektrickými přístroji
- být seznámen s pohyby planety Země a jejich důsledky – střídání dne a noci, ročních období

Dílí očekávané výstupy:

Žák by měl

7. ročník

- poznat, zda je těleso v klidu či pohybu vůči jinému tělesu
- rozpoznat jednotlivá skupenství

8. ročník

- rozeznat zdroje tepla
- rozeznat zdroje zvuku
- vědět o vlivu nadměrného hluku na životní prostředí a zdraví člověka

9. ročník:

- být informován o zdrojích elektrického proudu
- znát zásady bezpečnosti při práci s elektrickými přístroji

10. ročník

- rozpoznat zdroje světla
- být seznámen s pohyby planety Země a jejich důsledky – střídání dne a noci, ročních období

Učivo:

- základní fyzikální vlastnosti látek
- pohyby těles, pohyb a klid těles
- jednoduché stroje a jejich užití v praxi
- druhy energie, elektrárny – vodní, tepelné, jaderné, ochrana lidí před radioaktivním zářením
- přeměny skupenství, tání a tuhnutí, teplota varu kapaliny
- zdroje zvuku, ozvěna, hudební nástroje, škodlivost nadměrného hluku
- elektrické spotřebiče, dodržování pravidel bezpečné práce s elektrickými přístroji, první pomoc při zasažení elektrickým proudem
- zdroje světla, využití zrcadel, praktické využití optických přístrojů
- pohyb Země kolem své osy a kolem Slunce, měsíční fáze

Průřezová témata:

- EV
 - základní podmínky života
 - lidské aktivity a problémy životního prostředí

Mezipředmětové vztahy:

ŘV, M

Tématický okruh: **Základní poznatky z chemie**

Očekávané výstupy:

Žák by měl

- rozlišit základní vlastnosti látek – rozpustné, nerozpustné
- rozlišovat druhy vody – pitná, užitková, odpadní
- vědět o kyslíku jako složce vzduchu a jeho nezbytnosti pro život člověka, zvířat, rostlin
- vědět o znečišťování vody a vzduchu ve svém nejbližším okolí – továrny, auta,,,
- poznat podle etikety chemické výrobky používané v domácnosti a bezpečně s nimi pracovat
- získat základní vědomosti o léčivech a návykových látkách

Dílčí očekávané výstupy:

Žák by měl

7. ročník:

- rozlišit základní vlastnosti látek – rozpustné, nerozpustné
- rozlišit druhy vody – pitná, užitková, odpadní
- vědět o znečišťování vody ve svém nejbližším okolí

8. ročník:

- vědět o znečišťování vzduchu ve svém nejbližším okolí – továrny, auta
- vědět o kyslíku jako složce vzduchu a jeho nezbytnosti pro život člověka, zvířat, rostlin

9. ročník:

- učit se poznávat podle etikety chemické výrobky používané v domácnosti a bezpečně s nimi pracovat
- získávat základní vědomosti o léčivech a návykových látkách

10. ročník:

- poznat podle etikety chemické výrobky používané v domácnosti a bezpečně s nimi pracovat
- mít základní vědomosti o léčivech a návykových látkách

Učivo:

- vlastnosti látek, hustota, rozpustnost
- nebezpečné látky a přípravky, označení a užívání běžných chemikálií
- zásady bezpečné práce s chemickými přípravky v běžném životě
- mimořádné události, úniky nebezpečných látek, havárie chemických provozů, ekologické katastrofy
- vliv teploty a míchání na rychlost rozpouštění pevné látky
- voda – voda v přírodě, pitná a užitková voda, odpadní vody, čistota vody, ochrana zdrojů vody
- vzduch – kyslík jako jedna ze složek vzduchu, čistota ovzduší, ochrana ovzduší
- paliva – ropa, uhlí, zemní plyn – příklady využití
- bílkoviny, tuky, sacharidy, vitamíny – jejich zdroje, vliv na zdraví člověka
- stavební pojiva, cement, vápno, sádra, užití v praxi, bezpečnost při práci
- plasty – použití, likvidace
- označování a symboly nebezpečných látek

- hořlaviny – zásady zacházení, první pomoc při popálení nebo poleptání
- léčiva a návykové látky - správné užívání léků, nebezpečí při zneužívání, nebezpečí drogové závislosti

Průřezová témata:

- EV
 - základní podmínky života
 - lidské aktivity a problémy životního prostředí
- MV
 - interpretace vztahu mediálních sdělení a reality

Mezipředmětové vztahy:

Čt, Řv

Tématický okruh: **Základní poznatky z přírodopisu**

Očekávané výstupy:

Žák by měl

- získat základní vědomosti o dění v přírodě během ročních období
- vědět o způsobu péče o rostliny a zvířata během roku
- vědět o významu hospodářsky důležitých rostlin a jejich pěstování
- znát vybrané zástupce rostlin a živočichů
- znát význam lesa, společenství stromů, rostlin a hub
- znát jednotlivé části lidského těla a umět je pojmenovat, vědět o základních životních funkcích
- vědět, které činnosti přírodnímu prostředí pomáhají a které ho poškozují
- dodržovat základní pravidla bezpečného chování při poznávání přírody
- vědět, jak chránit přírodu na úrovni jedince

Dílčí očekávané výstupy:

Žák by měl

7. ročník:

- získávat základní vědomosti o dění v přírodě během ročních období
- seznamovat se se způsobem péče o rostliny, s významem hospodářsky důležitých rostlin a jejich pěstováním a poznávat jejich vybrané zástupce
- seznamovat se se způsobem péče o zvířata během roku, poznávat jejich vybrané zástupce
- učit se o významu lesa, společenství stromů, rostlin a hub
- seznamovat se s činnostmi, které přírodnímu prostředí pomáhají a které ho poškozují
- učit se základní pravidla bezpečného chování při poznávání přírody
- seznamovat se se způsoby ochrany přírody na úrovni jednotlivce
- seznámit se s jednotlivými částmi lidského těla

8. ročník:

- rozšiřovat základní vědomosti o dění v přírodě během ročních období
- procvičovat způsoby péče o rostliny, vědomosti o významu hospodářsky důležitých rostlin a jejich pěstování a poznávat jejich vybrané zástupce
- procvičovat způsoby péče o zvířata během roku, poznávat další vybrané zástupce
- rozšiřovat znalosti o významu lesa, společenství stromů, rostlin a hub
- upevňovat znalosti o činnostech, které přírodnímu prostředí pomáhají a které ho poškozují
- procvičovat základní pravidla bezpečného chování při poznávání přírody
- procvičovat znalosti o způsobech ochrany přírody na úrovni jednotlivce
- procvičovat jednotlivé části lidského těla, učit se je pojmenovat a učit se o základních životních funkcích

9. ročník:

- procvičovat základní vědomosti o dění v přírodě během ročních období
- upevňovat znalosti o způsobu péče o rostliny, vědomosti o významu hospodářsky důležitých rostlin a jejich pěstování a poznávat jejich vybrané zástupce poznávat další vybrané zástupce
- upevňovat znalosti o způsobu péče o zvířata během roku, poznávat další vybrané zástupce
- procvičovat znalosti o významu lesa, společenství stromů, rostlin a hub
- pokoušet se aplikovat znalosti o činnostech, které přírodnímu prostředí pomáhají a které ho poškozují
- upevňovat základní pravidla bezpečného chování při poznávání přírody
- upevňovat znalosti o způsobech ochrany přírody na úrovni jednotlivce
- upevňovat znalosti o jednotlivých částech lidského těla, procvičovat jejich pojmenování a znalosti o základních životních funkcích

10. ročník:

- upevňovat základní vědomosti o dění v přírodě během ročních období
- vědět o způsobu péče o rostliny a zvířata během roku
- vědět o významu hospodářsky důležitých rostlin a jejich pěstování
- znát vybrané zástupce rostlin a živočichů
- znát jednotlivé části lidského těla a umět je pojmenovat, vědět o základních životních funkcích
- dodržovat základní pravidla bezpečného chování při poznávání přírody
- vědět, jak chránit přírodu na úrovni jednotlivce

Učivo:

- stavba těla rostlin – význam jednotlivých částí těla vyšších rostlin (kořen, stonek, list, květ, semeno, plod)
- poznávání běžných druhů a vybraných zástupců rostlin
- význam rostlin a jejich ochrana, využití hospodářsky významných rostlin, chráněné rostliny, léčivé rostliny, jedovaté rostliny (nebezpečí při požití jedovatých plodů – první pomoc)
- houby s plodnicemi – jedlé a jedovaté houby, zásady sběru, konzumace, první pomoc při otravě houbami
- významní zástupci živočichů podle jejich životního prostředí – voda, vzduch, země
- rozšíření, význam a ochrana živočichů. Hospodářsky významné druhy. Kriticky ohrožené druhy živočichů (význam ZOO pro záchranu ohrožených druhů)
- stavba a funkce jednotlivých částí lidského těla
- ochrana přírody a životního prostředí, chráněná území
- praktické poznávání přírody (vycházky, práce na pozemku...)

Průřezová témata:

- EV
 - ekosystémy
 - základní podmínky života
 - lidské aktivity a problémy životního prostředí

Mezipředmětové vztahy:

Čt, Řv, Dv, Vv, Pv

Tématický okruh: **Základní poznatky ze zeměpisu**

Očekávané výstupy:

Žák by měl

- orientovat se na mapě podle barev, rozlišit vodstvo, horstvo, nížiny
- najít na mapě zeměpisnou polohu České republiky a její sousední státy, vědět, co jsou státní

hranice

- vyhledat na mapě České republiky kraj (region) podle bydliště nebo místa školy
- orientovat se na mapě města podle vybraných bodů
- vědět o druzích a způsobech dopravy v regionu, na území ČR, do zahraničí
- vědět o přírodních zvláštностech a kulturních zajímavostech svého regionu
- uplatňovat v praxi zásady bezpečného pohybu a pobytu ve volné přírodě
- adekvátně jednat při nebezpečí živelné pohromy a ohrožení života

Dílčí očekávané výstupy:

Žák by měl

7. ročník:

- seznamovat se s orientací na mapě podle barev (vodstvo, horstvo, nížiny)
- seznámit se se světadíly, oceány a moři
- seznámit se se státy EU
- seznamovat se se zásadami bezpečného pohybu a pobytu ve volné přírodě
- učit se o nebezpečí živelných pohrom a o chování v případě ohrožení života

8. ročník:

- procvičovat orientaci na mapě podle barev
- najít na mapě zeměpisnou polohu České republiky a ukázat státní hranice, najít sousední státy ČR
- seznámit se s regiony ČR a dopravou na území naší republiky a do zahraničí
- procvičovat zásady bezpečného pohybu a pobytu ve volné přírodě
- procvičovat si vědomosti o nebezpečí živelných pohrom a znalosti o chování v případě ohrožení života

9. ročník:

- orientovat se na mapě podle barev
- vyhledat na mapě kraj (region) podle bydliště nebo místa školy
- blíže poznávat svůj region a město - přírodní zvláštností a kulturní zajímavostmi, druhy dopravy v regionu, ve městě
- na mapě města nacvičovat orientaci podle vybraných bodů
- snažit se v praxi o dodržování zásad bezpečného pohybu a pobytu ve volné přírodě
- upevňovat si vědomosti o nebezpečí živelných pohrom a učit se adekvátně jednat v případě ohrožení života

10. ročník:

- orientovat se na mapě města podle vybraných bodů
- upevnit znalosti o svém regionu a městě - přírodní zvláštností a kulturní zajímavostmi, druhy dopravy v regionu, ve městě
- uplatňovat v praxi zásady bezpečného pohybu a pobytu ve volné přírodě
- adekvátně jednat při nebezpečí živelné pohromy a ohrožení života

Učivo:

- mapa, orientace na mapě podle barev, hranice kraje, republiky, sousední státy
- Česká republika, zeměpisná poloha, členitost
- světadíly, moře, oceány, státy EU
- kraje, města, doprava
- přírodní zajímavosti regionu, zásady ochrany přírody a životního prostředí
- místní region
- ochrana člověka při ohrožení zdraví a života, živelní pohromy, chování a jednání při nebezpečí živelných pohrom

Průřezová témata:

- VMEGS
 - objevujeme Evropu a svět
 - jsme Evropané

Mezipředmětové vztahy:

Čt, Řv, I, Čsp, Vv, Pv

5.7 VZDĚLÁVACÍ OBLAST:

UMĚNÍ A KULTURA

Charakteristika vzdělávací oblasti

Vzdělávací oblast Umění a kultura provází žáky po celou dobu povinné školní docházky. Přispívá ke kultivaci osobnosti žáků a naplňuje přirozenou potřebu projevit se. Ve výuce je možné přiblížit žákům hudební i výtvarné umění a působit tak na jejich estetické vnímání. Vzdělávací oblast má významný rehabilitační a relaxační charakter. Pomáhá k odreagování, ke koncentraci pozornosti, k překonávání únavy. Žáci s mentálním postižením mají předpoklady k osvojení hudebních a výtvarných dovedností a mohou v této oblasti dosahovat velice dobrých výsledků. Obsah vzdělávací oblasti napomáhá k rozvíjení smyslového vnímání, vlastní tvořivosti a vnímavosti k sobě samému i okolnímu světu. Vytváří příležitosti pro vzájemnou spolupráci, toleranci a napomáhá utváření postojů a hodnot.

Vzdělávací oblast se realizuje ve vzdělávacích oborech **HUDEBNÍ VÝCHOVA a VÝTVARNÁ VÝCHOVA**.

Vzdělávací obor *Hudební výchova* vytváří k žákům kladný vztah k hudbě, rozvíjí jejich hudebnost, podporuje schopnosti hudbu emocionálně prožít. Hudební činnosti podporují u žáků rozvoj hudebních schopností a individuálních hudebních a pohybových dovedností. Rytmická cvičení pozitivně ovlivňují i rozvoj řeči žáků.

Ve vzdělávacím oboru *Výtvarná výchova* dochází k poznávání prostředků výtvarného jazyka a k všestrannému prohlubování senzibility žáka. Prostřednictvím tvůrčích činností zaměřených na vnímání, estetické cítění, tvořivost, schopnost vyjadřovat emoce, představy, pocity a zkušenosti. Výtvarná výchova pomáhá uplatňovat neverbální komunikaci a zlepšovat jemnou motoriku.

Cílové zaměření vzdělávací oblasti

Vzdělávání v dané vzdělávací oblasti směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí tím, že vede žáka k

- využívání a rozvíjení tvořivých schopností a dovedností
- rozvíjení pozitivního vztahu k umění a jejího vnímání
- rozvíjení estetického cítění a vnímání prostředí
- ke kultivovanému vystupování a získávání sebevědomí
- poznání, že kultura a umění obohacují život člověka
- poznávání národní kultury, její duchovní hodnoty a k vědomí, že je třeba ji chránit
- seznámení se s kulturou jiných národů a etnik

Zařazená průřezová témata

- OSV - OR
 - rozvoj schopností poznávání
 - seberegulace a sebeorganizace
 - sebepoznání a sebepojetí
 - psychohygienu
- OSV - SR
 - komunikace
 - spolupráce a soutěživost
 - poznávací schopnosti
 - mezilidské vztahy
- OSV – MR
 - hodnoty, postoje, praktická etika
 - řešení problémů a rozhodovací dovednosti

- VMEGS
 - Evropa a svět nás zajímá
 - objevujeme Evropu a svět
 - jsme Evropané
- EV
 - ekosystém
 - vztah člověka k prostředí
 - lidské aktivity a problémy životního prostředí
 - vztah člověka k prostředí
- MV
 - kulturní rozdíly
 - lidské vztahy
 - etnický původ
- MEV
 - vnímání mediálních sdělení
 - interpretace vztahu mediálních sdělení a reality

Časová dotace

Vzdělávací oblast	Vyučovací předmět	Zkr.	1. stupeň							2. stupeň				
			1. roč.	2. roč.	3. roč.	4. roč.	5. roč.	6. roč.	časová dotace	7. roč.	8. roč.	9. roč.	10. roč.	časová dotace
Umění a kultura	Hudební výchova	Hv	1	1	2	2	2	2	10	1	1	1	1	4
	Výtvarná výchova	Vv	2	2	1	1	1	1	8	1	1	1	1	4

5.7.1 Vyučovací předmět:

HUDEBNÍ VÝCHOVA (Hv)

1. stupeň: 1. období – 1., 2. a 3. ročník

Očekávané výstupy:

Žák by měl

- zpívat jednoduché melodie či písně přiměřené jeho hlasovému rozsahu a individuálním schopnostem
- užívat při hudebních aktivitách různé hudební nástroje přiměřeně svým schopnostem a dovednostem
- vnímat, rozlišovat a napodobovat různé nehudební i hudební zvuky
- soustředit se na poslech jednoduché krátké známé písně či skladby
- naučit se správně hospodařit s dechem a snažit se srozumitelně vyslovovat
- reagovat pohybem na hudbu

Dílčí očekávané výstupy:

Žák by měl

1. ročník:

- seznamovat se s cviky správného dýchání a srozumitelné výslovnosti, s cviky zrakového a sluchového vnímání a cviky motorické koordinace
- nacvičovat jednoduchá říkadla, pokoušet se o jejich rytmiizaci
- vnímat poslech jednoduché známé písně či skladby
- seznamovat se s jednoduchými lidovými a umělými písněmi a skladbami
- seznamovat se s různými jednoduchými hudebními nástroji
- vnímat různé nehudební i hudební zvuky
- pokoušet se provádět jednoduché pohybové hry s dětskými říkadly a popěvkami

2. ročník:

- procvičovat cviky správného dýchání a srozumitelné výslovnosti
- cvičit soustředění na poslech jednoduché krátké známé písně či skladby
- procvičovat jednoduchá říkadla a jejich rytmiizaci
- nacvičovat jednoduché písně a melodie
- pokoušet se hrát na různé jednoduché hudební nástroje (přiměřeně svým schopnostem a dovednostem)
- pokoušet se napodobovat různé nehudební i hudební zvuky
- procvičovat pohybové hry s popěvkami či říkadly

3. ročník:

- správně hospodařit s dechem a snažit se (podle svých možností) srozumitelně vyslovovat
- soustředit se na poslech jednoduché krátké známé písně či skladby
- pokoušet se o rytmiizaci říkadel
- zpívat jednoduché melodie či písně přiměřené jeho hlasovému rozsahu a individuálním schopnostem
- při hudebních aktivitách hrát na různé hudební nástroje (přiměřeně svým schopnostem a dovednostem)
- vnímat, rozlišovat a napodobovat různé nehudební i hudební zvuky
- reagovat pohybem na hudbu

Učivo:

- vokální a instrumentální činnosti
 - zpěv lidových a umělých písní přiměřeného rozsahu
 - rytmus, hra na tělo
 - hra na nástroje Orffova instrumentáře
- poslechové činnosti
 - rozpoznávání tempa
 - tón, zvuk
 - melodie a skladby určené dětem
- hudebně pohybové činnosti
 - pochod podle hudebního doprovodu
 - pohybové hry s říkadly

Průřezová témata:

- OSV - OR
 - rozvoj schopností poznávání
 - seberegulace a sebeorganizace
- OSV - SR
 - spolupráce a soutěživost

Mezipředmětové vztahy:

Řv, Tv, Vv

1. stupeň: 2. období – 4., 5. a 6. ročník

Očekávané výstupy:

Žák by měl

- zpívat písně přiměřené jeho hlasovému rozsahu a individuálním schopnostem
- rozlišit hudební i nehudební zvuk, mluvený a zpívaný hlas, rozeznat tóny: krátké-dlouhé, vyšší-nižší
- správně, hospodárně a pravidelně dýchat a snažit se o co nejlepší vyslovování při zpěvu i při rytmicizaci říkadel
- soustředit se na poslech jednoduchých skladeb
- poznat vybrané rytmické hudební nástroje a užívat je při hudebních aktivitách
- propojit vlastní pohyb s hudbou, zvládnout jednoduché taneční hry

Dílčí očekávané výstupy:

Žák by měl

4. ročník:

- procvičovat správné dýchání, hospodaření s dechem a srozumitelnou výslovnost
- osvojovat si písně
- rozlišit hudební i nehudební zvuk, mluvený a zpívaný hlas
- seznamovat se s jednoduchými skladbami poslechem
- přiřazovat rytmický hudební nástroj k pojmu
- pokoušet se o vlastní pohyb k dané hudbě, nacvičit přísuný krok stranou

5. ročník:

- dbát na správné dýchání, správné hospodaření s dechem a srozumitelnou výslovnost
- procvičovat písně
- rozeznat tóny: krátké-dlouhé, vyšší-nižší
- poslouchat jednoduché skladby
- k rytmickému hudebnímu nástroji přiřadit pojem

- propojit vlastní pohyb s hudbou, nacvičit zátočku ve dvojicích
6. ročník:
- správně, hospodárně a pravidelně dýchat a snažit se o co nejlepší vyslovování při zpěvu i při rytmicizaci říkadél
 - zpívat písně přiměřené jeho hlasovému rozsahu a individuálním schopnostem
 - soustředit se na poslech jednoduchých skladeb
 - poznat vybrané rytmické hudební nástroje a užívat je při hudebních aktivitách
 - propojit vlastní pohyb s hudbou, zvládnout jednoduché taneční hry

Učivo:

- vokální a instrumentální činnosti
 - zpěv lidových a umělých písní přiměřeného rozsahu
 - rytmus a pohyb, hra na tělo
 - hra na nástroje Orffova instrumentáře
- poslechové činnosti
 - výška, síla tónu
 - rozeznávání rytmu a tempa
 - zvuk hudebních nástrojů
 - melodie skladby určené dětem
- hudebně pohybové činnosti
 - pohybový projev podle hudby - improvizace
 - pochod podle hudebního doprovodu

Průřezová témata:

- OSV - SR
 - komunikace
 - spolupráce a soutěživost

Mezipředmětové vztahy:

Řv, Tv, Vv

2. stupeň: 7., 8., 9. a 10. ročník

Očekávané výstupy:

Žák by měl

- využívat pěvecké návyky, podle individuálních schopností a dovedností zvládat správné dýchání a výslovnost při zpěvu i mluveném projevu
- interpretovat vybrané a vzhledem k individuální úrovni zvládnutelné lidové a umělé písně
- doprovázet podle svých schopností a dovedností písně na rytmické hudební nástroje
- soustředit se na poslech skladeb různých hudebních žánrů
- zvládnout základní kroky jednoduchého tance

Dílčí očekávané výstupy:

Žák by měl

7. ročník:

- podle individuálních schopností a dovedností procvičovat správné dýchání a výslovnost při zpěvu i mluveném projevu
- nacvičovat interpretaci před kolektivem ve třídě

8. ročník:

- podle individuálních schopností a dovedností stále procvičovat správné dýchání a výslovnost při zpěvu i mluveném projevu

- procvičovat interpretaci lidové nebo umělé písně před spolužáky z jiných tříd
9. ročník:
- podle individuálních schopností a dovedností upevňovat správné dýchání a výslovnost při zpěvu i mluveném projevu
 - procvičovat interpretaci lidové a umělé písně před cizím kolektivem
10. ročník:
- podle individuálních schopností a dovedností zvládat správné dýchání a výslovnost při zpěvu i mluveném projevu
 - interpretovat vybrané a vzhledem k individuální úrovni zvládnutelné lidové a umělé písně při různých akcích školy

Učivo:

- vokální činnosti a instrumentální činnosti
 - upevňování správných pěveckých návyků, zřetelná výslovnost, správné dýchání
 - lidové i umělé písně
 - rytmická cvičení a rytmizace říkadel
 - hra na tělo, nástroje Orffova instrumentáře
- poslechové činnosti
 - rozpoznání zvuků vybraných hudebních nástrojů
 - poslech písní a skladeb různých hudebních žánrů, vybraných ukázek našich i zahraničních interpretů
- hudebně pohybové činnosti
 - improvizovaný pohyb podle hudby
 - základní taneční kroky jednoduchého tance mazurky

Průřezová témata:

- OSV – MR
 - hodnoty, postoje, praktická etika

Mezipředmětové vztahy:

Řv, Tv, Vv

5.7.2 Vyučovací předmět:

VÝTVARNÁ VÝCHOVA (Vv)

1. stupeň: 1. období – 1., 2. a 3. ročník

Očekávané výstupy:

Žák by měl

- zvládnout nejzákladnější dovednosti pro vlastní tvorbu
- rozpoznávat, pojmenovat a porovnat s pomocí učitele barvy, tvary, objekty na příkladech z běžného života a ve výsledcích vlastní tvorby i tvorby ostatních
- uplatňovat vlastní zkušenosti prožitky a fantazii při tvůrčích činnostech

Dílí očekávané výstupy:

Žák by měl

1. ročník:

- rozpoznávat, pojmenovat a porovnat s pomocí učitele barvy, tvary

2. ročník:

- zvládnout nejzákladnější dovednosti pro vlastní tvorbu
- uplatňovat fantazii při tvůrčích činnostech

3. ročník:

- rozpoznávat, pojmenovat a porovnat s pomocí učitele objekty na příkladech z běžného života a ve výsledcích vlastní tvorby i tvorby ostatních
- uplatňovat vlastní zkušenosti, prožitky a fantazii při tvůrčích činnostech

Učivo:

- rozvíjení grafomotoriky
- prostředky a postupy pro vyjadřování emocí, pocitů, nálad a fantazijních představ/ pohyb těla v prostoru, manipulace s objekty/
- malba
- kresba
- tradiční i netradiční prostředky a jejich kombinace
- ilustrace hračky
- kresba křídami, voskovými pastelkami, pastelkami,
- malba vodovými barvami, temperami
- vybarvování obrázků
- barevné skvrny, zapouštění do vody, klovatiny, soli,.....
- prezentace výsledků vlastní tvůrčí činnosti ve třídě i ve škole za pomoci učitele
- barevné pruhy, odstíny barvy
- koláže

Průřezová témata:

- OSV – OR
 - rozvoj schopností poznávání
 - seberegulace a sebeorganizace
- OSV – SR
 - poznávací schopnosti
 - spolupráce a soutěživost

Mezipředmětové vztahy:

Čt, Ps, Řv, Dv, M, Tv, Pv, I

1. stupeň: 1. období – 4., 5. a 6. ročník

Očekávané výstupy:

Žák by měl

- uplatňovat základní dovednosti pro vlastní tvorbu
- rozlišovat, porovnávat, třídit a pojmenovat linie, barvy, tvary, objekty, a uplatnit je podle svých schopností při vlastní tvorbě
- při tvorbě vycházet ze svých zrakových, hmatových i sluchových vjemů, vlastních prožitků, zkušeností a fantazie
- vyjádřit pocit z vnímání vlastní tvůrčí činnosti / mimoslovně, graficky /

Díčí očekávané výstupy:

Žák by měl

4. ročník:

- uplatňovat základní dovednosti pro vlastní tvorbu
- rozlišovat, porovnávat, třídit a pojmenovat linie, barvy, tvary a objekty

5. ročník:

- při tvorbě vycházet ze svých zrakových, hmatových i sluchových vjemů, vlastních prožitků, zkušeností a fantazie
- uplatňovat základní dovednosti pro vlastní tvorbu

6. ročník:

- rozlišovat, porovnávat, třídit a pojmenovat linie, barvy, tvary, objekty a uplatnit je podle svých schopností ve vlastní tvorbě
- vyjádřit pocit z vnímání vlastní tvůrčí činnosti / mimoslovně, graficky /

Učivo:

- rozvíjení grafomotoriky
- prostředky a postupy pro vyjádření emocí, pocitů, nálad a fantazijních představ
- pohyb těla v prostoru, lidská postava
- manipulace s objekty
- malba / vodové barvy, tempery,... /
- barevné skvrny / květiny, míč,... /
- čáry a vlnovky
- kombinované techniky / dokreslování pastelkami, vlepování obrázků,... /
- rozlišování barevných odstínů
- ladění barev
- kresba / křídly, voskovky, pastelky, fixy/
- kreslení předmětů vycházejících z kruhu / míč, sněhulák, květiny,/, ze čtverce / kapesník, utěrka, ubrus,.../, obdélníku / okno, ručník,.../
- kreslení zvířat
- ilustrace pohádek
- vybarvování obrázků / barva, plocha /
- tradiční a netradiční prostředky a výtvarné techniky, jejich kombinace
- vnímání a hodnocení výsledků tvůrčí činnosti vlastní i ostatních
- vnímání a hodnocení běžné umělecké produkce / malba, kresba, objekty, comics, výstavy /
- prezentace výsledků vlastních tvůrčích činností ve třídě i ve škole / pracovní prezentace za pomoci učitele pro spolužáky prezentaci školy v rámci výstav, soutěží a přehlídek /

- využití PC

Průřezová témata:

- OSV - OR
 - psychohygiena
- OSV – SR
 - mezilidské vztahy
 - komunikace
 - spolupráce a soutěživost
- VMEGS
 - Evropa a svět nás zajímá
- MV
 - lidské vztahy
 - etnický původ
- EV
 - ekosystémy
 - lidské aktivity a problémy životního prostředí
 - vztah člověka k prostředí
- MEV
 - vnímání mediálních sdělení

Mezipředmětové vztahy:

Čt, Ps, Řv, Dv, I, Čsp, Tv, Pv, Pk

2. stupeň: 7., 8., 9. a 10. ročník

Očekávané výstupy:

Žák by měl

- uplatňovat základní dovednosti při realizaci a prezentaci vlastní tvorby
- uplatňovat linie barvy, tvary a objekty v ploše i prostoru podle vlastního tvůrčího záměru, využívat jejich vlastnosti a vztahy
- při vlastní tvorbě vycházet ze svých vlastních zkušeností a představ
- hledat a zvolit pro jejich vyjádření nejvhodnější prostředky a postupy s dopomocí učitele

Dílčí očekávané výstupy:

Žák by měl

7. ročník:

- uplatňovat základní dovednosti při realizaci a prezentaci vlastní tvorby
- uplatňovat linie, barvy, tvary a objekty v ploše podle vlastního tvůrčího záměru

8. ročník:

- uplatňovat linie, barvy, tvary a objekty v ploše i prostoru podle vlastního tvůrčího záměru
- uplatňovat základní dovednosti při realizaci a prezentaci vlastní tvorby

9. ročník:

- uplatňovat linie, barvy, tvary a objekty v ploše i prostoru podle vlastního tvůrčího záměru, využívat jejich vlastnosti a vztahy
- při vlastní tvorbě vycházet ze svých vlastních zkušeností a představ

10. ročník:

- uplatňovat linie, barvy, tvary a objekty v ploše i prostoru podle vlastního tvůrčího záměru, využívat jejich vlastnosti a vztahy
- hledat a zvolit pro jejich vyjádření nejvhodnější prostředky a postupy s dopomocí učitele

Učivo:

- prostředky a postupy pro vyjádření vjemů, emocí, pocitů, nálad, prožitků, představ a zkušeností
- umístění těla a objektů v prostoru
- kresba
- malba
- grafika
- využívání tradičních a netradičních prostředků a jejich kombinace v ploše i prostoru
- Zátíší / skupiny ovoce, kytice, zvířata, postavy,...../
- rozlišování, třídění a hodnocení výsledků činnosti vlastních i ostatních běžné a umělecké produkce / malba, kresba, objekty, fotografie, animovaný film, výstavy,.../
- výběr a třídění výsledků vlastních tvůrčích činností pro prezentaci vlastní třídy, školy / výstavy, přehlídky, soutěže ú
- vnímání a porovnávání vlastních výsledků s výsledky ostatních
- kreslení v přírodě
- využití PC

Průřezová témata:

- OSV – MR
 - řešení problémů a rozhodovací dovednosti
 - hodnoty, postoje, praktická etika
- VMEGS
 - objevujeme Evropu a svět
 - jsme Evropané
- MV
 - etnický původ
- EV
 - základní podmínky života
- MEV
 - interpretace vztahu mediálních sdělení a reality

Mezipředmětové vztahy:

Čt, Ps, Řv, Dv, Čsp, Čpř. Tv, I, Pv, Pk

5.8 VZDĚLÁVACÍ OBLAST:

ČLOVĚK A ZDRAVÍ

Charakteristika vzdělávací oblasti

Vzdělávací oblast člověka zdraví učí žáky základním poznatkům a dovednostem souvisejícím se zdravím, které by měli využívat v každodenním životě. Respektuje celistvost osobnosti žáků, rovnoměrně rozvíjí psychomotorické i psychické schopnosti, pohybové dovednosti a zlepšuje sociální adaptabilitu. Umožňuje jim rozvoj jejich fyzických a pohybových možností. K osvojení dovedností a poznatků využívá vhodné motivace a činnosti, které posilují zájem žáků. Vedou je k pochopení hodnoty zdraví, smyslu zdravotní prevence i problémů spojených s poškozením zdraví, v přiměřené míře k věku a rozumovým schopnostem.

Vzdělávací obsah oblasti Člověk a zdraví prolíná do ostatních vzdělávacích oblastí, které jej doplňují, rozšiřují a využívají. Žáci se seznamují s různým nebezpečím, které ohrožuje zdraví v běžných i mimořádných situacích, osvojují si dovednosti a způsoby chování a rozhodování, které vedou k zachování a posílení zdraví. Tím je zajištěno utváření dovedností a návyků pro uplatnění zdravého životního stylu, osobní a duševní hygieny, zdravé výživy, pohybových aktivit apod.

Obsah vzdělávací oblasti se realizuje ve vzdělávacích oborech: **VÝCHOVA KE ZDRAVÍ** a **TĚLESNÁ VÝCHOVA**, do níž je zahrnuta **ZDRAVOTNÍ TĚLESNÁ VÝCHOVA**.

Vzdělávací obor *Výchova ke zdraví* navazuje na obsah vzdělávací oblasti Člověk a jeho svět. Poskytuje žákům základní informace o člověku v souvislosti s preventivní ochranou jejich zdraví. Vede je ke zdravému způsobu života a k péči o své zdraví. Žáci si upevňují hygienické, stravovací a pracovní návyky, rozvíjí sociální a komunikační dovednosti, učí se odmítat škodlivé látku, předcházet úrazům a čelit vlastnímu ohrožení v různých situacích.

Vzdělávací obor *Tělesná výchova* umožňuje žákům využívat vlastní pohybové možnosti ve schodě s věkem, postižením a pohybovými možnostmi je vede od spontánního pojetí pohybu k řízené pohybové aktivitě a vlastní pohybové seberealizaci. Směřuje k eliminování nedostatků k diferenciaci a koordinaci pohybů.

Pro pohybové vzdělávání žáků je důležité nejen rozvíjení pohybových schopností a osvojování pohybových dovedností, ale zároveň i korekce zdravotních oslavení v běžných i specifických formách pohybového učení – v povinné Tělesné výchově, případně ve Zdravotní tělesné výchově. Korektivní a speciální vyrovnávací cvičení mohou být v hodinách Tv preventivně zařazována a využívána u všech žáků, nebo jsou využívána pro žáky se zdravotním oslabením místo činností, které jsou kontraindikací jejich oslabení.

Cílové zaměření vzdělávací oblasti

Vede žáka k

- získávání orientace v základních názorech na zdraví a postupnému uplatňování preventivních činností podporujících zdraví
- poznávání a chápání fyziologických, psychologických i sociálních změn spojených s dospíváním
- dodržování zásad zdravého způsobu života a ochrany zdraví
- rozpoznávání základních situací ohrožujících tělesné a duševní zdraví vlastní i druhých a osvojování poznatků, jak jim předcházet
- odmítání škodlivých látek neslučitelných se zdravím
- poznávání vlastních pohybových možností a omezení, rozvíjení a využívání pohybových schopností a dovedností
- vnímání prožitků z pohybové činnosti

Zařazení průřezových témat

- OSV - OR
 - rozvoj schopností poznávání
 - seberegulace a sebeorganizace
 - psychohygienu
- OSV - SR
 - spolupráce, soutěživost
 - komunikace
 - mezilidské vztahy
- VMEGS
 - objevujeme Evropu a svět
 - Evropa a svět nás zajímá
- MV
 - lidské vztahy
 - kulturní rozdíly
- EV
 - vztah člověka k prostředí
- MEV
 - vnímání mediálních sdělení
 - interpretace vztahu mediálních sdělení a reality
 - fungování a vliv médií ve společnosti

Časová dotace

Vzdělávací oblast	Vyučovací předmět	Zkr.	1. stupeň							2. stupeň				
			1. roč.	2. roč.	3. roč.	4. roč.	5. roč.	6. roč.	časová dotace	7. roč.	8. roč.	9. roč.	10. roč.	časová dotace
Člověk a zdraví	Výchova ke zdraví	Vz										1	1	2
	Tělesná výchova	Tv	3	3	3	3	3	3	3	18	3	3	3	3

5.8.1 Vyučovací předmět:

VÝCHOVA KE ZDRAVÍ (Vz)

2. stupeň: 9. a 10. ročník

Očekávané výstupy:

Žák by měl

- vědět o významu dobrého soužití mezi vrstevníky i členy rodiny
- chápat základní životní potřeby a jejich naplňování ve shodě se zdravím
- respektovat zdravotní stav svůj i svých vrstevníků
- umět popsat své zdravotní potíže
- znát správné stravovací návyky a v rámci svých možností dodržovat a uplatňovat zásady správné výživy
- uplatňovat způsoby bezpečného chování v sociálním kontaktu s vrstevníky, při komunikaci s cizími lidmi, v konfliktních a krizových situacích a vědět, kde v případě potřeby vyhledat pomoc
- uplatňovat osvojené sociální dovednosti při kontaktu se sociálně patologickými jevy
- zaujímat odmítavé postoje ke všem formám brutality a násilí
- vědět o souvislosti mezi konzumací návykových psychoaktivních látek a poškozováním zdraví
- používat důležitá telefonní čísla a v případě potřeby pomoci
- řídit se pokyny odpovědných osob při mimořádných událostech

Dílčí očekávané výstupy:

Žák by měl

9. ročník:

- vědět o významu dobrého soužití mezi vrstevníky i členy rodiny
- chápat základní životní potřeby a jejich naplňování ve shodě se zdravím
- respektovat zdravotní stav svůj i svých vrstevníků
- umět popsat své zdravotní potíže
- znát správné stravovací návyky a v rámci svých možností dodržovat a uplatňovat zásady správné výživy
- uplatňovat způsoby bezpečného chování v sociálním kontaktu s vrstevníky, při komunikaci s cizími lidmi, v konfliktních a krizových situacích a vědět, kde v případě potřeby vyhledat pomoc

10. ročník:

- uplatňovat osvojené sociální dovednosti při kontaktu se sociálně patologickými jevy
- zaujímat odmítavé postoje ke všem formám brutality a násilí
- vědět o souvislosti mezi konzumací návykových psychoaktivních látek a poškozováním zdraví
- používat důležitá telefonní čísla a v případě potřeby pomoci
- řídit se pokyny odpovědných osob při mimořádných událostech

Učivo:

- vztahy ve dvojici, kamarádství, přátelství, láska, partnerské vztahy, manželství a rodičovství
- vztahy a soužití v rodině, ve škole, vrstevnické skupině
- dětství, puberta, dospívání, tělesné změny
- sexuální dospívání, prevence rizikového sexuálního chování, antikoncepce, těhotenství
- tělesná hygieny, zásady osobní a intimní hygieny, otužování, význam pohybu pro zdraví
- režim dne
- ochrana před přenosnými i nepřenositelnými chorobami, úrazy

- bezpečné chování (nemoci přenosné pohlavním stykem,hepatitidy, HIV/AIDS), preventivní a lékařská péče, chování v situacích úrazu a život ohrožujících stavů
- relaxační techniky
- civilizační choroby, zdravotní rizika, prevence
- zdravotní a sociální rizika zneužívání návykových látek
- skryté formy a stupně individuálního násilí a zneužívání, sexuální kriminalita, šikana a jiné projevy násilí, formy sexuálního zneužívání dětí
- komunikace se službami odborné pomoci – praktické dovednosti
- bezpečné chování, komunikace s vrstevníky a neznámými lidmi
- dodržování pravidel bezpečnosti a ochrany zdraví, bezpečné prostředí ve škole, ochrana zdraví při různých činnostech, ochrana člověka za mimořádných událostí

Průřezová témata:

- MEV
 - vnímání mediálních sdělení
 - interpretace vztahu mediálních sdělení a reality
 - fungování a vliv médií ve společnosti

Mezipředmětové vztahy:

Čt, Řv, Dv, I, Čsp, Čpř, Vz, Tv

5.8.2 Vyučovací předmět:

TĚLESNÁ VÝCHOVA (Tv)

1. stupeň: 1. období – 1., 2. a 3. ročník

Očekávané výstupy:

Žák by měl

- mít kladný postoj k pohybovým a aktivitám
- zvládat podle pokynů přípravu na pohybovou činnost
- reagovat na základní pokyny a povely k osvojené činnosti
- mít osvojeny základní pohybové lokomoce, dovednosti a prostorovou orientaci podle individuálních předpokladů
- dodržovat základní zásady bezpečnosti při pohybových činnostech a mít osvojeny základní hygienické návyky při pohybových aktivitách

Dílčí očekávané výstupy:

Žák by měl

1. ročník:

- zvládat podle pokynů přípravu na pohybovou činnost

2. ročník:

- reagovat na základní pokyny a povely k osvojené činnosti

3. ročník:

- mít kladný postoj k pohybovým a aktivitám
- mít osvojeny základní pohybové lokomoce, dovednosti a prostorovou orientaci podle individuálních předpokladů
- dodržovat základní zásady bezpečnosti při pohybových činnostech a mít osvojeny základní hygienické návyky při pohybových aktivitách

Učivo:

- význam pohybu pro zdraví, pohybový režim, délka a intenzita pohybu, spontánní pohybové hry
- příprava organismu, příprava před pohybovou činností, uklidnění po zátěži, protahovací cvičení
- zdravotně zaměřené činnosti: správné držení těla, průpravná, koordinační, kompenzační, relaxační, psychomotorická, dechová a jiná zdravotně zaměřená cvičení
- hygiena při TV, osobní hygiena, hygiena cvičebního prostředí, vhodné oblečení a obuv
- bezpečnost při pohybových činnostech v různém prostředí
- pohybové hry, pohybové hry s různým zaměřením a využitím tradičního i netradičního náčiní, bez náčiní, motivační, tvořivé a napodobivé hry
- rytmická a kondiční cvičení, vyjádření rytmu pohybem, sladění jednoduchého pohybu s hudbou, jednoduché tanečky
- základy sportovních her, průpravné hry, základní manipulace s míčem či jiným herním náčiním odpovídající velikosti a hmotnosti, hry s upravenými pravidly
- pobyt v zimní přírodě, hry na sněhu a na ledě, základní techniky pohybu a jízdy na saních a bobech, bezpečnost při pohybových aktivitách na sněhu
- organizace při TV, základní organizační činnosti
- komunikace v TV, smluvené povely a signály
- pravidla zjednodušených osvojovaných pohybových činností a her
- zásady sportovního jednání a chování, fair play

Průřezová témata:

- OSV - OR
 - seberegulace a sebeorganizace
- OSV - SR
 - spolupráce, soutěživost
- MV
 - kulturní rozdíly

Mezipředmětové vztahy:

M, Prv, Pv

1. stupeň: 2. období – 4., 5. a 6. ročník

Očekávané výstupy:

Žák by měl

- zlepšovat svou tělesnou zdatnost, pohybový projev a správné držení těla
- podle pokynu uplatňovat v pohybovém režimu korektivní cvičení v souvislosti s vlastním zdravotním oslabením
- rozvíjet základní pohybové dovednosti podle svých pohybových možností a schopností
- rozumět základním termínům tělocvičné terminologie a reagovat na pokyny k provádění vlastní pohybové činnosti
- zvládat podle pokynu základní přípravu organismu před pohybovou činností i uklidnění organismu po ukončení činnosti
- využívat osvojené pohybové dovednosti při hrách a soutěžích
- uplatňovat hygienické a bezpečnostní zásady pro provádění zdravotně vhodné a bezpečné pohybové činnosti

Dílčí očekávané výstupy:

Žák by měl

4. ročník:

- rozvíjet základní pohybové dovednosti podle svých pohybových možností a schopností
- zlepšovat svou tělesnou zdatnost, pohybový projev a správné držení těla

5. ročník:

- podle pokynu uplatňovat v pohybovém režimu korektivní cvičení v souvislosti s vlastním zdravotním oslabením
- rozumět základním termínům tělocvičné terminologie a reagovat na pokyny k provádění vlastní pohybové činnosti

6. ročník:

- využívat osvojené pohybové dovednosti při hrách a soutěžích
- uplatňovat hygienické a bezpečnostní zásady pro provádění zdravotně vhodné a bezpečné pohybové činnosti

Učivo:

- příprava organismu, příprava před pohybovou činností, uklidnění po zátěži, protahovací cvičení
- hygiena při TV, osobní hygiena, hygiena cvičebního prostředí, vhodné oblečení a obuv
- bezpečnost při pohybových činnostech v různém prostředí
- základy gymnastiky, průpravná cvičení, cvičení s náčiním a na vybraném nářadí
- základy atletiky, průpravné atletické činnosti, varianty chůze, běhy na krátké vzdálenosti, motivovaný vytrvalostní běh (podle schopností žáků), skok do dálky, hod míčkem

- pobyt ve vodním prostředí, hygiena plavání, adaptace na vodní prostředí, hry ve vodě, aquagymnastika, plavání
- turistika a pobyt v přírodě, ochrana přírody, chůze v terénu
- další pohybové činnosti a netradiční sporty podle podmínek školy, podle zájmu a možností žáků
- organizace při TV, základní organizační činnosti
- komunikace v TV, smluvené povely a signály
- pravidla zjednodušených osvojovaných pohybových činností a her
- zásady sportovního jednání a chování, fair play

Průřezová témata:

- OSV – OR
 - psychohygiena
- OSV – SR
 - spolupráce, soutěživost
 - komunikace
 - mezilidské vztahy
- VMEGS
 - Evropa a svět nás zajímá
- MV
 - lidské vztahy

Mezipředmětové vztahy:

M, Prv, Pv

2. stupeň: 7., 8., 9. a 10. ročník

Očekávané výstupy:

Žák by měl

- usilovat o zlepšení a udržení úrovně pohybových schopností a zdokonalování základních lokomocí a pohybových dovedností
- cíleně se připravit na pohybovou činnost a její ukončení
- využívat základní kompenzační a relaxační techniky
- uplatňovat bezpečné chování v přírodě a v silničním provozu
- znát zásady ošetření drobných poranění, umět požádat o pomoc
- zvládat v souladu s individuálními předpoklady osvojované pohybové dovednosti a využívat je ve hře, soutěži, při rekreačních činnostech
- snažit se o co nejsprávnější provedení pohybové činnosti

Dílčí očekávané výstupy:

Žák by měl

7. ročník:

- snažit se o co nejsprávnější provedení pohybové činnosti
- cíleně se připravit na pohybovou činnost a její ukončení

8. ročník:

- usilovat o zlepšení a udržení úrovně pohybových schopností a zdokonalování základních lokomocí a pohybových dovedností

9. ročník:

- využívat základní kompenzační a relaxační techniky
- uplatňovat bezpečné chování v přírodě a v silničním provozu
- znát zásady ošetření drobných poranění, umět požádat o pomoc

10. ročník:

- zvládat v souladu s individuálními předpoklady osvojované pohybové dovednosti a využívat je ve hře, soutěži, při rekreačních činnostech

Učivo:

- rozvoj rychlostních, vytrvalostních a koordinačních schopností
- chůze v zástupu, vzad, přes nízké překážky
- běh na daný signál, přes nízkou překážku
- skoky, přeskok nízkých překážek, lezení, prolézání, výstup po šikmé lavičce
- gymnastika cvičená s náčiním, kolébky, převaly, kotouly, výskok na 3-4 díly švédské bedny do vzporu klečmo, vztyk, seskok
- rytmické a kondiční cvičení s hudbou, rytmickým doprovodem
- nácvik cvalu stranou, nácvik přísunného kroku
- atletika, běh na krátké tratě, hod kriketovým míčkem, skok do dálky z místa
- sportovní hry základy vybíjené, fotbalu, závodivé hry, honičky
- turistika, pobyt v přírodě chůze a orientace v terénu, ochrana přírody, hry na sněhu, zimní sporty (podle podmínek školy a zájmu žáků)

Průřezová témata:

- VMEGS
 - objevujeme Evropu a svět

Mezipředmětové vztahy:

M, Čsp, Čpř, Pv

5.9 VZDĚLÁVACÍ OBLAST:

ČLOVĚK A SVĚT PRÁCE

Charakteristika vzdělávací oblasti

Vzdělávací oblast Člověk a svět práce je jednou ze stěžejních vzdělávacích oblastí ve vzdělávání žáků s mentálním postižením. Zahrnuje široké spektrum pracovních činností, které vedou žáky k získání souboru vědomostí, základních pracovních dovedností a návyků v různých oblastech lidské činnosti. Cíleně se zaměřuje a systematicky ovlivňuje rozvíjení motorických schopností, manuálních dovedností a návyků žáků, a tím přispívá k jejich co nejsamostatnějšímu zapojení do každodenního života a umožňuje jim přípravu na vykonávání jednoduchých pracovních činností.

Žáci se učí pracovat samostatně i v týmu a vážit si práce své i druhých. Seznamují se s různými materiály, s funkcí a užíváním vhodných pomůcek a nářadí. Vzdělávací oblast je realizována v průběhu celého základního vzdělávání od prvního do desátého ročníku ve dvou vzdělávacích oborech (předmětech) **PRACOVNÍ VÝCHOVA a PRÁCE S KERAMIKOU**, která je zařazena v rámci disponibilní a časové dotace.

Obsah vzdělávacího oboru (předmětu) **Pracovní výchova** je rozdělen na několik tematických okruhů: *Sebeobsluha, Práce s drobným materiálem, Práce montážní a demontážní, Pěstitelské práce, Práce v domácnosti a Práce s technickými materiály* (jsou zařazeny pouze na druhém stupni).

Cílové zaměření vzdělávací oblasti

Vzdělávání v této vzdělávací oblasti směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí tím, že vede žáka k:

- zvládnutí úkonů související se sebeobsluhou
- rozvoji motoriky, získání základních manuálních zručností a vytváření pracovních dovedností a návyků
- překonávání obtíží a dokončování pracovních úkolů
- práci v kolektivu a odpovědnosti za své i společné výsledky práce
- osvojení dovedností k praktickému užívání a zacházení s předměty denní potřeby, vhodně zvolenými nástroji, pomůckami a drobným nářadím
- porozumění pracovních činností, které napomáhají k využití volného času
- dodržování hygienických a bezpečnostních pravidel při práci

Zařazená průřezová témata

- OSV - OR
 - rozvoj schopností poznávání
 - sebepoznávání a sebepojetí
 - seberegulace a sebeorganizace
 - psychohygiena
- OSV - SR
 - poznávací schopnosti
 - mezilidské vztahy
 - spolupráce a soutěživost
 - komunikace
- OSV - MR
 - řešení problémů a rozhodovací dovednosti
 - hodnoty, postoje, praktická etika
- EV
 - ekosystémy

- základní podmínky života
- lidské aktivity a problémy životního prostředí
- vztah člověka a prostředí

Časová dotace

Vzdělávací oblast	Vyučovací předmět	Zkr.	1. stupeň								2. stupeň					
			1. roč.	2. roč.	3. roč.	4. roč.	5. roč.	6. roč.	časová dotace	disp. hod.	7. roč.	8. roč.	9. roč.	10. roč.	časová dotace	disp. hod.
Člověk a svět práce	Pracovní výchova	Pv	3	3	3	4	4	4	21		5	5	5	7	22	
	Práce s keramikou	Pk					2	2		4	2	2	2	2		8

5.9.1 Vyučovací předmět:

PRACOVNÍ VÝCHOVA (Pv)

1. stupeň: 1. období - 1., 2. a 3. ročník

Tématický okruh: **Sebeobsluha**

Očekávané výstupy:

Žák by měl

- zvládnout základní hygienické návyky a sebeobslužné činnosti
- zvládnout oblékání i svlékání oděvu, skládání a uložení oděvu, obouvání
- udržovat pořádek ve svých věcech i ve svém okolí

Dílčí očekávané výstupy:

Žák by měl

1. ročník:

- být seznámen se základními hygienickými návyky a sebeobslužnými činnostmi ve škole
- mít nacvičeno oblékání a svlékání oděvu, obouvání a zouvání obuvi
- mít nacvičeno udržování pořádku ve svých věcech

2. ročník:

- mít nacvičeny základní hygienické návyky a sebeobslužné činnosti
- mít procvičeno oblékání svlékání oděvu, obouvání a zouvání obuvi
- mít nacvičeno skládání a uložení oděvu na určené místo
- mít nacvičeno udržení pořádku ve svém okolí

3. ročník:

- zvládnout základní hygienické návyky a sebeobslužné činnosti
- zvládnout oblékání i svlékání oděvu, skládání a uložení oděvu, obouvání
- udržovat pořádek ve svých věcech i ve svém okolí

Učivo:

- umývání rukou a obličeje, správné používání WC a kapesníku
- otevírání, zavírání, odemykání a zamykání dveří, rozsvěcování a zhasínání světla
- svlékání a oblékání oděvů, rozepínání a zapínání knoflíků a zdrhovadel, skládání oděvů, obouvání a zouvání obuvi, péče o svůj zevnějšek
- péče o osobní věci a školní pomůcky, úprava prostředí třídy, školy i okolí školy, zachování čistoty

Průřezová témata:

- OSV - OR
 - rozvoj schopností poznávání
 - sebepoznání a sebepojetí
- OSV - SR
 - poznávací schopnosti

Mezipředmětové vztahy:

Prv, Rv

Tematický okruh: **Práce s drobným materiálem**

Očekávané výstupy:

Žák by měl

- třídít různé druhy drobného materiálu podle velikosti, tvaru, barev
- zvládat základní manuální dovednosti při práci s jednoduchými materiály a pomůckami
- vytvářet jednoduchými postupy různé předměty z tradičních i netradičních materiálů
- pracovat podle slovního návodu

Dílčí očekávané výstupy:

Žák by měl

1. ročník:

- být seznámen s různými druhy drobného materiálu
- mít nacvičeno třídění materiálu podle velikosti, tvaru a barev
- být seznámen s manuálními dovednostmi při práci s jednoduchými materiály a pomůckami
- být seznámen s jednoduchými postupy při vytváření různých předmětů z tradičních i netradičních materiálů
- mít nacvičenu práci podle slovního návodu

2. ročník:

- mít procvičeno třídění různých druhů drobného materiálu podle velikosti, tvaru a barev
- mít nacvičeny základní manuální dovednosti při práci s jednoduchými materiály a pomůckami
- mít nacvičeny jednoduché postupy při vytváření různých předmětů z tradičních i netradičních materiálů
- mít procvičenu práci podle slovního návodu

3. ročník:

- třídít různé druhy drobného materiálu podle velikosti, tvaru, barev
- zvládat základní manuální dovednosti při práci s jednoduchými materiály a pomůckami
- vytvářet jednoduchými postupy různé předměty z tradičních i netradičních materiálů
- pracovat podle slovního návodu

Učivo:

- třídění a ukládání (do nádobek a krabiček) různých druhů drobného materiálu, podle velikosti, barvy, tvaru a využití
- navíjení vlny, provázku nebo kůžiček na cívku a jejich stříhání
- navlékání korálek, nebo nastříhaných brček (stříhání barev podle předlohy)
- nalepování luštěnin, těstovin, listů a různých přírodnin
- vytváření postaviček a zvířátek z přírodnin
- nácvik uzlů a kličky
- mačkání papíru do kuliček
- trhání papíru na stále drobnější kousky, lepení, vytváření mozaiky
- vytrhávání předkreslených tvarů
- modelování z plastelíny (popřípadě písku nebo sněhu)
- hnětení a modelování hmoty jednou a oběma rukama
- hnětení, stlačování, vyvalování tvarů prsty, dlaněmi
- utváření jednoduchých tvarů a výroba předmětu z těchto tvarů (kulička, váleček, had...)

Průřezová témata:

- OSV - OR
 - rozvoj schopností poznávání

- OSV - SR
 - poznávací schopnosti
- EV

Mezipředmětové vztahy:

Řv, Čt, Ps, M, Prv

Tématický okruh: Práce montážní a demontážní

Očekávané výstupy:

Žák by měl

- zvládat elementární dovednosti a činnosti při práci se stavebnicemi

Dílčí očekávané výstupy:

Žák by měl

1. ročník:

- být seznámen s plošnými stavebnicemi
- mít nacvičenu práci s plošnou stavebnicí podle slovního návodu a jednoduché předlohy

2. ročník:

- být seznámen s prostorovými stavebnicemi
- mít nacvičenu práci s prostorovou stavebnicí podle slovního návodu a jednoduché předlohy

3. ročník:

- zvládat elementární dovednosti a činnosti při práci se stavebnicemi

Učivo:

- stavění z kostek (komíny, mosty, domy apod.)
- skládání kostek do krabic
- skládání, rozkládání a šroubování hraček a předmětů
- skládání jednoduchých stavebnic podle aktuální nabídky školy
- sestavování tvarů ze špejlí, tyček, dřívěk apod.
- práce podle slovního návodu a jednoduché předlohy

Průřezová témata:

- OSV - OR
 - rozvoj schopností poznávání
 - seberegulace a sebeorganizace
- OSV - SR
 - poznávací schopnosti

Mezipředmětové vztahy:

Řv, Čt, Ps

Tématický okruh: Pěstitelské práce

Očekávané výstupy:

Žák by měl

- provádět pozorování přírody v jednotlivých ročních obdobích
- pečovat o nenáročnou rostlinu v bytě i na zahradě

- používat lehké zahradní náčiní

Dílčí očekávané výstupy:

Žák by měl

1. ročník:

- mít nacvičeno pozorování přírody v jednotlivých ročních obdobích
- být seznámen s nenáročnými pokojovými rostlinami i rostlinami na zahradě
- být seznámen s lehkým zahradním náčiním
- být seznámen s bezpečností a hygienou práce

2. ročník:

- provádět pozorování přírody v jednotlivých ročních obdobích
- být seznámen s péčí o nenáročné rostliny v bytě i na zahradě
- mít nacvičeno používání lehkého zahradního náčiní
- mít procvičenu bezpečnost a hygienu práce

3. ročník:

- pečovat o nenáročné rostliny v bytě i na zahradě
- používat lehké zahradní náčiní
- dodržovat bezpečnost a hygienu práce

Učivo:

- zalévání pokojových rostlin i rostlin na pozemku
- klíčení rostlin v koutku živé přírody
- provádění pozorování přírody v jednotlivých ročních obdobích
- pozorování podmínek pro život rostlin (voda, teplo, světlo, půda, vzduch)
- práce se zahradnickým náčiním (hrábě ,motyčka)
- bezpečnost a hygiena při práci
- hrabání listí
- sběr šišek, plodů buku, dubu, kaštanu apod.

Průřezová témata:

- OSV - OR
 - rozvoj schopností poznávání
- OSV - SR
 - poznávací schopnosti

Mezipředmětové vztahy:

Řv, Čt, Ps, Prv

Tematický okruh: Práce v domácnosti

Očekávané výstupy:

Žák by měl

- upravit stůl pro jednoduché stolování
- připravit jednoduchý pokrm
- chovat se vhodně při stolování
- orientovat se v základním vybavení kuchyně
- zvládat drobné úklidové práce

Dílčí očekávané výstupy:

Žák by měl

1. ročník:

- být seznámen s úpravou stolu pro jednoduché stolování
- být seznámen s přípravou jednoduchého pokrmu
- být seznámen s vhodným chováním při stolování
- být seznámen se základním vybavením kuchyně
- mít nacvičen úklid odpadků, zametání podlahy a utírání stolu

2. ročník:

- mít nacvičenu úpravu stolu pro jednoduché stolování
- mít procvičenu přípravu jednoduchého pokrmu
- mít procvičeno vhodné chování při stolování
- mít nacvičenu orientaci v základním vybavení kuchyně
- mít procvičeno utírání a úklid nádobí

3. ročník:

- upravit stůl pro jednoduché stolování
- připravit jednoduchý pokrm
- chovat se vhodně při stolování
- orientovat se v základním vybavení kuchyně
- zvládat drobné úklidové práce

Učivo:

- pravidla správného stolování
- jednoduchá úprava stolu
- práce s drobným kuchyňským náčiním
- bezpečnost zacházení s kuchyňskými pomůckami
- drobné úklidové práce, sbírání odpadků
- utírání nádobí, zametání podlahy
- mazání housky, rohlíku máslem, sýrem, džemem

Průřezová témata:

- OSV - OR
 - rozvoj schopností poznávání
- OSV - SR
 - poznávací schopnosti

Mezipředmětové vztahy:

Řv, Čt, Ps, Prv

1. stupeň: 2. období - 4., 5. a 6. ročník

Tematický okruh: **Sebeobsluha**

Očekávané výstupy:

Žák by měl

- pečovat o své tělo, svůj zevnějšek i své osobní věci
- zvládat běžnou údržbu oděvu i obuvi
- dodržovat zásady účelného oblékání

Dílčí očekávané výstupy:

Žák by měl

4. ročník:

- pečovat o své tělo, svůj zevnějšek i své osobní věci

5. ročník:

- zvládat běžnou údržbu oděvu i obuvi

6. ročník:

- dodržovat zásady účelného oblékání

Učivo:

- opakování a zkvalitňování všech činností, které si žáci již osvojili
- skládání oděvů a obuvi na určené místo
- oblékání podle ročních období, účelné oblékání (doma, venku, do školy, do tělocvičny)
- péče o zevnějšek
- ukládání pomůcek ve třídě i do aktovky
- udržování čistoty okolního prostředí
- vnímání estetického prostředí

Průřezová témata:

- OSV - SR
 - mezilidské vztahy

Mezipředmětové vztahy:

Řv, Čt, Ps, Prv

Tématický okruh: Práce s drobným materiálem

Očekávané výstupy:

Žák by měl

- pracovat podle předlohy a vytvářet přiměřenými pracovními postupy různé výrobky z drobných materiálů
- využívat při tvořivých činnostech vlastní fantazii i prvky lidových tradic
- volit vhodné pracovní pomůcky, nástroje a náčiní vzhledem k použitému materiálu
- využívat při tvořivých činnostech vlastní fantazii i prvky lidových tradic

Dílčí očekávané výstupy:

Žák by měl

4. ročník:

- volit vhodné pracovní pomůcky, nástroje a náčiní vzhledem k použitému materiálu

5. ročník:

- pracovat podle předlohy a vytvářet přiměřenými pracovními postupy různé výrobky z drobných materiálů

6. ročník:

- využívat při tvořivých činnostech vlastní fantazii i prvky lidových tradic
- využívat při tvořivých činnostech vlastní fantazii i prvky lidových tradic

Učivo:

- opakování a zkvalitňování všech činností, které si žáci již osvojovali
- namotávání vlny a provázku na klubko
- vázání uzlu a kličky

- navlékání korálek podle vzoru
- propichování a navlékání papíru různé kvality na nit
- stříhání textilu a lepení – utváření mozaiky
- proplétání bužírky, provázků, vlny
- výroba drobných výrobků, nebo jejich dotváření přírodními materiály
- stříhání papíru, vystřihování podle předkreslené i nepředkreslené linie, překládání papíru – skládanky, lepení papíru, polepování předmětů papírem
- modelování z moduritu (popřípadě plastelíny)
- modelování složitějších předmětů (např. vánočka, zvířata), vykrajování tvarů pomocí formiček, tvarování pomocí dřívka, špejle, špachtle

Průřezová témata:

- OSV – OR
 - psychohygienu
- OSV - SR
 - mezilidské vztahy
 - komunikace
- EV
 - vztah člověka k prostředí

Mezipředmětové vztahy:

Řv, Čt, Ps, M, Prv

Tématický okruh: **Práce montážní a demontážní**

Očekávané výstupy:

Žák by měl

- provádět při práci se stavebnicemi jednoduchou montáž a demontáž
- pracovat podle slovního návodu, předlohy
- spojovat a rozpojovat různé jednoduché předměty
- udržovat pořádek na svém pracovním místě, dodržovat zásady hygieny a bezpečnosti práce

Dílčí očekávané výstupy:

Žák by měl

4. ročník:

- spojovat a rozpojovat různé jednoduché předměty

5. ročník:

- pracovat podle slovního návodu, předlohy

6. ročník:

- provádět při práci se stavebnicemi jednoduchou montáž a demontáž
- udržovat pořádek na svém pracovním místě, dodržovat zásady hygieny a bezpečnosti práce

Učivo:

- s spojování špejlí drátkem, provázkem
- spojování dílů konstrukčních stavebnic matkou a šroubem
- sestavování modelů ze stavebnic
- demontáž modelů a ukládání do krabic

Průřezová témata:

- OSV – OR
 - psychohygienu
- OSV – SR
 - mezilidské vztahy
 - komunikace

Mezipředmětové vztahy:

Řv, Čt, Ps

Tematický okruh: Pěstitelské práce**Očekávané výstupy:**

Žák by měl

- znát základní podmínky a postupy pro pěstování vybraných rostlin
- ošetřovat a pěstovat nenáročnou pokojovou i venkovní rostliny
- volit podle druhu pěstitelských činností správné pomůcky, nástroje a náčiní
- vědět o léčivkách i jedovatých rostlinách
- dodržovat zásady hygieny a bezpečnosti práce při práci s rostlinami na zahradě

Dílčí očekávané výstupy:

Žák by měl

4. ročník:

- znát základní podmínky a postupy pro pěstování vybraných rostlin

5. ročník:

- ošetřovat a pěstovat nenáročnou pokojovou i venkovní rostliny
- volit podle druhu pěstitelských činností správné pomůcky, nástroje a náčiní

6. ročník:

- vědět o léčivkách i jedovatých rostlinách
- dodržovat zásady hygieny a bezpečnosti práce při práci s rostlinami na zahradě

Učivo:

- celkové ošetřování pokojových rostlin
- příprava půdy před setím (rytí, hrabání, kolíkování)
- setí do řádků a jamek
- pěstování zeleniny, květin
- pletí záhonů
- podzimní práce na zahradě
- sbírání léčivých rostlin
- sběr šišek, plodů kaštanu, dubu, buku apod.

Průřezová témata:

- OSV – OR
 - psychohygienu
- OSV – SR
 - mezilidské vztahy
 - komunikace
- EV
 - vztah člověka a prostředí

Mezipředmětové vztahy:

Řv, Čt, Ps, Prv

Tématický okruh: **Práce v domácnosti**

Očekávané výstupy:

Žák by měl

- znát základní vybavení kuchyně
- připravit jednoduché pohoštění
- uplatňovat zásady správné výživy
- dodržovat pravidla správného stolování a společenského chování při stolování
- zvládat práci s jednoduchými kuchyňskými nástroji
- vědět, jakým způsobem udržovat pořádek v bytě, ve třídě
- udržovat pořádek a čistotu pracovních ploch, dodržovat zásady hygieny a bezpečnosti práce v domácnosti

Dílčí očekávané výstupy:

Žák by měl

4. ročník:

- znát základní vybavení kuchyně
- připravit jednoduché pohoštění

5. ročník:

- uplatňovat zásady správné výživy
- udržovat pořádek a čistotu pracovních ploch, dodržovat zásady hygieny a bezpečnosti práce v domácnosti
- dodržovat pravidla správného stolování a společenského chování při stolování

6. ročník:

- zvládat práci s jednoduchými kuchyňskými nástroji
- udržovat pořádek a čistotu pracovních ploch, dodržovat zásady hygieny a bezpečnosti práce v domácnosti
- vědět, jakým způsobem udržovat pořádek v bytě, ve třídě

Učivo:

- opakování a zkvalitňování všech činností, které si žáci již osvojovali
- zdokonalování ve stolování, užívání příboru, ubrousku
- pomoc při prostírání i uklízení nádobí
- základy vaření (čaj, kakao, brambory)
- krájení a mazání chleba, příprava jednoduchých pomazánek
- čištění zeleniny a brambor
- udržování čistoty, drobné úklidové práce
- hygiena při práci s potravinami
- první pomoc při drobném poranění

Průřezová témata:

- OSV – OR
 - psychohygiena
- OSV – SR
 - mezilidské vztahy
 - komunikace
- EV

- vztah člověka a prostředí

Mezipředmětové vztahy:

Řv, Čt, Ps, Prv

2. stupeň: 7., 8., 9. a 10. ročník

Tématický okruh: Práce s technickým materiálem

Očekávané výstupy:

Žák by měl

- rozlišovat různé druhy materiálů
- získat základní vědomosti o materiálech, nástrojích a pracovních postupech
- zvolit vhodný pracovní postup v souladu s druhem zpracovávaného materiálu
- orientovat se v jednoduchých pracovních postupech a návodech
- vybrat a správně používat vhodné pracovní nástroje a pomůcky
- dodržovat obecné zásady bezpečnosti a hygieny při práci i zásady bezpečnosti a ochrany při práci s nástroji a nářadím

Dílčí očekávané výstupy:

Žák by měl

7. ročník:

- rozlišovat různé druhy materiálů
- získat základní vědomosti o materiálech, nástrojích a pracovních postupech

8. ročník:

- vybrat a správně používat vhodné pracovní nástroje a pomůcky

9. ročník:

- zvolit vhodný pracovní postup v souladu s druhem zpracovávaného materiálu
- dodržovat obecné zásady bezpečnosti a hygieny při práci i zásady bezpečnosti a ochrany při práci s nástroji a nářadím

10. ročník:

- orientovat se v jednoduchých pracovních postupech a návodech

Učivo:

- rozlišovat různé druhy materiálu (papír, dřevo, plasty, kov, hlína)
- práce s keramickou hlínou (postavičky, zvířátka..., výroba drobných dárkových předmětů), glazování
- povrchová úprava dřeva brusným papírem a pilníkem
- zatloukání a vytahování hřebíků
- sbíjení a slepování různých materiálů
- povrchová úprava barvami a laky
- vrtání děr do dřeva pomocí ruční vrtačky
- spojování dřeva pomocí vrutů, práce se šroubovákem
- řezání dřeva pilkou
- měření
- práce s drátem (ohýbání, štípání a splétání)
- seznámení s dalšími materiály a jejich využití (plechy, plasty, sklo) zručnější žáci mohou provádět i úkony s těmito materiály (např: rovnání, ohýbání a povrchová úprava plechu)
- zacházení s elektrickými spotřebiči
- pravidla bezpečnosti, zapojování spotřebičů

- výměna žárovky, výměna baterií v kalkulačce, televizním ovladači apod.

Průřezová témata:

- OSV - MR
 - řešení problémů a rozhodovací dovednosti
- EV
 - ekosystémy
 - základní podmínky života
 - lidské aktivity a problémy životního prostředí

Mezipředmětové vztahy:

Řv, Čt, Ps, Čpř

Tématický okruh: Práce montážní a demontážní

Očekávané výstupy:

Žák by měl

- sestavit podle návodu, plánu jednoduchý model
- zvládnout jednoduchou montáž a demontáž při práci se stavebnicemi
- provádět údržbu jednoduchých předmětů
- dodržovat zásady bezpečnosti a hygieny práce a bezpečnostní předpisy

Dílčí očekávané výstupy:

Žák by měl

7. ročník:

- zvládnout jednoduchou montáž a demontáž při práci se stavebnicemi

8. ročník:

- sestavit podle slovního návodu jednoduchý model

9. ročník:

- sestavit podle návodu, plánu jednoduchý model
- dodržovat zásady bezpečnosti a hygieny práce a bezpečnostní předpisy

10. ročník:

- provádět údržbu jednoduchých předmětů

Učivo:

- sestavování jednodušších modelů z papíru, stavebnice
- montáž konstrukčních stavebnic dle nabídky školy
- rozebírání a složení jednoduchých mechanických strojů (např. mlýnek na maso) a jejich údržba
- sestavování modelů konstrukčních stavebnic
- demontování modelů, ukládání součástek do krabic
- rozebírání a složení jednoduchých mechanických strojů (např. baterka, výměna baterky do hodin)

Průřezová témata:

- OSV – MR
 - hodnoty, postoje, praktická etika

Mezipředmětové vztahy:

Řv, Čt, Ps

Tematický okruh: **Pěstitelské práce**

Očekávané výstupy:

Žák by měl

- volit vhodné pracovní postupy při pěstování vybraných rostlin
- pěstovat a ošetřovat květiny v interiéru a využívat je k výzdobě
- znát hlavní zásady pěstování zeleniny
- používat vhodné pracovní pomůcky při práci na zahradě
- znát běžné druhy ovoce
- seznámit se s běžnými rostlinami a znát nebezpečí jedovatých rostlin
- vědět o způsobu chovu drobných zvířat a zásad bezpečného kontaktu se zvířaty
- dodržovat zásady hygieny a bezpečnosti práce na zahradě

Dílčí očekávané výstupy:

Žák by měl

7. ročník:

- pěstovat a ošetřovat květiny v interiéru a využívat je k výzdobě
- znát běžné druhy ovoce
- seznámit se s běžnými rostlinami a znát nebezpečí jedovatých rostlin

8. ročník:

- používat vhodné pracovní pomůcky při práci na zahradě
- znát hlavní zásady pěstování zeleniny

9. ročník:

- volit vhodné pracovní postupy při pěstování vybraných rostlin
- dodržovat zásady hygieny a bezpečnosti práce na zahradě

10. ročník:

- vědět o způsobu chovu drobných zvířat a zásad bezpečného kontaktu se zvířaty

Učivo:

- poznávat základní podmínky pro pěstování, základní zpracování půdy, výživa rostlin
- zelenina, osivo, sadba, výpěstky, podmínky a zásady pěstování
- pěstování pokojových květin, okrasných dřevin a květin a jejich využití v interiéru, aranžování, popřípadě jednoduchá vazba květin
- léčivé rostliny, jejich sběr, léčivé účinky
- rostliny jedovaté, alergie
- druhy ovoce, způsob pěstování, skladování, konzervování
- úprava zahrady na podzim

Průřezová témata:

- OSV – MR
 - hodnoty, postoje, praktická etika
- EV
 - ekosystémy
 - základní podmínky života
 - lidské aktivity a problémy životního prostředí

Mezipředmětové vztahy:

Řv, Čt, Ps, Čpř

Tématický okruh: **Práce v domácnosti**

Očekávané výstupy:

Žák by měl

- zvládat jednoduché pracovní postupy při základních činnostech v domácnosti
- používat vhodné prostředky při práci v domácnosti
- používat základní kuchyňský inventář a bezpečně obsluhovat spotřebiče
- připravit pokrmy podle daných postupů v souladu se zásadami zdravé výživy
- dodržovat základní principy stolování a obsluhy u stolu
- dodržovat základní hygienická a bezpečnostní pravidla a předpisy při zacházení s elektrospotřebiči a používanými prostředky

Dílčí očekávané výstupy:

Žák by měl

7. ročník:

- dodržovat základní principy stolování a obsluhy u stolu

8. ročník:

- zvládat jednoduché pracovní postupy při základních činnostech v domácnosti
- používat vhodné prostředky při práci v domácnosti

9. ročník:

- dodržovat základní hygienická a bezpečnostní pravidla a předpisy při zacházení s elektrospotřebiči a používanými prostředky

10. ročník:

- používat základní kuchyňský inventář a bezpečně obsluhovat spotřebiče
- připravit pokrmy podle daných postupů v souladu se zásadami zdravé výživy

Učivo:

- opakování a zkvalitňování činností souvisejících s osobní hygienou a základní péčí o oděv, obuv a všech ostatních činnostech, které si žáci již osvojovali
- stolování, prostírání, sklízení, mytí a utírání nádobí
- manipulace s elektrospotřebiči, jejich údržba a bezpečnost práce při jejich provozu
- potraviny, skupiny potravin, způsob ukládání potravin, způsoby konzervace potravin, hygiena při práci s potravinami
- příprava pokrmů, úprava pokrmů za studena, základní způsoby tepelné úpravy
- úklidové práce, zametání podlahy, utírání povrchů, sběr a třídění odpadků a další práce dle schopností žáka
- ukládání věcí na své místo
- přišívání knoflíků
- ošetřování úrazů, odřeniny, řezné rány, popáleniny
- příprava složitějších pokrmů za studena i tepelnou úpravou
- nákupy a správné uchovávání potravin
- úprava stolu, prostírání, květiny, zdobné prvky na stole (slavnostní příležitosti), chování u stolu
- základní stehy, sešívání látek zadním stehem, vyšívání dle individuálních schopností žáka
- háčkování, pletení, drhání dle individuálních schopností žáků
- při všech činnostech dodržování bezpečnosti a hygieny při práci

Průřezová témata:

- OSV – MR
 - hodnoty, postoje, praktická etika

- EV
 - ekosystémy
 - základní podmínky života
 - lidské aktivity a problémy životního prostředí

Mezipředmětové vztahy:

Řv, Čt, Čj, Ma, Čsp, Čpř

5.9.2 Vyučovací předmět:

PRÁCE S KERAMIKOU (Pk)

1. stupeň: 2. období - 5. a 6. ročník

Očekávané výstupy:

Žák by měl

- pracovat podle slovního návodu
- vytvářet přiměřenými pracovními postupy jednoduché výrobky
- být seznámen s pracovními nástroji a pomůckami
- udržovat pořádek na pracovním místě

Dílčí očekávané výstupy:

Žák by měl

5. ročník:

- znát hlínu jako materiál
- pracovat podle slovního návodu
- vytvářet pomocí jednoduchých tvarů různé předměty
- seznamovat se s pracovními pomůckami
- snažit se o udržení pořádku na pracovním místě

6. ročník:

- vytvářet přiměřenými pracovními postupy jednoduché výrobky
- nacvičovat práci s pracovními nástroji pomůckami
- udržovat pořádek na pracovním místě a snažit se o hygienu při práci

Učivo:

- hnětení hlíny jednou i oběma rukama
- hnětení, stlačování, vyvalování tvarů prsty i dlaněmi
- utváření jednoduchých tvarů a výroba předmětů z těchto tvarů

Průřezová témata:

- OSV – OR
 - psychohygienu
- OSV – SR
 - mezilidské vztahy
 - komunikace
 - spolupráce a soutěživost
- EV
 - vztah člověka a prostředí

Mezipředmětové vztahy:

Řv, Čt, Ps, Ma, Prv

2. stupeň: 7., 8., 9. a 10. ročník

Očekávané výstupy:

Žák by měl

- orientovat se v jednoduchých pracovních postupech a návodech
- zvolit vhodný pracovní postup
- vybrat a správně používat vhodné pracovní nástroje a pomůcky
- využívat vlastní fantazii i prvky lidových tradic
- dodržovat zásady hygieny a bezpečnosti práce

Dílčí očekávané výstupy:

Žák by měl

7. ročník:

- seznamovat pracovními se s jednoduchými postupy a návody
- procvičit práci s nástroji a pomůckami
- pokoušet se o využívání vlastní fantazie
- znát zásady hygieny a snažit se o dodržování bezpečnosti při práci

8. ročník:

- nacvičovat práci s jednoduchými postupy a návody
- učit se volit vhodné pracovní postupy
- snažit se o výběr vhodných pracovních nástrojů a pomůcek
- pokoušet se o využívání prvků lidových tradic
- dodržovat hygienu a upevňovat znalosti o bezpečnosti při práci

9. ročník:

- procvičovat orientaci v jednoduchých postupech a návodech
- procvičovat volbu vhodných pracovních postupů
- snažit se o správné používání nástrojů a pomůcek
- při práci zapojit vlastní fantazii nebo využít prvky lidových tradic

10. ročník:

- orientovat se v jednoduchých pracovních postupech a návodech
- zvolit vhodný pracovní postup
- vybrat a správně používat vhodné pracovní nástroje a pomůcky
- využívat vlastní fantazii i prvky lidových tradic
- dodržovat zásady hygieny a bezpečnosti práce

Učivo:

- opakování a zkvalitňování všech činností, které si žáci osvojovali
- vykrajování tvarů pomocí formiček
- tvarování pomoci dřívka, špejle, špachtle
- utváření složitějších tvarů
- glazování
- utváření výrobků z vylévací hlíny

Průřezová témata:

- OSV – MR
 - hodnoty, postoje, praktická etika
- EV
 - lidské aktivity a problémy životního prostředí

Mezipředmětové vztahy:

Řv, Čt, Ma, Čpř, Čsp

II.část

Učební osnovy pro žáky s těžkým mentálním postižením a souběžným postižením více vadami

6 VZDĚLÁVACÍ OBLASTI PRO ŽÁKY S TĚŽKÝM MENTÁLNÍM POSTIŽENÍM A SOUBĚŽNÝM POSTIŽENÍM VÍCE VADAMI

6.1 VZDĚLÁVACÍ OBLAST:

ČLOVĚK A KOMUNIKACE

Charakteristika vzdělávací oblasti

Vzdělávací oblast Člověk a komunikace umožňuje najít a rozvíjet vhodnou formou komunikaci s okolím. Prostředkem vzdělávání není psaní slov, často ani mluvená řeč, ale různé formy augmentativní a alternativní komunikace, které vedou k osvojení dovednosti dorozumívání se s okolím a vytváření pocitu jistoty a bezpečí.

Obsah vzdělávací oblasti se realizuje ve vzdělávacích předmětech **ROZUMOVÁ VÝCHOVA** a **ŘEČOVÁ VÝCHOVA**.

Obsah vzdělávacího předmětu *Rozumová výchova* je rozdělen na tématické okruhy: *Rozvíjení poznávacích schopností*, *Rozvíjení logického myšlení a paměti* a *Rozvíjení grafických schopností*. Vzdělávací obsah okruhů se vzájemně prolíná.

Vzdělávací předmět *Řečová výchova* s zahrnuje tématický okruh Rozvíjení komunikačních schopností, který rozvíjí slovní zásobu, řečové schopnosti, komunikační dovednosti, vnímání a chápání různých jazykových sdělení.

Pro žáky, u nichž je verbální komunikace omezena nebo zcela nemožná a vzdělávání běžně užívanými metodami není možné, jsou určeny augmentativní a alternativní komunikační systémy. Tyto systémy napomáhají překonávat komunikační bariéry, dorozumívát se a komunikovat se svým okolím, vyjadřovat svoje pocity, přání a reagovat na podněty.

Cílové zaměření vzdělávací oblasti

Vzdělávání v dané vzdělávací oblasti směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí tím, že vede žáka k

- rozvíjení rozumových schopností na optimální možnou úroveň
- uplatňování základních hygienických a sebeobslužných dovedností a rozvíjení samostatnosti při každodenních činnostech
- rozvíjení řečových schopností, případně osvojení komunikačních dovedností za použití netradičních metod komunikace (např. sociální čtení, piktogramy, nonverbální komunikační metody)
- osvojení základů orientace
- rozvíjení poznávacích schopností
- osvojení základů psaní hůlkového písma

Časová dotace

Vzdělávací oblast	Vyučovací předmět	Zkr.	1.stupeň						2.stupeň				časová dotace
			1. roč.	2. roč.	3. roč.	4. roč.	5. roč.	6. roč.	7. roč.	8. roč.	9. roč.	10. roč.	
Člověk a komunikace	Rozumová výchova	Rv	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	30
	Řečová výchova	Řv	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	20

6.1.1 Vyučovací předmět:

ROZUMOVÁ VÝCHOVA (Rv)

Tématický okruh: **Rozvíjení poznávacích schopností**

Očekávané výstupy:

Žák by měl

- pojmenovat části svého těla případně na ně ukázat
- reagovat na oslovení jménem, znát své jméno
- znát členy své rodiny
- poznat své spolužáky i učitele, podle schopností je oslovit jménem
- vnímat různé podněty a reagovat na ně
- orientovat se ve vztazích k nejbližšímu prostředí, denním časovém rozvrhu; vnímat prostor
- poznat a používat předměty denní potřeby, uplatňovat základní hygienické a sebeobslužné činnosti
- vnímat a uspokojovat základní životní potřeby, sdělit své pocity a upozornit na zdravotní potíže
- řadit obrázky podle zadaných kritérií

1. stupeň: 1., 2., 3., 4., 5. a 6. ročník

Dílčí očekávané výstupy:

Žák by měl

1. ročník:

- seznamovat se s částmi těla ukazováním u zrcadla s vedením ruky
- nacvičovat reakci na vlastní jméno
- ukazovat si členy své rodiny (maminka, tatínek, sourozenci) na fotografii
- seznamovat se se svými spolužáky a učiteli
- seznamovat se s prostředím školy
- seznamovat se s třídou a školní budovou
- seznamovat se s předměty denní potřeby a základními hygienickými návyky
- učit se vnímat základní životní potřeby
- seznamovat se s částmi dne na obrázcích
- seznamovat se s různými obrázky

2. ročník:

- procvičovat ukazování částí těla u zrcadla s vedením ruky
- procvičovat reakci na vlastní jméno
- procvičovat ukazování maminky, tatínka a sourozenců na fotografii
- nacvičovat poznávání spolužáků a učitelů podle jména ukazováním
- reagovat na různé podněty z prostředí školy a rodiny
- snažit se o orientaci ve třídě
- nacvičovat poznávání předmětů denní potřeby, základy hygienických návyků a sebeobslužné činnosti
- procvičovat vnímání základních životních potřeb
- ukazovat si části dne na obrázcích
- nacvičovat řazení obrázků podle různých kritérií za pomoci jiné osoby

3. ročník:

- ukazovat části těla u zrcadla s vedením ruky
- reagovat na své jméno
- uvědomovat si vlastní osobu

- poznat rodiče a sourozence na fotografii
- procvičovat poznávání svých spolužáků a učitelů podle jména ukazováním
- vnímat různé podněty z prostředí školy a rodiny a reagovat na ně
- orientovat se ve třídě
- procvičovat poznávání předmětů denní potřeby, základní hygienické návyky a sebeobsluhu
- vnímat základní životní potřeby
- procvičovat části dne na obrázcích
- řadit obrázky podle zadaných kritérií za pomoci jiné osoby

4. ročník:

- nacvičovat ukazování a pojmenování částí těla na obrázku, na spolužákovi
- nacvičovat své jméno
- ukazovat členy své širší rodiny (babička, dědeček) na fotografii
- nacvičovat oslovení spolužáků a učitelů
- orientovat se ve školní budově a seznamovat se s okolím školy
- poznat předměty denní potřeby podle jejich použití, snažit se dodržovat hygienické návyky a procvičovat sebeobslužné činnosti
- upevňovat poznávání částí dne na obrázcích a seznamovat se s denním časovým rozvrhem
- mít nacvičeno řazení obrázků podle zadaných kritérií samostatně

5. ročník:

- nacvičovat ukazování a pojmenování částí obličeje na spolužákovi a na sobě
- procvičovat své jméno
- procvičovat ukazování prarodičů na fotografii
- procvičovat oslovení spolužáků a učitelů
- reagovat na různé podněty z okolí školy
- snažit se o orientaci v nejbližším okolí školy
- mít nacvičeno používání předmětů denní potřeby, dodržovat základní hygienické návyky a procvičovat sebeobsluhu
- pokoušet se určovat části dne na obrázcích a procvičovat seznámení s denním časovým rozvrhem
- mít procvičeno řazení obrázků dle zadaných kritérií samostatně

6. ročník:

- ukazovat a pojmenovávat části těla a obličeje na obrázku, na spolužákovi a na sobě
- znát své jméno
- znát členy své rodiny
- podle svých schopností umět oslovit spolužáky a učitele
- vnímat různé podněty z prostředí okolí školy a reagovat na ně
- orientovat se v nejbližším okolí školy
- používat předměty denní potřeby a mít procvičeny základní hygienické návyky a sebeobsluhu
- určovat části dne na obrázcích a být seznámen s denním časovým rozvrhem
- řadit obrázky podle zadaných kritérií samostatně

Učivo:

- uvědomování si vlastní osoby
- reakce na vlastní jméno a znalost jména, reakce na oslovení
- ukazování částí obličeje a těla, jejich pojmenování (u zrcadla s vedením ruky)
- sebeobslužné, hygienické a stravovací návyky – použití kapesníku, použití WC, mytí rukou, použití mýdla a ručníku, hygiena při svačině, používání ubrousků, správné sezení u stolu, používání lžice, prostírání, úklid stolu,
- poznávání předmětů denní potřeby
- členové rodiny – maminka, tatínek, sourozenci, členové širší rodiny – babička, dědeček; jména členů rodiny
- seznámení s prostředím třídy a školní budovy, orientace ve třídě (okna, dveře, stolek, lavice) a ve škole (chodba, třída, WC), v okolí školy
- seznámení se školními pomůckami

- časová orientace – části dne
- poznávání různých činností, předmětů, zvířat a jejich mláďat na obrázcích a modelech
- diferenční cvičení – třídění a řazení předmětů podle různých kritérií (stejné, odlišné, podle barvy, tvaru, velikosti); ukládání do misek nebo krabic
- poznávání a rozlišování piktogramů
- sociální čtení – poznávání běžně užívaných symbolů (WC, umývárna), dopravních symbolů
- psychomotorické hry

2. stupeň: 7., 8., 9.a 10. ročník

Dílí očekávané výstupy:

7. ročník:

- vnímat vztahy v rodině
- seznamovat se se širším okolím školy
- učit se orientaci v prostoru a čase
- používat další předměty denní potřeby, znát základní hygienické návyky a rozšiřovat sebeobsluhu
- učit se vnímat základní životní potřeby a sdělovat své pocity a zdravotní potíže

8. ročník:

- vnímat vztahy mezi spolužáky
- reagovat na různé podněty ze širšího okolí školy
- seznamovat se s okolím svého bydliště
- procvičovat orientaci v prostoru a čase
- poznávat a používat další předměty denní potřeby, snažit se samostatně dodržovat základní hygienické návyky a zdokonalovat se v sebeobsluze
- procvičovat vnímání základních životních potřeb, sdělování svých pocitů a zdravotních potíží

9. ročník:

- vnímat vztahy mezi lidmi
- poznávat různé podněty z běžného života
- seznamovat se s naším městem
- upevňovat orientaci v prostoru a čase
- dbát na základní hygienické návyky a podle svých možností zvládat sebeobsluhu sebeobsluhu
- vnímat základní životní potřeby

10. ročník:

- reagovat na různé podněty z běžného života
- znát nejbližší města
- orientovat se v prostoru a čase
- uplatňovat základní hygienické návyky a sebeobslužné činnosti
- sdělit své pocity a upozornit na zdravotní potíže

Učivo:

- části obličeje a těla, jejich pojmenování
- sebeobslužné, hygienické a stravovací návyky - používání příboru, svlékání a oblékání oděvů, čepice, šály a rukavic, zouvání a obouvání obuvi
- poznávání předmětů denní potřeby
- vztahy mezi lidmi – koho mám rád, kdo mne má rád ...
- vztahy mezi spolužáky, budeme si pomáhat
- rozlišení: chlapec – dívka, pán – paní ...
- prostorová orientace (nahore – dole, vpravo - vlevo, dopředu - dozadu , na začátku - na konci); časová orientace (roční období)
- poznávání různých činností, předmětů, zvířat a jejich mláďat na obrázcích, modelech a ve skutečnosti

- diferenční cvičení – třídění a řazení předmětů podle různých kritérií (stejné, odlišné, podle barvy, tvaru, velikosti); ukládání do misek nebo krabic
- poznávání a rozlišování piktogramů
- poznávání jednoduchých (tiskacích) písmen
- sociální čtení – symbolů ve zdravotnictví (lékárna, nemocnice); zboží podle obalů, sociální počty – čtení cen výrobků, poznávání peněz, porovnávání peněžních částek
- psychomotorické hry

Tematický okruh: Rozvíjení logického myšlení a paměti

Očekávané výstupy:

Žák by měl

- koncentrovat se na určitou činnost
- rozlišovat velikost a tvary předmětů, dvojic obrázků
- zvládnout složení dějových obrázků
- orientovat se na stránce, na řádku
- číst vybraná písmena a krátká slova
- opakovat slova a krátké říkanky; reprodukovat krátký text; vyprávět podle obrázku
- přiřazovat číslce počtu prvků

1. stupeň: 1., 2., 3., 4., 5. a 6. ročník

Díličí očekávané výstupy:

Žák by měl

1. ročník:

- seznamovat se s předměty a vnímat je podle velikosti
- koncentrovat pozornost na několik vteřin
- seznamovat se s dětskými leporely
- cvičit soustředění na poslech slov
- seznamovat se s činnostmi ve třídě
- seznámit se s některými piktogramy (žáci, u kterých je to nutno)

2. ročník:

- nacvičovat manipulaci s předměty a třídit předměty podle velikosti
- nacvičovat koncentraci pozornost
- prohlížet si dětská leporela
- nacvičovat opakování slov
- osvojit si některé piktogramy

3. ročník:

- procvičovat manipulaci s předměty a přiřazovat předměty podle velikosti
- snažit se o koncentraci pozornosti na několik minut
- prohlížet si obrázkové knihy
- procvičovat opakování slov
- procvičovat některé piktogramy

4. ročník:

- manipulovat s předměty a rozlišovat je podle velikosti
- prohlížet si obrázky
- koncentrovat pozornost na více minut
- opakovat a zapamatovat si 2 – 3 slova
- cvičit soustředění na poslech říkadel a básní
- znát některé piktogramy

5. ročník:

- manipulovat s předměty a přiřazovat je podle barev
- koncentrovat se na určitou činnost
- nacvičovat orientaci na stránce a na řádku
- nacvičovat opakování krátké říkanky, básničky
- rozlišovat a třídit dvojice obrázků podle určitých kritérií

6. ročník:

- rozlišovat předměty podle barev a vnímat je podle tvarů
- procvičovat orientaci na stránce a na řádku
- opakovat krátké říkanky, básničky
- pozorně poslouchat krátké texty
- seznamovat se s dějovými obrázky

Učivo:

- odpoutávání od stereotypních činností, ulpívavého myšlení
- snaha o koncentraci pozornosti na určitou činnost, sledování krátkého vyprávění, poslech hudby, pozorné sledování televize, videa
- manipulační činnost doprovázená pojmenováním, komentářem
- vytváření asociací (slovo = osoba, věc, činnost)
- negace (je – není, chci – nechci)
- orientace v čase (ráno, poledne, večer, v noci), činnosti v určitou dobu (snídaně, oběd, večeře)
- rozlišování velikostí, tvarů, dvojic obrázků
- orientace na řádce, na stránce
- u žáků se závažnými problémy si osvojovat piktogramy
- rozvíjení paměti, zapamatování a opakování dvou až tří slov, krátkého dětského popěvku
- koncentrace pozornosti na určitou činnost (zpočátku v rozsahu ne několik vteřin či minut)
- pozorné sledování krátkého vyprávění a poslechu hudby

2. stupeň: 7., 8., 9.a 10. ročník

Dílčí očekávané výstupy:

7. ročník:

- třídit předměty podle tvarů
- orientovat se na stránce a na řádku
- seznamovat se s vybranými písmeny
- zapamatovat si krátký text
- nacvičovat skládání dějových obrázků

8. ročník:

- přiřazovat předměty podle tvarů
- nacvičovat čtení vybraných písmen, nacvičovat čtení krátkých slov pomocí globální metody čtení
- pozorně sledovat krátké vyprávění nebo televizi, video
- procvičovat skládání dějových obrázků

9. ročník:

- rozlišovat předměty podle velikosti, barvy a tvarů
- procvičovat čtení vybraných písmen a krátkých slov
- po pozorném poslechu nebo sledování pomocí otázek reprodukovat krátký text, příběh
- řadit obrázky podle posloupnosti děje

10. ročník:

- číst vybraná písmena a krátká slova
- přiřazovat číslce počtu prvků, znát číselnou řadu podle schopností žáka
- reprodukovat krátký text a vyprávět podle obrázků

Učivo:

- zobecňování (jablko, hruška = ovoce)
- konkretizace (ovoce = jablko, hruška)
- negace (bylo – nebylo, mám – nemám)
- příčinné souvislosti (proč?)
- osvojování základních časových vztahů (teď, předtím, potom, dnes, večer, zítra)
- orientace v čase - roční doby
- rozlišování velikostí, tvarů, dvojic obrázků, skládání dějových obrázků
- orientace na řádce, na stránce, nácvik pohybu po řádce zleva doprava
- nácvik čtení globální metodou (krátká jednoduchá slova)
- čtení A, I ve funkci spojky, číst samohlásky a souhlásky spojování do slabik, případně krátkých slov
- u žáků se závažnými problémy si osvojovat piktogramy
- psaní hůlková abecedy (vlastní jméno)
- rozvíjení paměti, zapamatování a opakování říkanek, básniček
- reprodukce krátkého textu, vyprávění podle obrázku, vyprávění (co jsme dělali, co jsme viděli, co jsme měli k obědu)
- cvičení pozornosti
- koncentrace pozornosti na určitou činnost
- motivace k soustředěné činnosti
- pozorné sledování krátkého vyprávění, poslech hudby, pozorné sledování televize, videa
- rozvíjení volných vlastností, zejména vytrvalosti
- vytváření a chápání kvantitativních vztahů (všechno, nic, hodně, málo)
- vytváření představy počtu – hmatem, zrakem, verbálně
- posloupnost čísel, jejich porovnávání a přiřazování
- pokus o psaní číslic

Tematický okruh: **Rozvíjení grafických schopností**

Očekávané výstupy:

Žák by měl

- uchopit a podržet podaný předmět
- uchopit tužku, štětec nebo jiné psací náčiní
- nakreslit různé druhy čar
- poznat grafickou podobu písmen
- napsat několik vybraných tiskacích písmen a číslic
- poznat základní geometrické tvary

1. stupeň: 1., 2., 3., 4., 5. a 6. ročník

Díličí očekávané výstupy:

Žák by měl

1. ročník:

- seznamovat se s různými předměty
- seznamovat se s cviky jemné motoriky, dlaní a prstů
- nacvičit čmárání prstem

2. ročník:

- nacvičovat manipulaci s předměty a úchopy do celé ruky
- nacvičovat cviky jemné motoriky, dlaní a prstů

- nacvičovat tvoření špetky
 - procvičit čmárání prstem
3. ročník:
- procvičovat cviky jemné motoriky, dlaní a prstů
 - procvičovat úchopy do celé ruky a manipulaci s předměty
 - procvičovat tvoření špetky a nacvičovat úchopy do dvou prstů
 - nacvičovat uvolňovací cviky
 - čmárat prstem
4. ročník:
- uchopit předmět do celé ruky a manipulovat s předměty
 - upevňovat cviky jemné motoriky, dlaní a prstů
 - pokoušet se o úchopy do špetky a do dvou prstů
 - procvičovat uvolňovací cviky
 - pokoušet se o spontánní malbu
5. ročník:
- provádět cviky jemné motoriky
 - podržet podaný předmět v celé ruce
 - uchopit předmět do špetky, do dvou prstů a manipulovat s ním
 - provádět uvolňovací cviky
 - pokoušete o spontánní kresbu
6. ročník:
- uchopit správně do ruky tužku, pastelku, štětec nebo jiné psací náčiní
 - nacvičovat různé druhy čar
 - seznamovat se se základními geometrickými tvary

Učivo:

- rozvíjení hrubé i jemné motoriky – cvičení paže, lokte, zápěstí
- cvičení dlaní, prstů obou rukou, tvoření špetky
- uchopování předmětů do celé ruky, do špetky, do dvou prstů, úchop tužky, štětce, voskovky, pastelky, fixu, houby
- uvolňovací cvičení ruky a prstů, čmárání prstem do písku (rýže, krupice)
- spontánní malba prstem, houbou, voskovkou, pastelkou, fixem, štětcem, prstovými barvami
- manipulační činnost s předměty
- oblouky – horní, dolní, oběma směry
- svislé čáry – shora dolů a zdola nahoru
- odstředivé čáry – sluníčko, dostředivé čáry
- geometrické tvary – kruh, čtverec, obdélník, trojúhelník

2. stupeň: 7., 8., 9.a 10. ročník

Dílčí očekávané výstupy:

7. ročník:

- procvičovat různé druhy čar
- nacvičovat poznávání základních geometrických tvarů

8. ročník:

- upevňovat různé druhy čar
- seznamovat se s grafickou podobou písmen a číslic
- seznámit se s hůlkovou abecedou a podle individuálních schopností nacvičit několik vybraných písmen
- procvičit poznávání základních geometrických tvarů

9. ročník:

- nakreslit různé druhy čar

- procvičovat poznávání grafické podoby písmen a čísel
- procvičovat psaní vybraných písmen hůlkovou abecedou
- upevňovat poznávání základních geometrických tvarů

10. ročník:

- poznat grafickou podobu písmen a číslic
- napsat několik vybraných písmen a číslic
- poznat základní geometrická tvary

Učivo:

- svislé čáry – shora dolů a zdola nahoru
- odstředivé čáry – sluníčko, dostředivé čáry
- vlnovky
- smyčky nahoru a dolů
- písmena – pojem „písmeno“; první písmeno jména nebo ukázaného předmětu
- hůlkové písmo – pokus o psaní hůlkovým písmem (I,A,V,O)
- pokus o psaní číslic
- rovnání písmen a číslic do řádku (písmena z pryže, plastické hmoty, těsta apod.)
- tvarové prvky písmen tiskací abecedy
- geometrické tvary – kruh, čtverec, obdélník, trojúhelník

6.1.2 Vyučovací předmět:

ŘEČOVÁ VÝCHOVA (Řv)

Tématický okruh: Rozvíjení komunikačních dovedností

Očekávané výstupy:

Žák by měl

- reagovat na hlas a intonaci dospělé osoby
- snažit se o správné dýchání
- vyjádřit souhlas či nesouhlas – verbálně, gesty
- znát své jméno a reagovat na oslovení jménem
- znát jména nejbližších osob a spolužáků
- umět pozdravit a poděkovat – verbálně nebo gesty
- sdělit svá přání a potřeby – verbálním nebo nonverbálním způsobem
- využívat komunikační počítačové hry

1. stupeň: 1., 2., 3., 4., 5. a 6. ročník

Dílčí očekávané výstupy:

Žák by měl

1. ročník:

- seznamovat se s cviky správného dýchání, se správným držením těla při dýchání a s cviky rtů a jazyka
- překonávat strach z prostředí třídy
- snažit se o vnímání hlasů učitelů a spolužáků a o vnímání intonace hlasů
- seznamovat se s hlasy zvířat pomocí zvukových nahrávek
- seznamovat se s dětskými leporely
- snažit se soustředit se na poslech slov, říkadel a dětských popěveků

2. ročník:

- nacvičovat správné dýchání se správným držením těla při dýchání a s cviky rtů a jazyka
- nacvičovat masáž (automasáž) obličeje a artikulační cvičení
- nacvičovat cvičení mluvidel před zrcadlem
- reagovat na oslovení
- překonávat strach z hlasitých projevů spolužáků a s jejich rychlejšími pohyby
- snažit se napodobovat hlasy zvířat
- procvičovat soustředění na poslech slov, říkadel a popěveků

3. ročník:

- procvičovat správné dýchání, masáž (automasáž) obličeje, cvičení mluvidel a artikulační cvičení před zrcadlem
- reagovat na hlas a intonaci dospělé osoby
- procvičovat napodobování hlasů zvířat
- nacvičovat své jméno a jméno nejbližších osob (rodičů, sourozenců)
- prohlížet si obrázkové knihy a leporela
- opakovat jednoduchá slova
- vyjádřit souhlas, nesouhlas podle schopností žáka verbálně nebo gestem
- reagovat na pokyn „dej“

4. ročník:

- procvičovat správné dýchání, masáž (automasáž) obličeje, cvičení mluvidel a artikulační cvičení

- napodobovat hlasy zvířat a seznamovat se se zvuky z denního života poslechem zvukových nahrávek
- procvičovat své jméno a jméno rodičů a sourozenců
- znát své jméno
- chápat význam jednoduchých slov
- nacvičovat pozdrav a poděkování
- nacvičovat jednoduché říkanky a básně
- reagovat na pokyn „ukaž, sedni si“

5. ročník:

- správně dýchat, provádět automasáž obličeje, cvičit mluvidla a snažit se správně artikulovat
- poslouchat a napodobovat zvuky z denního života
- znát jména nejbližších osob
- procvičovat pozdrav a poděkování
- procvičovat opakování říkanek a básní

6. ročník:

- poznávat spolužáky podle jména
- chápat pojem „já – ty“
- chápat význam 2 -3 vět
- umět pozdravit a poděkovat (verbálně nebo jiným způsobem)
- seznamovat se s dějovými obrázky
- zapojit se do rozhovoru

Učivo:

- zjištění úrovně řeči a porozumění řeči
- vytváření pocitu bezpečí a jistoty
- překonávání strachu z okolí, rychlejších pohybů, a hlasitých projevů ostatních žáků; snaha o zapojení do dění ve třídě; vytváření kladných emočních situací, odstraňování projevů sebepoškození
- reakce na hlas dospělé osoby a jeho intonaci, na přítomnost dalších osob
- vyjádření souhlasu či nesouhlasu – gesty, verbálně
- reakce na jednoduché pokyny a pobídky – dej, sedni si, ukaž
- reakce na vlastní jméno, znalost jména, znalost jmen spolužáků
- nácvik správného dýchání – nádech nosem, výdech ústy; dechová cvičení
- masáže a cvičení mluvidel před zrcadlem – masáž nebo automasáž obličeje, vysouvání a zasouvání jazyka, zavírání a otevírání úst, polykání apod.
- foukání, sfoukávání (pírka, papírku), imaginární svíčky, vánek, větřík, vítr
- sluchová a intonační cvičení, akustická diference, ovládání síly hlasu, napodobování hlasů zvířat (mé, bú, bé, haf, mňau,...), napodobování zvuků (auto, traktor, bác, bum,...)
- hmatová cvičení a kinetické hry zaměřené na rozvoj jemné motoriky
- fonetická cvičení, nácvik hlásek podle potřeby a nácvik nových slov
- rozvoj slovní zásoby pomocí předmětů, obrázků, fotografií
- pochopení a používání pojmů já – ty
- nácvik pozdravu - verbálně, gesty
- poděkování – verbálně, gesty
- nácvik jednoduchých dětských popěvek a říkanek
- využívání alternativních forem komunikace
- pokud žáci nejsou schopni ani komunikace pomocí piktogramů hledat další cesty dorozumění

2. stupeň: 7., 8., 9.a 10. ročník

Dílčí očekávané výstupy:

7. ročník:

- procvičovat jména spolužáků
- naslouchat krátkému textu
- zapamatovat si krátký text
- nacvičovat skládání dějových obrázků

8. ročník:

- znát jména spolužáků
- chápat pojem „můj – tvůj“
- procvičovat skládání dějových obrázků
- pokoušet se vyjádřit své přání nebo potřebu
- seznamovat se s komunikačními počítačovými hrami

9. ročník:

- řadit obrázky podle posloupnosti děje
- hovořit k určitému tématu (tématické rozhovory)
- procvičovat sdělení svých přání a potřeb
- procvičovat využívání komunikačních počítačových her

10. ročník:

- chápat pojem „mně – tobě“
- vypravovat podle obrázků
- sdělit svá přání a potřeby
- využívat komunikační počítačové hry

Učivo:

- správného dýchání – nádech nosem, výdech ústy; dechová cvičení
- masáže a cvičení mluvidel před zrcadlem – masáž nebo automasáž obličeje, vysouvání a zasouvání jazyka, zavírání a otevírání úst, polykání apod.
- foukání, sfoukávání (pírka, papírku), imaginární svíčky, vánek, větřík, vítr
- sluchová a intonační cvičení, akustická diference, ovládnutí síly hlasu, napodobování hlasů
- hmatová cvičení a kinetické hry zaměřené na rozvoj jemné motoriky
- fonetická cvičení, nácvik hlásek podle potřeby a nácvik nových slov
- rozvoj slovní zásoby pomocí předmětů, obrázků, fotografií
- pochopení a používání pojmů můj – tvůj, mě – tobě
- snaha o soustředěné naslouchání a porozumění slovům a jednoduchým větám; podpora mluveného projevu, vedení spontánních a jednoduchých tématických rozhovorů
- nácvik jednoduchých říkanek
- snaha o soustředěné naslouchání krátkých příběhů
- využívání alternativních forem komunikace
- pokud žáci nejsou schopni ani komunikace pomocí piktogramů hledat další cesty dorozumění
- počítačové programy zaměřené na rozvoj komunikace

6.2 VZDĚLÁVACÍ OBLAST:

ČLOVĚK A JEHO SVĚT

Charakteristika vzdělávací oblasti

Vzdělávací oblast Člověk a jeho svět pomáhá žákům poznávat své nejbližší okolí a utvářet si k němu citový vztah. Žáci si osvojují vhodné chování a jednání, učí se chápat rozdílnosti mezi jednotlivci, tolerovat je, navzájem si pomáhat a spolupracovat.

Vzdělávací oblast Člověk a jeho svět rozvíjí psychické funkce prostřednictvím smyslového vnímání. Cílevědomým vytvářením vztahů smyslového vnímání, myšlení a řeči, rozvíjí jednotlivé smyslové analyzátoři a jejich funkce, které jsou podmínkou správného vnímání, koncentrace pozornosti, prostorové, směrové a časové orientace a základem pro vytváření představ a jevů.

Vzdělávací oblast Člověk a jeho svět se realizuje vzdělávacím předmětem **SMYSLOVÁ VÝCHOVA**, která systematicky procvičuje zrakové, sluchové, čichové a chuťové vnímání, hmatové vnímání, vizuomotoriku a prostorovou orientaci vždy v konkrétních situacích. Prolíká všemi vzdělávacími obory a vytváří předpoklady pro zvládnutí jejich vzdělávacích obsahů.

Vzdělávací předmět *Smyslová výchova* je členěn do tématických okruhů: *Rozvíjení zrakového vnímání, Rozvíjení sluchového vnímání, Rozvíjení hmatového vnímání, Prostorová a směrová orientace a Rozvíjení čichového a chuťového vnímání*. Tématické okruhy prolínají i ostatními vzdělávacími předměty.

Cílové zaměření vzdělávací oblasti

Vzdělávání v dané vzdělávací oblasti směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí tím, že vede žáka k

- uspokojování základních životních potřeb
- upevňování hygienických a stravovacích návyků
- orientaci v nejbližším okolí
- vytváření základních schopností manipulace s předměty
- poznávání a pojmenovávání základních barev
- rozlišování, poznávání a třídění předmětů podle velikosti, tvaru, barev a zvuku
- napodobování předváděných pohybů
- napodobování a rozlišování různých zvuků
- rozlišování a určování chuťových vlastností látek

Časová dotace

Vzdělávací oblast	Vyučovací předmět	Zkr.	1.stupeň						2.stupeň				časová dotace
			1. roč.	2. roč.	3. roč.	4. roč.	5. roč.	6. roč.	7. roč.	8. roč.	9. roč.	10. roč.	
Člověk a jeho svět	Smyslová výchova	Sv	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	40

6.2.1 Vyučovací předmět:

SMYSLOVÁ VÝCHOVA (Sv)

Tématický okruh: Rozvíjení zrakového vnímání

Očekávané výstupy:

Žák by měl

- uchopit předměty a manipulovat s nimi
- rozlišovat tvary a barvy předmětů
- poznat, řadit, skládat a třídit předměty podle velikosti, barevné a tvarové odlišnosti
- třídit obrázky, rozeznat reálné a vyobrazené předměty
- poznat osoby ze svého okolí a své spolužáky
- rozpoznat denní dobu podle činnosti, obrázku nebo piktogramu
- napodobit předváděné pohyby

1. stupeň: 1., 2., 3., 4., 5. a 6. ročník

Díčí očekávané výstupy:

Žák by měl

1. ročník:

- vnímat světlo a tmu, vnímat prostor binokulárně a monokulárně
- nacvičovat stimulaci očního kontaktu a cvičení očních pohybu
- seznamovat se s různými předměty pomocí zraku
- vnímat předměty podle velikosti
- prohlížet si dětské obrázkové knížky
- seznamovat se s částmi dne pomocí obrázků nebo piktogramů

2. ročník:

- nacvičovat manipulaci s předměty a úchopy do celé ruky, nacvičovat tvoření špetky
- cvičit zrakové soustředění na předměty a fixaci zraku
- třídit předměty podle velikosti
- vnímat a ukazovat obrázky v dětských knížkách
- procvičovat denní dobu podle obrázku nebo piktogramu
- pokoušet se soustředit na vnímání různých pohybu po kratší dobu

3. ročník:

- procvičovat úchopy do celé ruky, tvoření špetky a manipulaci s předměty, nacvičovat úchopy do dvou prstů
- přiřazovat předměty podle velikosti
- ukazovat různé předměty na obrázcích
- poznat své spolužáky a ukazováním
- rozeznat denní dobu podle obrázku nebo piktogramu

4. ročník:

- uchopit předmět do celé ruky a manipulovat s ním, pokoušet se o úchopy do špetky a do dvou prstů
- rozlišovat předměty podle velikosti a vnímat je podle barev
- nacvičovat třídění vyobrazených předmětů
- poznat své učitele
- nacvičovat denní dobu podle činností na obrázku
- pokoušet se o soustředěné sledování různých pohybů

5. ročník:

- podržet podaný předmět v celé ruce, uchopit předmět do špetky a do dvou prstů a manipulovat s ním
- přiřazovat předměty podle barev, seznamovat se s pojmy názvů základních barev
- procvičovat třídění vyobrazených předmětů
- poznávat další osoby ze školního prostředí
- procvičovat denní dobu podle činností na obrázku

6. ročník:

- rozlišovat předměty podle barev, procvičovat pojmy názvů barev a seznamovat se s předměty podle tvarů
- třídit vyobrazené předměty
- znát osoby ze školního prostředí
- rozeznat denní dobu podle činností na obrázku
- soustředěně pozorovat předváděné pohyby

Učivo:

- rozeznávání světla a tmy
- vnímání prostoru binokulárně (oběma očima), monokulárně (jedním okem)
- rozvoj zrakové percepce – stimulace očního kontaktu, cvičení očních pohybů – sledování pohybujícího se předmětu a osob v blízkém okolí
- zrakové soustředění na lesklé a barevné předměty
- cvičení soustředěného zrakového vnímání pomocí různých výrazných předmětů
- sebepoznávání v zrcadle
- uchopování viděných předmětů a manipulace s nimi – skládání vedle sebe, na sebe, do krabic
- vnímání a třídění podle barvy, velikosti a tvaru
- rozlišování malý/velký, plošné tvary (kolečko, čtverec, trojúhelník); barevné kostky, rozlišování dvou základně odlišných barev, postupné poznávání všech základních barev a jejich pojmenování
- poznávání a třídění předmětů, diferenční cvičení
- poznávání a třídění dvou odlišných předmětů (panenka, autíčko) a materiálů (kaštan, šípek)
- cvičení směrové orientace zrakem: nahoru - dolů
- poznávání spolužáků ve třídě
- denní časové úseky podle činností, obrázků nebo piktogramů
- cvičení soustředěného zrakového vnímání pomocí různých výrazných předmětů
- vizuomotorické koordinace, pozorování různých pohybů předváděných učitelem

2. stupeň: 7., 8., 9.a 10. ročník

Dílčí očekávané výstupy:

7. ročník:

- třídit předměty podle tvarů
- k vyobrazenému předmětu ukazovat reálný předmět a naopak
- poznávat osoby ze svého okolí
- nacvičovat poznávání denní doby podle činností bez obrázku

8. ročník:

- přiřazovat předměty podle tvarů
- pokoušet se rozlišovat reálné a vyobrazené předměty
- znát osoby ze svého okolí
- procvičovat poznávání denní doby podle činností
- pokoušet se napodobit pohyby předvedené jinou osobou

9. ročník:

- rozlišovat předměty podle velikosti, barvy a tvarů
- upevňovat rozlišování reálných a vyobrazených předmětů

- upevňovat poznávání denní doby podle činností

10. ročník:

- poznat osoby ze svého okolí a své spolužáky
- rozpoznat denní dobu podle činností
- rozlišovat reálné a vyobrazené předměty
- napodobit předvedené pohyby

Učivo:

- cvičení soustředěného zrakového vnímání pomocí různých výrazných předmětů
- vnímání a třídění podle polohy předmětu
- rozlišování dlouhý/krátký, kulatý/hranatý, plošné tvary (kolečko, čtverec, obdélník, trojúhelník); základní barvy
- poznávání a třídění předmětů, diferenční cvičení
- třídění tří komponentů – výrazně odlišné, postupně menší a výrazně méně odlišné
- třídění obrázků podle obsahu a poznávání změn a rozdílů na obrázcích a na skutečných předmětech
- rozlišování zrakem – stojí, sedí, leží
- cvičení směrové orientace zrakem: vpředu - vzadu, vlevo – vpravo, na začátku – na konci
- poznávání spolužáků ve škole a osob ze svého okolí
- denní časové úseky podle činností, obrázků nebo piktogramů
- cvičení soustředěného zrakového vnímání pomocí různých výrazných předmětů
- upevňování vizuomotorické koordinace, napodobování různých pohybů předváděných učitelem

Tématický okruh: Rozvíjení sluchového vnímání

Očekávané výstupy:

Žák by měl

- reagovat na své jméno, na oslovení na zavolání
- poznat, rozlišit a napodobit různé zvuky
- poznat podle hlasu osoby ze svého nejbližšího okolí
- poznat a rozlišit různé zvuky a hlasy zvířat podle zvukové nahrávky
- rozlišit zvuky spojené s denním životem a nebát se nepříjemných zvuků

1. stupeň: 1., 2., 3., 4., 5. a 6. ročník

Dílčí očekávané výstupy:

Žák by měl

1. ročník:

- koncentrovat pozornost na poslech zvuků po krátkou dobu (několik vteřin)
- otáčet se za zvukem s využitím zraku
- snažit se vnímat hlasy učitelů i spolužáků ve třídě
- seznamovat se s hlasy zvířat poslechem zvukových nahrávek
- učit se vnímat rytmus

2. ročník:

- koncentrovat pozornost na poslech zvuků po dobu několika málo minut
- snažit se vnímat hlasy ze svého okolí
- poslouchat hlasy zvířat v přírodě
- reagovat na své jméno
- nacvičovat jednoduchá rytmická cvičení

3. ročník:

- procvičovat koncentraci pozornosti při poslechu zvuků
- poslouchat různé zvuky i zvuky nepříjemné a reagovat na ně (i negativně)
- seznamovat se zvuky z denního života pomocí zvukových nahrávek
- poznávat zvuky s využitím zraku
- poslouchat hlasy osob ze svého nejbližšího okolí
- reagovat na oslovení
- procvičovat rytmická cvičení

4. ročník:

- pokoušet se překonávat negativní postoj k nepříjemným zvukům
- otáčet se za zvukem bez využití zraku
- poslouchat zvuky na ulici
- pokoušet se o rozeznávání a poznávání hlasů různých osob
- reagovat na zavolání
- upevňovat rytmizaci

5. ročník:

- procvičovat překonávání negativního postoje k nepříjemným zvukům
- poznat podle hlasu osoby ze svého okolí
- poznávat zvuky bez využití zraku
- pokoušet se rozlišovat různé zvuky a hlasy zvířat podle zvukové nahrávky
- rytmizovat

6. ročník:

- rozlišovat různé zvuky a hlasy zvířat podle zvukové nahrávky
- pokoušet se napodobovat různé zvuky a hlasy zvířat
- pokoušet se propojit zvuky s pohybem

Učivo:

- rozvoj sluchové percepce – otáčení se za zvukem s využitím zraku, bez využití zraku (zvonek, cinkání lžičky v hrnečku, tleskání, klepání, pískání)
- nácvik soustředěného sluchového vnímání pomocí zvuků
- reagování na vlastní jméno, oslovení, zavolání
- poznávání spolužáků a učitelů podle hlasu
- poznávání a rozlišování zvuků s využitím zrakové podpory (ozvučné hračky, chrastítka, cinkání lžice o talíř, bubínek, zpěv, hudba, mačkání papíru, cinkání klíčů,...)
- sluchová cvičení bez použití zraku (zvonek, tleskání, klepání,...)
- cvičení sluchové paměti
- hlasy zvířat a jejich rozlišování
- zvuky na ulici (auto, sanitka, městské hodiny, ...)
- poslech hudby, snaha o koncentraci pozornosti při poslechu
- zvuky hudebních nástrojů
- sluchově motorická cvičení, cvičení a hry, v nichž se uplatňuje spojení zvuků s pohybem
- rozvíjení smyslu pro rytmus

2. stupeň: 7., 8., 9.a 10. ročník

Dílčí očekávané výstupy:

7. ročník:

- nebát se nepříjemných zvuků
- procvičovat napodobování různých zvuků a hlasů zvířat
- nacvičovat propojení zvuků (hudby) s pohybem
- nacvičovat koncentraci na poslech hudby

8. ročník:

- napodobit různé zvuky a hlasy zvířat
- procvičovat propojení zvuků (hudby) s pohybem
- procvičovat koncentraci při poslechu hudby

9. ročník:

- upevňovat propojení zvuků (hudby) s pohybem
- snažit se o koncentraci při poslechu hudby

10. ročník:

- zvládat propojení zvuku (hudby) s pohybem
- poslouchat hudbu

Učivo:

- zvuky z denního života
- sluchová cvičení bez použití zraku
- cvičení sluchové paměti
- napodobování různých zvuků
- poslech hudby, snaha o koncentraci pozornosti při poslechu
- poznávání hudebních nástrojů podle zvuku
- rozlišování a určování původu, směru, délky a intenzity zvuku – tichý/hlasitý, zblízka/zdaleka, krátký/dlouhý
- rozlišování zvuků v přírodě (hlasy zvířat, zpěv ptáků, šumění větru, zvuk tekoucí vody)
- rozlišování zvuků na ulici (auto, sanitka, městské hodiny, ...)
- sluchově motorická cvičení, cvičení a hry, v nichž se uplatňuje spojení zvuků s pohybem
- rozvíjení smyslu pro rytmus
- koncentrace pozornosti při poslechu hudby

Tématický okruh: **Rozvíjení hmatového vnímání**

Očekávané výstupy:

Žák by měl

- zvládat základní sebeobslužné dovednosti
- poznat hmatem velikost, tvar a povrch předmětů
- třídit předměty na základě hmatu- podle velikosti a tvaru
- poznat známé předměty podle hmatu
- rozlišit hmatem základní fyzikální vlastnosti předmětů (tvrdost, teplotu)

1. stupeň: 1., 2., 3., 4., 5. a 6. ročník

Dílčí očekávané výstupy:

Žák by měl

1. ročník:

- nacvičovat hygienu a stolování ve škole
- seznamovat se s předměty ohmatáváním
- vnímat velikost předmětů

2. ročník:

- procvičovat hygienu a stolování ve škole
- nacvičovat manipulaci s předměty, nacvičovat úchopy do celé ruky a tvoření špetky
- třídit předměty podle velikosti

3. ročník:

- upevňovat hygienu a stolování ve škole
- nacvičovat oblékání a svlékání, obouvání a zouvání, používání kapesníku
- procvičovat úchopy do celé ruky, tvoření špetky a manipulaci s předměty, nacvičovat úchopy do dvou prstů
- přiřazovat předměty podle velikosti

4. ročník:

- dodržovat hygienu a stolovat ve třídě
- procvičovat oblékání a svlékání, obouvání a zouvání, používání kapesníku
- uchopit předmět do celé ruky a manipulovat s ním, pokoušet se o úchopy do špetky a do dvou prstů
- rozlišovat předměty podle velikosti a vnímat jejich povrch
- pokoušet se o poznávání předmětů hmatem

5. ročník:

- dbát na hygienu a nacvičovat stolování v cvičné kuchyňce
- upevňovat oblékání a svlékání, obouvání a zouvání, používání kapesníku
- podržet podaný předmět v celé ruce, uchopit předmět do špetky a do dvou prstů a manipulovat s ním
- nacvičovat rozlišování předmětů podle povrchu
- seznamovat se s fyzikálními vlastnostmi předmětů

6. ročník:

- podle svých schopností se oblékat, svlékat, obouvat a zouvat, používat kapesník
- procvičovat stolování v cvičné kuchyňce
- procvičovat rozlišování předmětů podle povrchu a seznamovat se s předměty podle tvarů
- procvičovat poznávání předmětů hmatem
- vnímat fyzikální vlastnosti předmětů

Učivo:

- rozvoj hmatové percepce – dotyková terapie, stimulace konečků prstů, masáže prstů a dlaně
- navozování příjemných pocitů, hlazení příjemných látek (samet, plyš, kožešina)
- manipulace s předměty
- úchopy předmětů různých tvarů, velikostí a různých materiálů
- výcvik hmatového vnímání předmětů různých tvarů, velikostí a různých materiálů
- třídění předmětů - podle tvaru, velikosti, povrchu
- předměty - s využitím a bez využití zraku
- fyzikální vlastnosti předmětů – teplé/studené, měkké/tvrdé, suché/mokrě
- hry s vodou – teplá/studená, nabírání, přelévání
- třídění přírodnin (sypké, oblé,...)
- sebeobsluha – hygiena – mytí rukou, obličej, používání hřebenu, používání WC, používání kapesníku, používání ubrousku; stolování; oblékání, svlékání, zapínání a rozepínání knoflíků, suchých zipů

2. stupeň: 7., 8., 9.a 10. ročník

Dílčí očekávané výstupy:

7. ročník:

- nacvičovat zapínání a rozepínání zipů a vázání uzlu
- upevňovat stolování v cvičné kuchyňce
- rozlišovat předměty podle povrchu a třídit předměty podle tvarů
- nacvičovat znalost fyzikálních vlastností předmětů a jejich rozlišování

8. ročník:

- procvičovat zapínání a rozepínání zipů a vázání uzlu

- stolovat v cvičné kuchyňce
- přiřazovat předměty podle tvarů
- upevňovat poznávání předmětů hmatem
- procvičovat rozlišování fyzikálních vlastností předmětů

9. ročník:

- upevňovat zapínání a rozepínání zipů, vázání uzlu
- rozlišovat předměty podle tvarů
- upevňovat rozlišování předmětů podle fyzikálních vlastností

10. ročník:

- rozepínat a zapínat zipy, pokusit se o kličku
- rozlišovat předměty podle velikosti, povrchu, tvarů a podle fyzikálních vlastností
- třídít předměty na základě hmatu
- poznat známé předměty hmatem

Učivo:

- manipulace s předměty
- úchopy předmětů různých tvarů, velikostí a různých materiálů
- rozlišování a třídění předmětů různých tvarů, velikostí a různých povrchů
- poznávání předmětů hmatem s využitím a bez využití zraku
- fyzikální vlastnosti předmětů – hladké/drsné, ostré/tupé, kulaté/hranaté, těžké/lehké
- třídění přírodnin (sypké, oblé,...)
- sebeobsluha – hygiena; používání ubrousku; stolování; oblékání, svlékání, zapínání a rozepínání zipů a zdrhovadel, obouvání a zouvání, uzal, klička

Tématický okruh: Prostorová a směrová orientace

Očekávané výstupy:

Žák by měl

- vnímat prostor, rozlišit směrovou orientaci ve známém prostoru
- orientovat se ve třídě, ve škole a svém nejbližším okolí
- rozlišovat vpravo- vlevo
- rozlišovat nahoře- dole, před- za, vedle
- řadit skládat a umístit předměty na určené místo podle pokynu
- rozeznat roční období podle základních znaků

1. stupeň: 1., 2., 3., 4., 5. a 6. ročník

Dílčí očekávané výstupy:

Žák by měl

1. ročník:

- seznamovat se s orientací ve třídě
- seznamovat se s různými předměty

2. ročník:

- procvičovat orientaci ve třídě, nacvičovat orientaci ve školní budově
- nacvičovat manipulaci s předměty

3. ročník:

- upevňovat orientaci ve třídě, procvičovat orientaci ve školní budově, nacvičovat orientaci v blízkém okolí školy
- seznamovat se s orientací v prostoru
- seznamovat se s pojmy nahoře – dole, před – za, vedle, vpředu, vzadu

- nacvičovat skládání a umístění předmětů na určené místo podle příkazu „dej“
4. ročník:
- orientovat se ve třídě, upevňovat orientaci ve školní budově, procvičovat orientaci v blízkém okolí školy
 - nacvičovat orientaci v prostoru
 - nacvičovat pojmy nahoře – dole, před – za, vedle, vpředu, vzadu
 - procvičovat skládání a umístění předmětů na určené místo podle příkazu „dej“
 - seznamovat se s ročním obdobím na obrázku podle základních znaků
5. ročník:
- orientovat se ve školní budově, upevňovat orientaci v blízkém okolí školy
 - procvičovat orientaci v prostoru
 - procvičovat pojmy nahoře – dole, před – za, vedle, vpředu, vzadu
 - upevňovat skládání a umístění předmětů na určené místo podle příkazu „dej“
 - nacvičovat poznávání ročních období podle základních znaků na obrázku
6. ročník:
- orientovat se v blízkém okolí školy
 - upevňovat orientaci v prostoru
 - upevňovat pojmy nahoře – dole, před – za, vedle, vpředu, vzadu
 - skládat a umístit předměty na určené místo podle příkazu „dej“
 - seznamovat se se směrovou orientací v řadě a na ploše
 - seznamovat se s pojmem vpravo - vlevo
 - nacvičovat skládání a umístění předmětů na určené místo podle příkazu „polož“
 - procvičovat poznávání ročních období podle základních znaků na obrázku

Učivo:

- orientace ve třídě (okna, dveře, stolek, lavice, ...)
- orientace ve škole (šatna, chodba, třída, umývárna, WC, ...)
- orientace v nejbližším okolí (školní zahrada)
- orientace v prostoru (nahore, dole, před, za, vedle, vpředu, vzadu)
- směrová orientace řadě a na ploše: řazení předmětů podle směrové orientace (zleva doprava, vpravo – vlevo)
- plnění jednoduchých příkazů: dej, polož
- roční období - obrázky

2. stupeň: 7., 8., 9.a 10. ročník

Dílčí očekávané výstupy:

7. ročník:
- orientovat se v prostoru
 - rozlišovat pojmy nahoře – dole, před – za, vedle, vpředu, vzadu
 - nacvičovat směrovou orientaci
 - nacvičovat vpravo - vlevo
 - procvičovat skládání a umístění předmětů na určené místo podle pokynu „polož“
 - upevňovat poznávání ročních období podle základních znaků na obrázku
8. ročník:
- procvičovat směrovou orientaci
 - procvičovat vpravo - vlevo
 - upevňovat skládání a umístění předmětů na určené místo podle pokynu „polož“
 - rozeznávat roční období podle základních znaků na obrázku
9. ročník:
- upevňovat směrovou orientaci
 - upevňovat vpravo - vlevo
 - skládat a umístit předměty na určené místo podle pokynu „polož“

- pozorovat a snažit se rozeznat roční období v reálu

10. ročník:

- vnímat prostor, rozlišit směrovou orientaci ve známém prostoru
- rozlišovat vpravo – vlevo
- řadit skládat a umístit předměty na určené místo podle pokynu
- rozeznat roční období podle základních znaků

Učivo:

- orientace v prostoru (nahore, dole, vpředu, vzadu, před, za, vedle)
- směrová orientace řadě a na ploše: řazení předmětů podle směrové orientace (na začátku, na konci, nad – pod, na – ve – do, pravá a levá ruka)
- umísťování předmětů podle pokynů
- plnění jednoduchých příkazů: dej na stůl, pod stůl, polož na židli, do umyvadla, ...
- roční období

Tématický okruh: Rozvíjení čichového a chuťového vnímání

Očekávané výstupy:

Žák by měl

- rozlišit jednotlivé chutě
- poznat předměty čichem podle vůně
- rozlišit vůně a pachy
- poznat zkažené potraviny a nebezpečné látky

1. stupeň: 1., 2., 3., 4., 5. a 6. ročník

Dílčí očekávané výstupy:

Žák by měl

1. ročník:

- seznamovat se s jednotlivými chutěmi a poznávat jídlo podle vlastnosti (dobré – nedobré)
- podávat potravu k ústům
- nacvičovat správné dýchání pro rozvoj čichové percepce

2. ročník:

- nacvičovat rozlišování jednotlivých chutí a chuťových vlastností
- nacvičovat správné kousání a polykání a sání brčkem
- rozvíjet čichové vnímání správným dýcháním

3. ročník:

- procvičovat rozlišování jednotlivých chutí a chuťových vlastností
- procvičovat správné kousání a polykání, sání brčkem
- pomocí čichu se seznamovat s různými vůněmi či pachem

4. ročník:

- rozlišit jednotlivé chutě
- správně kousat a polykat, nacvičovat pití z hrnku
- nacvičovat poznávání předmětů čichem podle vůně, pachu

5. ročník:

- nacvičovat samostatnost při jídle a pití
- procvičovat poznávání předmětů čichem podle vůně, pachu
- procvičovat pití z hrnku

6. ročník:

- poznat předměty čichem podle vůně, pachu

- pít z hrnku
- nacvičovat rozlišování vůní a pachů

Učivo:

- rozvoj čichové percepce – dýchání (nádech nosem, výdech ústy, foukání)
- specifické vůně potravin, libé a nelibé vůně, pachy
- rozvoj chuťové percepce – správné kousání a polykání potravy
- základní chutě ovoce, potravin a nápojů
- jídlo podle vlastností – dobré - nedobré
- cvičení sání, sání brčkem, lízání lízátek, čokolády

2. stupeň: 7., 8., 9.a 10. ročník

Dílčí očekávané výstupy:

7. ročník:

- procvičovat schopnost samostatně se najíst a napít
- procvičovat rozlišování vůní a pachů
- seznamovat se se zkaženými potravinami a nebezpečnými látkami

8. ročník:

- rozlišit vůně a pachy
- nacvičovat poznávání zkažených potravin a nebezpečných látek

9. ročník:

- upevňovat schopnost samostatně se najíst a napít
- procvičovat poznávání zkažených potravin a nebezpečných látek

10. ročník:

- samostatně se najíst a napít
- poznat zkažené potraviny a nebezpečné látky

Učivo:

- dýchání (nádech nosem, výdech ústy, foukání)
- poznávání podle čichu: vůně, specifické vůně potravin, zápach, nelibé pachy
- výcvik ochranné čichové funkce – poznávat zkažené potraviny a nebezpečné látky
- správné kousání a polykání potravy
- poznávání a rozlišování základních chutí ovoce, potravin a nápojů
- rozlišování a určování chuťových vlastností – sladký/hořký, slaný/kyselý, chutný/nechutný

6.3 VZDĚLÁVACÍ OBLAST:

UMĚNÍ A KULTURA

Charakteristika vzdělávací oblasti

Vzdělávací oblast Umění a kultura přispívá ke kultivaci osobnosti žáků, působí na jejich chování, posiluje sebevědomí a rozvíjí estetické cítění. Má rehabilitační a relaxační význam, naplňuje přirozenou potřebu projevit se.

Vzdělávací oblast se realizuje ve dvou vzdělávacích předmětech **HUDEBNÍ VÝCHOVA a VÝTVARNÁ VÝCHOVA**.

Hudební výchova vytváří kladný vztah k hudbě, rozvíjí hudebnost, sluch a motoriku žáků, podporuje i rozvoj řečových dovedností, podporuje schopnost hudbu emocionálně prožít. Hudební činnosti pomáhají žákům k odreagování napětí, k překonávání únavy, zlepšování nálady a koncentraci pozornosti.

Výtvarná výchova rozvíjí tvořivé schopnosti a dovednosti, pomáhá vyjadřovat emoce, dává průchod přirozené aktivitě a fantazii.

Cílové zaměření vzdělávací oblasti

Vzdělávání v dané vzdělávací oblasti směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí tím, že vede žáka k

- Rozvoji individuálních schopností při vlastní tvorbě, vnímání, a komunikace
- Napodobovat a rozlišovat různých hudebních a nehudebních zvuků
- Rozlišovat vybraných hudebních nástrojů podle zvuku
- Zvládnout hry na tělo a jednoduché rytmické nástroje
- Soustředit se na poslech krátkých skladeb
- Rozlišovat základní barvy a používat je ve výtvarném vyjádření
- Vyjadřovat vlastní zkušenosti přiměřenými prostředky a postupy

Časová dotace

Vzdělávací oblast	Vyučovací předmět	Zkr.	1. stupeň						2. stupeň				časová dotace
			1. roč.	2. roč.	3. roč.	4. roč.	5. roč.	6. roč.	7. roč.	8. roč.	9. roč.	10. roč.	
Umění a kultura	Hudební výchova	Hv	1+1	1+1	1+1	1+1	1+1	1+1	1+1	1+1	1+1	1+1	10 + 10 disp.
	Výtvarná výchova	Vv	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	10

6.3.1 Vyučovací předmět:

HUDEBNÍ VÝCHOVA (Hv)

Očekávané výstupy:

Žák by měl

- zvládat správné dýchání, snažit se o správnou intonaci a melodii
- rozlišovat zvuky hudebních nástrojů
- zvládat zpěv jednoduchých písní s doprovodem hudebního nástroje
- doprovodit sebe i spolužáky na jednoduché rytmické hudební nástroje
- zvládat jednoduchá rytmická cvičení a pohyb podle rytmického doprovodu
- soustředit na poslech relaxační hudby a jednoduché krátké skladby

1. stupeň: 1., 2., 3., 4., 5. a 6. ročník

Dílčí očekávané výstupy:

Žák by měl

1. ročník:

- seznamovat se s cviky správného dýchání a držení těla při dýchání
- seznamovat se s jednoduchými rytmickými hudebními nástroji
- otáčet se za zvukem hudebního nástroje s využitím zraku
- cvičit soustředění na poslech říkadel, dětských popěvek a relaxační hudby
- seznamovat se s říkadly a dětskými popěvkami
- učit se vnímat rytmus

2. ročník:

- nacvičovat správné dýchání a držení těla při dýchání
- otáčet se za zvukem hudebního nástroje bez využití zraku
- procvičovat soustředění na poslech říkadel, dětských popěvek a relaxační hudby
- osvojovat si jednoduchá říkadla, dětské popěvky a písně
- procvičovat vnímání rytmu
- učit se pohybové hry s říkadly

3. ročník:

- procvičovat správné dýchání a držení těla při dýchání
- nacvičovat soustředění na zvuky hudebních nástrojů
- snažit se soustředit na poslech říkadel, dětských popěvek a relaxační hudby
- procvičovat osvojení jednoduchých říkadel, dětských popěvek a písní
- nacvičovat jednoduchá rytmická cvičení
- procvičovat pohybové hry s říkadly a dětskými popěvkami

4. ročník:

- upevňovat dechová cvičení a správné držení těla při dýchání
- poznávat zvuky hudebních nástrojů s využitím zrakové podpory
- soustředit se na poslech říkadel, dětských popěvek a relaxační hudby
- upevňovat si říkadla, popěvky a písně
- procvičovat jednoduchá rytmická cvičení
- upevňovat si pohybové hry s říkadly a dětskými popěvkami

5. ročník:

- dbát na správné provedení dechových cvičení a správné držení těla při dýchání
- rozlišovat zvuky hudebních nástrojů s využitím zrakové podpory
- snažit se soustředit na poslech jednoduchých dětských písní
- snažit se o zpěv jednoduchých dětských písní

- upevňovat si jednoduchá rytmická cvičení
- pokoušet se o jednoduchý doprovod rytmickými hudebními nástroji napodobováním
- napodobovat pohyb podle rytmického doprovodu

6. ročník:

- provádět dechová cvičení se správným držením těla
- snažit se o správnou intonaci
- určovat původ směru zvuky hudebního nástroje
- nacvičovat jednoduchý doprovod hudebním nástrojem
- pokoušet se o samostatnou rytmizaci
- soustředit se na poslech dětských písní
- zpívat jednoduché dětské písně
- nacvičovat pohyb podle rytmického doprovodu

Učivo:

- cvičení dechová, fonační, intonační, melodická a cvičení výslovnosti
- rytmus – vnímání rytmu, posilování rytmu, rytmizace, rytmizace říkadél, hra na tělo, hra na jednoduché nástroje (Orffův instrumentář – bubínek, hůlky, triangl, ...), hra na dostupné předměty (vařečky, lžičky, pokličky, ...)
- zpěv – jednoduché lidové a dětské písně
- poslech – poslech říkadél, lidových písní, jednoduchých skladeb pro děti, poslech relaxační hudby
- hudebně pohybová činnost – pohybové hry s říkadly a dětskými popěvkami, pohyb podle rytmických doprovodů a rytmická cvičení

2. stupeň: 7., 8., 9.a 10. ročník

Dílčí očekávané výstupy:

7. ročník:

- zvládat dechová cvičení a správné držení těla při dýchání
- rozlišovat intenzitu zvuku hudebních nástrojů a zpěvu
- procvičovat jednoduché doprovody s hudebním nástrojem
- nacvičovat rytmizaci říkadél
- procvičovat pohyb podle rytmického doprovodu
- seznamovat se poslechem s jednoduchými krátkými skladbami

8. ročník:

- správně dýchat
- snažit se o správnou melodii při zpěvu
- rozlišovat délku zvuky
- upevňovat si jednoduché doprovody s hudebním nástrojem
- doprovodit sebe na jednoduché rytmické nástroje
- zvládat jednoduchá rytmická cvičení
- nacvičit soustředění na poslech jednoduché krátké skladby

9. ročník:

- rozlišovat zvuky hudebních nástrojů
- snažit se o zpěv jednoduchých písní s doprovodem hudebního nástroje
- doprovodit spolužáky na jednoduché rytmické nástroje
- zvládat pohyb podle rytmického doprovodu
- procvičovat poslech jednoduchých krátkých skladeb

10. ročník:

- zvládnout zpěv jednoduchých písní s doprovodem hudebního nástroje
- doprovodit sebe i spolužáky na jednoduché rytmické hudební nástroje
- zvládat jednoduchá rytmická cvičení a pohyb podle rytmického doprovodu
- soustředit se na poslech jednoduchých krátkých skladeb

Učivo:

- cvičení dechová, fonační, intonační, melodická a cvičení výslovnosti
- rytmus – samostatná rytmizace, hra na jednoduché nástroje (Orffův instrumentář), hra na dostupné předměty
- zpěv – jednoduché písně pokud možno s hudebním doprovodem
- poslech – soustředěný poslech krátkých skladeb různého charakteru s vnímáním rytmu a melodie
- hudebně pohybová činnost – pohybové hry s písněmi, pohyb podle rytmických doprovodů, jednoduché tanečky a rytmická cvičení

6.3.2 Vyučovací předmět:

VÝTVARNÁ VÝCHOVA (Vv)

Očekávané výstupy:

Žák by měl

- zvládat základní dovednost pro vlastní tvorbu
- používat na elementární úrovni prostředky a postupy
- vnímat základní vztahy mezi barvami (barevné kontrasty) a tvary
- vyjádřit vlastní vjemy, představy a pocity
- uplatňovat vlastní fantazii a představivost při výtvarných činnostech

1. stupeň: 1., 2., 3., 4., 5. a 6. ročník

Dílčí očekávané výstupy:

Žák by měl

1. ročník:

- nacvičovat manipulaci a třídění předmětů podle barev
- seznámit se s výtvarnými prostředky, nástroji a pomůckami
- cvičit úchopy nástrojů a pomůcek
- při výtvarné činnosti uplatňovat vlastní tělo
- seznamovat se s modelovací hmotou

2. ročník:

- procvičovat třídění a přiřazování podle barev
- cvičit manipulaci s houbou, křídou, pastelkou a štětcem
- cvičit uvolňování ruky
- nacvičovat hry s barvou
- seznámit se s muzikomalbou jako netradiční technikou
- seznamovat se s orientací na ploše
- nacvičovat modelování jednoduchých předmětů

3. ročník:

- upevňovat třídění a přiřazování podle barev
- cvičit manipulaci s dalšími objekty
- procvičovat hry s barvou
- procvičovat muzikomalbu jako terapii
- nacvičovat orientaci na ploše
- procvičovat modelování jednoduchých předmětů

4. ročník:

- třídit a přiřazovat barvy
- uchopit nástroje a pomůcky do ruky
- provádět spontánní kresbu a malbu
- seznamovat se s dalšími netradičními technikami
- nacvičovat vnímání barevných kontrastů a tvarů
- procvičovat orientaci na ploše
- upevňovat modelování jednoduchých předmětů

5. ročník:

- seznamovat se s pojmy (základní barvy)
- znát pojmy nahoře – dole
- provádět kresbu různými nástroji za pomoci jednoduchých postupů
- nacvičovat netradiční techniky

- procvičovat vnímání barevných kontrastů a tvarů
- seznamovat se s dalšími materiály na modelování i další výtvarné činnosti

6. ročník:

- procvičovat pojmy (základní barvy)
- upevňovat vnímání barevných kontrastů a tvarů
- provádět malbu za pomoci jednoduchých postupů
- procvičovat netradiční techniky
- modelovat jednoduché předměty v ploše podle zvolených postupů

Učivo:

- základní dovednosti pro práci v ploše
- uplatnění vlastního těla – hra s prstovou barvou (roztírání dlaní prstových barev, otisk ruky, prstu)
- manipulace s objekty – hra s barvou (manipulace s houbou nebo štětcem při roztírání temperových barev), manipulace s pastelkou, křídou, tužkou
- kresba různými nástroji - pastelky, křída, tužka, štětec
- malba na různé materiály – na různé druhy papíru, na těsto, textil, hlínu,...
- malba a kresba různými výtvarnými materiály – voskový pastel, pastelky, vodové barvy, temperové barvy, tuž, křídly, barvy na sklo, textil, univerzální barvy, glazury
- tématická malba a kresba
- prostorová tvorba - papír, textilie, stavebnice
- modelování - modelovací hmota, těsto, hlína – trhání na malé kousky, rovnání na plochu, tvarování kuliček v dlani, tvoření válečků (hadi, kroužky, prstýnky)
- využití různorodých tradičních i netradičních materiálů a jejich kombinací
- netradiční výtvarné techniky – muzikomalba (hra s barvou na papír při hudbě), ...

2. stupeň: 7., 8., 9.a 10. ročník

Dílčí očekávané výstupy:

7. ročník:

- upevňovat pojmy základních barev
- vnímat základní vztahy mezi barvami (barevné kontrasty) a tvary
- snažit se uplatňovat vlastní fantazii při výtvarných činnostech
- pracovat i za pomoci netradičních technik
- modelovat jednoduché předměty v prostoru podle zvolených postupů

8. ročník:

- znát základní barvy
- snažit se uplatňovat představivost při výtvarných činnostech
- snažit se o vyjádření vlastních vjemů, představ a pocitů
- využívat netradiční techniky a materiály

9. ročník:

- poznávat základní barvy
- uplatňovat vlastní fantazii a představivost
- procvičovat vyjádření vlastních vjemů, představ a pocitů
- využívat kombinací netradičních technik a materiálů

10. ročník:

- zvládat základní dovednosti pro vlastní tvorbu
- používat na elementární úrovni prostředky a postupy
- vyjádřit vlastní vjemy, představy a pocity
- využívat kombinací netradičních technik a materiálů a uplatňovat je při práci v ploše i v prostoru

Učivo:

- dovednosti pro práci v ploše a prostoru

- kresba různými nástroji - pastelky, uhl, křída, štětec, tužka, pero, špejle,...
- malba na různé materiály – na různé druhy papíru, na těsto, textil, hlínu,...
- malba a kresba různými výtvarnými materiály – voskový pastel, pastelky, vodové barvy, temperové barvy, tuž, křídly, barvy na sklo, textil, univerzální barvy, glazury
- tématická malba a kresba
- prostorová tvorba - papír, textilie, stavebnice, hlína
- modelování - modelovací hmota, těsto, hlína – jednoduché plošné a prostorové práce
- využití různorodých tradičních i netradičních materiálů a jejich kombinací
- vyjádření vlastních vjemů, zkušeností, fantazijních představ, pocitů a emocí vybranými prostředky a postupy
- netradiční výtvarné techniky – muzikomalba, ...

6.4 VZDĚLÁVACÍ OBLAST:

ČLOVĚK A ZDRAVÍ

Charakteristika vzdělávací oblasti

Vzdělávací oblast člověk a zdraví učí žáky základním poznatkům pro využívání v každodenním životě, rozvíjení fyzické a psychické schopnosti, pohybové dovednosti i sociální adaptaci. Vzdělávací oblast prolíná do ostatních vzdělávacích oblastí.

Obsah vzdělávací oblasti se realizuje ve vzdělávacích předmětech **POHYBOVÁ VÝCHOVA**, **ZDRAVOTNÍ TĚLESNÁ VÝCHOVA** nebo **REHABILITAČNÍ TĚLESNÁ VÝCHOVA**.

Vzdělávací obor *Pohybová výchova* se zaměřuje na základní pohybové dovednosti a rozvoj pohybové kultury, přispívá ke zmírnění důsledků zdravotního postižení, rozvoj řeči, pomáhá k odreagování napětí, překonávání únavy, zlepšování nálady a koncentraci pozornosti. Pohybová činnost je základem rozvoje psychických procesů.

Vzdělávací obor *Zdravotní tělesná výchova* přispívá ke zlepšování zdravotního oslabení, rozvíjí hybnost žáků, správné držení těla a zvyšuje tělesnou zdatnost. Zaměření musí odpovídat fyzickým, psychickým a zdravotním možnostem, zdravotnímu stavu a specifikaci postižení jednotlivého žáka. Zřizuje se pro žáky III. zdravotní skupiny.

Rehabilitační tělesná výchova je alternativa ke Zdravotní tělesné výchově a je určena žákům s těžkým mentálním postižením, u kterých je vzhledem k závažnosti postižení výrazně omezena hybnost. Přispívá k rozvíjení hybnosti a tím současně k rozvíjení rozumových schopností a zmírňování důsledků mentálního postižení žáka s nejtěžším postižením. Zaměření musí odpovídat fyzickým, psychickým a zdravotním možnostem, zdravotnímu stavu a specifikaci postižení jednotlivého žáka. RTv je realizována na doporučení odborného lékaře formou rehabilitace u odborně vyškolených rehabilitačních specialistů v našem městě nebo přímo v městských lázních Kyselka.

Cílové zaměření vzdělávací oblasti

Vzdělávání v dané vzdělávací oblasti směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí tím, že vede žáka k

- uplatňování preventivních činností podporujících zdraví
- dodržování zdravého způsobu života a ochrany zdraví, péči o své zdraví a snaze o jeho zlepšení a posílení
- zvýšení koncentrace pozornosti, odreagování napětí a překonávání únavy, fyzickému a psychickému uvolnění
- rozvíjení aktivní hybnosti a využívání pohybových schopností a dovedností
- poznávání vlastních fyzických a zdravotních předpokladů pohybových možností a omezení
- odstraňování mimovolných pohybů a stimulaci jednotlivých svalových skupin
- vnímání prožitků z pohybové činnosti

Časová dotace

Vzdělávací oblast	Vzdělávací obor	Zkr.	1. roč.	2. roč.	3. roč.	4. roč.	5. roč.	6. roč.	7. roč.	8. roč.	9. roč.	10. roč.	časová dotace
Člověk a zdraví	Pohybová výchova	Phv	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	20
	Zdravotní TV nebo Rehabilitační TV	ZTv RTv	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	40

6.4.1 Vyučovací předmět:

POHYBOVÁ VÝCHOVA (Phv)

Očekávané výstupy:

Žák by měl

- získat kladný vztah k motorickému cvičení a pohybovým aktivitám
- zvládat podle pokynu přípravu na pohybovou činnost
- reagovat na pokyny a povely k dané pohybové činnosti
- mít osvojeny základní pohybové činnosti, dovednosti a prostorovou orientaci podle individuálních předpokladů
- rozvíjet motoriku a koordinaci pohybů a poloh
- zvládnout uvolnění a zklidnění organismu

1. stupeň: 1., 2., 3., 4., 5. a 6. ročník

Dílčí očekávané výstupy:

Žák by měl

1. ročník:

- nacvičovat podle pokynu přípravu na pohybovou činnost
- seznamovat se se správným dýcháním a držením těla při dýchání
- nacvičovat motoriku, koordinaci pohybů a poloh
- seznamovat se s pokyny a povely k dané pohybové činnosti
- seznamovat se s relaxační hudbou

2. ročník:

- procvičovat podle pokynu přípravu na pohybovou činnost
- nacvičovat správné dýchání a držení těla při dýchání
- procvičovat motoriku, koordinaci pohybů a poloh
- učit se vnímat pokyny a povely k dané pohybové činnosti
- vnímat relaxační hudbu, nacvičovat relaxační cvičení

3. ročník:

- upevňovat podle pokynu přípravu na pohybovou činnost
- procvičovat správné dýchání a držení těla při dýchání
- upevňovat cvičení motoriky, koordinace pohybů a poloh
- nacvičovat pohybovou činnost podle pokynů a povelů
- poslouchat relaxační hudbu a procvičovat relaxační cvičení

4. ročník:

- zvládat podle pokynu přípravu na pohybovou činnost
- upevňovat správné dýchání a držení těla při dýchání
- snažit se provádět cvičení na rozvoj motoriky, koordinace pohybů a poloh
- procvičovat pohybovou činnost podle pokynů a povelů
- nacvičovat uvolňování a zklidnění organismu
- upevňovat poslech relaxační hudby a upevňovat relaxační cvičení

5. ročník:

- snažit se správně provádět dechová cvičení a držení těla při dýchání
- provádět cvičení na rozvoj motoriky, koordinace pohybů a poloh
- upevňovat provádění pohybové činnosti podle pokynů a povelů
- procvičovat uvolňování a zklidnění organismu
- poslouchat relaxační hudbu a snažit se provádět relaxační cvičení

6. ročník:

- provádět dechová cvičení a držet správně tělo při dýchání
- uplatňovat cvičení na rozvoj motoriky, koordinace pohybů a poloh
- reagovat na pokyny a povely k dané pohybové činnosti
- snažit se provádět uvolňování a zklidnění organismu
- provádět různá relaxační cvičení

Učivo:

- dechová cvičení – pravidelné dýchání, správné držení těla při dýchání
- pohybové hry a cvičení – motivační a napodobovací hry
- hudebně pohybová cvičení – pohybové hry s říkadly a dětskými popěvkami
- základní manipulace s míčem – kutálení, kopání do míče
- rytmická cvičení – hra na jednoduché nástroje, hra na tělo apod.
- cviky na rozvoj hybnosti - lezení a plazení volně v prostoru; chůze po čáře, po lavičce, chůze po schodech ze schodů; cviky koordinace pohybů; běh – volný běh; poskoky, skoky snožmo;
- rozvoj motoriky – koordinace pohybů, rovnovážná cvičení, úchopy a manipulace s předměty
- relaxační hudba, relaxační cvičení; prvky jógových cvičení
- turistika a pobyt v přírodě – vycházky, pohyb v terénu

2. stupeň: 7., 8., 9.a 10. ročník

Dílčí očekávané výstupy:

Žák by měl

7. ročník:

- provádět uvolnění a zklidnění organismu
- nacvičovat základní pohybové činnosti, dovednosti
- nacvičovat orientaci v prostoru
- seznamovat se a nacvičovat základní zásady bezpečnosti a hygieny při pohybových aktivitách

8. ročník:

- upevňovat dovednost uvolnit a zklidnit organismus
- procvičovat základní pohybové činnosti, dovednosti
- procvičovat prostorovou orientaci
- procvičovat základní zásady bezpečnosti a hygieny při pohybových aktivitách

9. ročník:

- umět uvolnit a zklidnit organismus
- upevňovat základní pohybové činnosti, dovednosti
- upevňovat prostorovou orientaci
- upevňovat základní zásady bezpečnosti a hygieny při pohybových aktivitách

10. ročník:

- zvládnout uvolnit a zklidnit organismus
- mít osvojeny základní pohybové činnosti, dovednosti podle individuálních předpokladů
- mít osvojenou prostorovou orientaci podle individuálních předpokladů
- mít kladný vztah k motorickému cvičení a pohybovým aktivitám
- dodržovat základní zásady bezpečnosti a hygieny při pohybových aktivitách

Učivo:

- dechová cvičení – pravidelné dýchání, správné držení těla při dýchání
- pohybové hry a cvičení – motivační a napodobovací hry; pohybová cvičení s využitím tradičního i netradičního náčiní; průpravné hry
- hudebně pohybová cvičení – pohyb podle rytmických doprovodů, jednoduché tanečky
- základní manipulace s míčem – hod na cíl, hod horním obloukem, chytání míče, jednoduché hry s míčem

- rytmické cvičení – hra na jednoduché nástroje, hra na tělo apod.
- cviky na rozvoj hybnosti - lezení a plazení daným směrem, mezi překážkami; změny poloh; chůze po lavičce, seskoky, nácvik chůze po nakloněné rovině, chůze po schodech ze schodů; cviky koordinace pohybů; běh – na krátké vzdálenosti, střídání běhu s chůzí; poskoky, skoky snožmo; stoj na jedné noze; úchopy a manipulace s předměty
- prostorová orientace – vedle, před, za, vpravo, vlevo
- relaxační hudba, relaxační cvičení; prvky jógových cvičení
- turistika a pobyt v přírodě – vycházky, pohyb v terénu
- hygiena cvičebního prostředí, vhodné oblečení a obuv, osobní hygiena
- bezpečnost při pohybových činnostech v různém prostředí

6.4.2 Vyučovací předmět:

ZDRAVOTNÍ TĚLESNÁ VÝCHOVA (ZTV)

Očekávané výstupy:

Žák by měl

- uplatňovat správné způsoby držení těla v různých polohách
- zaujímat správné základní cvičební polohy
- zvládat jednoduchá speciální cvičení
- zvládat základní techniku speciálního cvičení podle pokynů

1. stupeň: 1., 2., 3., 4., 5. a 6. ročník

Díličí očekávané výstupy:

Žák by měl

1. ročník:

- nacvičovat podle pokynu přípravu na pohybovou činnost
- seznamovat se se správným dýcháním a držením těla při dýchání
- seznamovat se se správnými základními cvičebními polohami
- nacvičovat hybnost a jemnou motoriku
- seznamovat se s relaxační hudbou a cvičením

2. ročník:

- procvičovat podle pokynu přípravu na pohybovou činnost
- nacvičovat správné dýchání a držení těla při dýchání
- nacvičovat správné základní cvičební polohy
- procvičovat hybnost a jemnou motoriku
- učit se vnímat relaxační hudbu a nacvičovat relaxační cvičení

3. ročník:

- upevňovat podle pokynu přípravu na pohybovou činnost
- procvičovat správné dýchání a držení těla při dýchání
- procvičovat správné základní cvičební polohy
- upevňovat cvičení na rozvoj hybnosti a jemné motoriky
- procvičovat vnímání relaxační hudby a procvičovat relaxační cvičení
- cvičit s dopomocí

4. ročník:

- zvládat podle pokynu přípravu na pohybovou činnost
- upevňovat správné dýchání a držení těla při dýchání
- upevňovat správné základní cvičební polohy
- seznamovat se s jednoduchými speciálními cviky
- snažit se provádět cvičení na rozvoj hybnosti a jemné motoriky
- upevňovat relaxační cvičení
- nacvičovat samostatný pohyb

5. ročník:

- zaujímat správné základní cvičební polohy
- snažit se správně provádět dechová cvičení a držení těla při dýchání
- provádět cvičení na rozvoj hybnosti a jemné motoriky
- snažit se správně provádět relaxační cvičení
- nacvičovat jednoduchá speciální cvičení
- procvičovat samostatný pohyb

6. ročník:

- provádět dechová cvičení a držet správně tělo při dýchání
- uplatňovat cvičení na rozvoj hybnosti a jemné motoriky
- provádět relaxační cvičení
- procvičovat jednoduchá speciální cvičení
- podle možností se snažit o samostatný pohyb

Učivo: Učivo musí odpovídat fyzickým a psychickým možnostem jednotlivých žáků, jejich zdravotnímu stavu a specifice jejich postižení

- dechová cvičení - nácvik dýchání nosem, pravidelné dýchání, správné držení těla při dýchání
- rozvíjení jemné motoriky – uvolňování končetin metodou hlazení; procvičování ramenního a loketního kloubu, zápěstí, záprstí pomocí uvolňovacích cviků; rozvíjení cíleného pohybu rukou a prstů; nácvik úchopu do celé ruky, do špetky a do dvou prstů; odstraňování mimovolních pohybů koncentrací pozornosti; koordinace pohybů; rovnovážná cvičení; manipulace s předměty – přebírání, vkládání, navlékání, trhání; práce se stavebnicí – kostky, mozaiky, puzzle; práce s modelovacími hmotami
- cviky na rozvoj hybnosti – ležení a otáčení se na podložce, polohování s oporou, zvedání hlavy s výdrží, otáčení hlavy, přetáčení trupu, uvolňování končetin, lezení a plazení daným směrem, volně v prostoru, mezi překážkami, změny poloh, procvičování správného sezení na židli, nácvik vertikalizace a samostatného stoje, chůze ze ruky, s oporou, nácvik samostatných kroků, chůze po schodech a ze schodů s vedením za obě ruce
- pohybové hry a cvičení – motivační a napodobovací hry; pohybová cvičení s využitím tradičního i netradičního náčiní
- hudebně pohybová cvičení – pohybové hry s říkadly a dětskými popěvkami, pohyb podle rytmických doprovodů
- uvolňovací a relaxační cvičení, relaxační hudba
- cvičení v kuličkovém bazénu
- cvičení s rehabilitačními míči a polohovacími kostkami
- další pohybové činnosti alternativní formy terapie s přihlédnutím ke specifikaci postižení

2. stupeň: 7., 8., 9. a 10. ročník

Dílčí očekávané výstupy:

Žák by měl

7. ročník:

- nacvičovat správné způsoby držení těla v různých polohách
- upevňovat jednoduchá speciální cvičení
- nacvičovat základní techniku speciálních cvičení

8. ročník:

- procvičovat správné způsoby držení těla v různých polohách
- snažit se provádět jednoduchá speciální cvičení
- procvičovat speciální cvičení podle pokynů se správnou technikou

9. ročník:

- upevňovat správné způsoby držení těla v různých polohách
- provádět jednoduchá speciální cvičení
- snažit se provádět speciální cvičení podle pokynů se správnou technikou

10. ročník:

- uplatňovat správné způsoby držení těla v různých polohách
- zvládat jednoduchá speciální cvičení
- provádět speciální cvičení podle pokynů se správnou technikou
- mít kladný vztah ke cvičení a pohybovým aktivitám

Učivo: Učivo musí odpovídat fyzickým a psychickým možnostem jednotlivých žáků, jejich zdravotnímu stavu a specifice jejich postižení

- dechová cvičení - nácvik dýchání nosem, pravidelné dýchání, správné držení těla při dýchání
- cvičení koordinace pohybů, rovnovážná cvičení
- pohybové hry a cvičení – motivační a napodobovací hry; pohybová cvičení s využitím tradičního i netradičního náčiní
- rozvíjení aktivního pohybu
- pohyb v prostoru
- hudebně pohybová cvičení
- uvolňovací a relaxační cvičení
- speciální cviky podle zdravotního stavu a specifice postižení
- cvičení v kuličkovém bazénu
- cvičení s rehabilitačními míči a polohovacími kostkami
- pohybové činnosti alternativní formy terapie s přihlédnutím ke specifikaci postižení
- vnímání pocitů při cvičení

6.5 VZDĚLÁVACÍ OBLAST:

ČLOVĚK A SVĚT PRÁCE

Charakteristika vzdělávací oblasti

Vzdělávací oblast Člověk a svět práce je jednou ze stěžejních oblastí v základním vzdělávání žáků s nejtěžším mentálním postižením. Při pracovních činnostech získávají žáci základní pracovní dovednosti a návyky, rozvíjí motorické schopnosti a dovednosti, získávají základní hygienické návyky a rozvíjí své schopnosti v sebeobsluze. Při verbalizaci prováděných činností dochází současně i k rozvoji komunikativních dovedností.

Vzdělávací oblast je realizována ve vzdělávacím předmětu **PRACOVNÍ VÝCHOVA**. Učivo je určeno všem žákům, tedy chlapcům i dívkám a realizuje se podle možností a schopností jednotlivých žáků s přihlédnutím k míře postižení. Obsah učiva je rozdělen na tematické okruhy: *Sebeobsluha, Práce s drobným materiálem, Práce montážní a demontážní, Péstitelské práce a Práce v domácnosti*. Ve všech tematických okruzích jsou žáci soustavně vedeni k dodržování zásad bezpečnosti a hygieny při práci.

Cílové zaměření vzdělávací oblasti

Vede žáka k

- získání základních hygienických a sebeobslužných návyků
- rozvoji motoriky, získání základních manuálních zručností a pracovních dovedností
- vnímání radostných prožitků z pracovních činností, které pomáhají seberealizaci
- osvojení dovedností při používání a zacházení s pomůckami a drobným nářadím
- získání schopností obsluhovat základní domácí spotřebiče
- porozumění jednoduchým pracovním postupům
- poznání pracovních činností, které napomáhají vytváření možných zálib
- dodržování hygienických a bezpečnostních pravidel při práci

Časová dotace

Vzdělávací oblast	Vyučovací předmět	Zkr.	1. stupeň								2. stupeň						
			1. roč.	2. roč.	3. roč.	4. roč.	5. roč.	6. roč.	časová dotace	disp. hod.	7. roč.	8. roč.	9. roč.	10. roč.	časová dotace	disp. hod.	
Člověk a svět práce	Pracovní výchova	Pv	2+1	2+1	2+1	2+1	2+1	2+1	2+1	12	6	2+1	2+1	2+1	2+1	8	4

6.5.1 Vyučovací předmět:

PRACOVNÍ VÝCHOVA (Pv)

Tématický okruh: **Sebeobsluha**

Očekávané výstupy:

Žák by měl

- zvládnout základní hygienické návyky a sebeobslužné činnosti (oblákání, obouvání)
- dodržovat klid a čistotu při stravování
- umět používat příbor
- udržovat pořádek ve svých věcech a ve svém okolí

1. stupeň: 1., 2., 3., 4., 5. a 6. ročník

Dílčí očekávané výstupy:

Žák by měl

1. ročník:

- nacvičovat osobní hygienu, používání WC a používání kapesníku a ubrousku
- podávat si potravu k ústům

2. ročník:

- procvičovat osobní hygienu, používání WC a používání kapesníku a ubrousku
- nacvičovat správné kousání a polykání a sání brčkem
- nacvičovat správné sezení u jídla

3. ročník:

- upevňovat osobní hygienu, používání WC a používání kapesníku a ubrousku
- nacvičovat oblékání, svlékání, obouvání a zouvání a zapínání knoflíků (na cvičném modelu)
- procvičovat správné kousání a polykání, sání brčkem
- procvičovat správné sezení u jídla

4. ročník:

- dodržovat osobní hygienu, používat WC a používat kapesníku
- procvičovat oblékání, svlékání, obouvání a zouvání a zapínání knoflíků (na oděvu)
- správně kousat a polykat, nacvičovat pití z hrnku
- snažit se správně sedět u jídla

5. ročník:

- dbát na osobní hygienu, používání WC a používání kapesníku
- upevňovat dovednost oblékání, svlékání, obouvání a zouvání a zapínání knoflíků
- nacvičovat samostatnost při jídle a pití z hrnku
- nacvičovat stolování v cvičné kuchyňce, používání lžice
- sledovat přípravu svačiny
- nacvičovat prostírání stolu, dodržování klidu při stolování, dodržování čistoty při jídle a úklid stolu po jídle
- pokoušet se udržet pořádek ve svých věcech

6. ročník:

- samostatně se obléknout, svléknout, obout a zout, zapnout si knoflíky
- procvičovat schopnost samostatně se najíst a pít z hrnku
- procvičovat stolování v cvičné kuchyňce, používání lžice
- snažit se o zapojení do přípravy svačiny

- procvičovat prostírání stolu, dodržování klidu při stolování, dodržování čistoty při jídle a úklid stolu po jídle
- procvičovat udržení pořádku ve svých věcech

Učivo:

- sebeobsluha
 - svlékání a oblékání kalhot, tepláků, bundy nebo svetru, čepice
 - odkládání oděvu na věšák
 - rozepínání a zapínání knoflíků na velkém modelu a na věcech
 - nácvik obouvání a přezouvání obuvi a odkládání na určené místo
 - zapínání obuvi na suchý zip
 - udržování pořádku v osobních věcech
- hygienické návyky
 - osobní hygiena – mytí rukou, používání mýdla a ručníku
 - používání kapesníku
 - používání WC a hygiena po použití WC
 - používání hygienických pomůcek
 - spolupráce při hygieně
- stolování
 - správné žvýkání a kousání potravy, pití slámkou a pití z hrnečku
 - vnímání přijímání potravy a vylučování
 - nácvik správného sezení u jídla
 - používání lžice, ubrousku
 - osvojování správného stolování
 - pokus o spolupráci při přípravě svačiny
 - prostírání stolu
 - dodržování klidu při stolování
 - dodržování čistoty při jídle
 - úklid stolu po jídle
- péče o okolní prostředí
 - drobný úklid ve třídě, pracovně
 - utírání stolů
 - pokus o zametání podlahy
 - spolupráce při výzdobě třídy (Vánoce, Velikonoce apod.)
 - péče o pokojové květiny – zalévání
 - další činnosti podle úrovně pohybových a rozumových schopností

2. stupeň: 7., 8., 9.a 10. ročník

Dílčí očekávané výstupy:

Žák by měl

7. ročník:

- nacvičovat rozepínání a zapínání zipů a vázání uzlu
- snažit se samostatně najíst a napít
- používat lžici a nacvičovat používání příboru
- zapojit se do přípravy svačiny
- upevňovat si dovednosti prostírání stolu, dodržování klidu při stolování, dodržování čistoty při jídle a úklidu stolu po jídle
- udržovat pořádek ve svých věcech

8. ročník:

- procvičovat rozepínání a zapínání zipů a vázání uzlu, nacvičovat kličku na modelu
- samostatně se najíst a napít
- procvičovat používání příboru

- pokusit se samostatně prostřít stůl a po jídle ho uklidit
- pokoušet se o udržení pořádku ve svém okolí

9. ročník:

- upevňovat dovednosti při zapínání zipů a vázání uzlu, nacvičovat kličku na obuvi
- dodržovat klid a čistotu při stravování
- procvičovat pořádek ve svém okolí

10. ročník:

- zapnout si zip, uvázat uzel a pokusit se o kličku
- používat příbor
- udržovat pořádek ve svém okolí
- upevnit všechny získané dovednosti a návyky

Učivo:

- sebeobsluha
 - svlékání a oblékání, převlékání kalhot, tepláků, svetru, ponožek, čepice, šály, rukavic, kabátu nebo bundy
 - odkládání oděvu na věšák
 - rozepínání a zapínání zipů na velkém modelu a na věcech
 - oblékání a svlékání ponožek
 - obouvání a přezouvání obuvi a odkládání na určené místo
 - pokus o šněrování bot a vázání kličky na velkém modelu a na obuvi
 - udržování pořádku v osobních věcech
- hygienické návyky
 - osobní hygiena – mytí rukou, používání mýdla a ručníku
 - používání kapesníku
 - používání WC a hygiena po použití WC
 - úprava zevnějšku, česání vlasů
 - funkce a používání hygienických pomůcek
 - spolupráce při hygieně
- stolování
 - správné žvýkání a kousání potravy, pití slámkou a pití z hrnečku
 - vnímání přijímání potravy a vylučování
 - správné sezení u jídla
 - používání příboru
 - správné stolování a samostatnost při jídle
 - pokus o spolupráci při přípravě svačiny
 - prostírání stolu
 - dodržování klidu při stolování
 - dodržování čistoty při jídle
 - úklid stolu po jídle, úklid kuchyňky
- péče o okolní prostředí
 - drobný úklid ve třídě, pracovně
 - utírání prachu
 - utírání tabule
 - zametání podlahy
 - spolupráce při výzdobě třídy (Vánoce, Velikonoce apod.)
 - péče o pokojové květiny – zalévání, otírání listů, otrhávání odumřelých částí
 - další činnosti podle úrovně pohybových a rozumových schopností

Tématický okruh: **Práce s drobným materiálem**

Očekávané výstupy:

Žák by měl

- zvládat základní manuální dovednosti při práci s jednoduchými materiály a pomůckami
- vytvářet jednoduchými postupy různé předměty z tradičních i netradičních materiálů
- pracovat podle slovního návodu
- udržovat pracovní místo v čistotě

1. stupeň: 1., 2., 3., 4., 5. a 6. ročník

Díličí očekávané výstupy:

Žák by měl

1. ročník:

- seznamovat se s různým drobným materiálem (přírodniny – žaludy, kaštany, listí; papír, textil, modelína)
- nacvičovat manipulaci s drobným materiálem
- s pomocí jiné osoby nacvičovat jednoduché techniky při práci s drobným materiálem
- seznamovat se s pracovními pomůckami

2. ročník:

- procvičovat manipulaci s drobným materiálem
- s pomocí jiné osoby procvičovat jednoduché techniky při práci s drobným materiálem
- nacvičovat jednoduché manuální dovednosti za pomoci jednoduchých pracovních pomůcek

3. ročník:

- snažit se manipulovat s drobným materiálem
- pomocí jiné osoby upevňovat jednoduché techniky při práci s drobným materiálem
- procvičovat jednoduché manuální dovednosti za pomoci jednoduchých pracovních pomůcek

4. ročník:

- manipulovat s drobným materiálem
- za pomoci jiné osoby se snažit uplatňovat jednoduché techniky při práci s drobným materiálem
- upevňovat jednoduché manuální dovednosti za pomoci jednoduchých pracovních pomůcek
- snažit se uklidit pracovní místo

5. ročník:

- za pomoci jiné osoby uplatňovat jednoduché manuální dovednosti
- dále rozvíjet manuální dovednosti při práci s pracovními pomůckami
- uklízet si pracovní místo

6. ročník:

- znát některé jednoduché techniky při práci s drobným materiálem
- za pomoci jiné osoby jednoduchými pracovními postupy vytvářet různé předměty
- za pomoci jiné osoby zvládat jednoduché manuální dovednosti
- snažit se udržovat pracovní místo v čistotě

Učivo:

- přírodní materiály
 - seznamování se s různými druhy přírodních materiálů
 - poznávání pracovních pomůcek a nástrojů
 - třídění a ukládání drobného materiálu do krabic apod.
 - nalepování listů a různých přírodnin
 - sběr kaštanů, žaludů, listů a jejich třídění a ukládání
 - vytváření figurek z přírodnin za pomoci učitele

- lepení, obtiskování, navlékání listů
- jednoduché pracovní postupy doprovázené jednoduchým slovním doprovodem
- lidové zvyky, tradice, řemesla (Velikonoce, pletení pomlázky, košíkářství apod.)
- textilní materiály
 - seznamování s různými druhy textilního materiálu (šňůrky, nitě, provázky, látky)
 - poznávání pracovních pomůcek a nástrojů při práci s textilem
 - práce podle jednoduchých pracovních postupů vedené jednoduchým slovním návodem
 - navlékání velkých korálek na šňůrku
 - navíjení vlny na cívku a do klubíčka
 - stříhání a nalepování látek
 - koláž
 - lidové zvyky, tradice, řemesla (masopustní masky, kostýmy apod.)
- papír a karton
 - seznamování se s různými druhy papírů
 - poznávání pomůcek a nástrojů při práci s papírem
 - práce podle jednoduchých pracovních postupů vedené jednoduchým slovním návodem
 - mačkání jemného papíru do kuliček
 - hry s kuličkami (házení, foukání do kuliček, ukládání do krabic)
 - trhání papíru na malé kousky, sbírání, rovnání do misek, kelímků, krabiček)
 - lepení na plochu
 - navlékání natrhaného papíru na špejli
 - trhání a stříhání papíru na tenké proužky, přehýbání, lepení, řetěz na stromeček
 - rolování papíru
 - lidové zvyky, tradice, řemesla (např. Vánoce, Velikonoce apod.)
- modelovací hmota
 - seznamování se s různými druhy modelovacích prostředků (plastelína, písek, sněh)
 - poznávání různých pracovních pomůcek a nástrojů
 - práce podle jednoduchých pracovních postupů vedené jednoduchým slovním návodem
 - zpracovávání modelovací hmoty oběma rukama
 - trhání modelovací hmoty na malé kousky a rovnání na plochu ve vodorovné nebo svislé poloze
 - tvarování kuliček různých velikostí
 - vykrajování z plátu rozváleném válečkem
 - tvoření válečků (hadi, prstýnky, kroužky apod.)
 - podle klimatických podmínek práce se sněhem (koule, sněhulák apod.)
 - poznávání lidových zvyků, tradic a řemesel (vizovické těsto apod.)
- plastické hmoty
 - navlékání plastových knoflíků na tkaničky

2. stupeň: 7., 8., 9.a 10. ročník

7. ročník:

- nacvičovat základní manuální dovednosti bez pomoci jiné osoby
- pomocí jednoduchých postupů nacvičovat samostatné vytváření různých předmětů
- vnímat slovní návody a snažit se podle nich pracovat
- učit se o bezpečnosti, hygieně a čistotě při práci

8. ročník:

- procvičovat základní manuální dovednosti bez pomoci jiné osoby
- pomocí jednoduchých postupů procvičovat samostatné vytváření různých předmětů
- nacvičovat práci podle slovních návodů
- procvičovat vědomosti o bezpečnosti, hygieně a čistotě při práci

9. ročník:

- upevňovat základní manuální dovednosti bez pomoci jiné osoby

- pomocí jednoduchých postupů se snažit samostatně vytvářet různé předměty
- procvičovat práci podle slovních návodů
- upevňovat vědomosti o bezpečnosti, hygieně a čistotě při práci

10. ročník:

- zvládat základní manuální dovednosti
- podle svých možností samostatně vytvářet jednoduchými postupy různé předměty
- pracovat podle slovního návodu
- dbát na bezpečnost, hygienu a čistotu při práci

Učivo:

- přírodní materiály
 - přírodní materiál a jeho využití
 - pracovní pomůcky a nástroje, jejich vlastnosti a využití
 - třídění drobného materiálu podle velikosti, barvy a tvaru
 - nalepování luštěnin, těstovin a různých přírodnin
 - sběr kaštanů, žaludů, listů, jejich třídění a ukládání
 - vytváření figurek z přírodnin za pomoci učitele
 - lisování, lepení, obtiskování, navlékání
 - slovní návody
 - lidové zvyky, tradice, řemesla (Velikonoce, pletení pomlázky, košíkářství apod.)
- textilní materiály
 - textilní materiál a jeho využití
 - pracovní pomůcky a nástroje při práci s textilem, jejich vlastnosti a využití
 - slovní návody
 - navlékání menších korálků na šňůrku
 - navíjení vlny na cívku a do klubíčka
 - stříhání a nalepování látek
 - koláž
 - lidové zvyky, tradice, řemesla
- papír a karton
 - různé druhy papírů, jejich vlastnosti a využití
 - pomůcky a nástroje při práci s papírem, jejich funkce a používání
 - slovní návody
 - trhání papíru na malé kousky
 - lepení na plochu
 - navlékání natrhaného papíru na nit
 - trhání a stříhání papíru na tenké proužky, přehýbání, lepení, řetěz na stromeček
 - rolování papíru
 - lidové zvyky, tradice, řemesla (např. Vánoce, Velikonoce apod.)
- modelovací hmota
 - modelovací prostředky (plastelína, sníh, hlína, těsto) a jejich využití
 - pracovní pomůcky a nástroje, jejich funkce a používání
 - slovní návody
 - vykrajování z plátu, tvarování z kuličky nebo hrušky (předměty v ploše a v prostoru)
 - podle klimatických podmínek práce se sněhem
 - poznávání lidových zvyků, tradic a řemesel
- drát
 - seznámení s drátem, jeho vlastnostmi a možností využití
 - poznávání pracovních pomůcek a nástrojů při práci s drátem, jejich funkcí a použití
 - slovní návody
 - spojování špejlí drátem

- plastické hmoty
 - seznamování s některými plastickými hmotami (plastové korále, fólie, igelitové tašky, PET lahve, plastové květináče, molitan) a jejich využitím
 - navlékání korálek
 - poznávání různých pracovních pomůcek a nástrojů, jejich funkce a používání
 - slovní návody
 - používání fólií a igelitových tašek jako obalového materiálu
 - využití prázdných PET lahví a kelímků při množení a předpěstování rostlin (druhotné využití)
 - využití plastových víček z PET lahví do různých koláží a obrázků
 - využití plastových květináčů při pěstování pokojových květin
 - stříhání, vázání, barvení molitanu
 - seznamování s tříděním odpadů
- bezpečnost a hygiena při práci

Tématický okruh: Práce montážní a demontážní

Očekávané výstupy:

Žák by měl

- zvládat elementární dovednosti a činnosti při práci s jednoduchými stavebnicemi a konstruktivními hrami

1. stupeň: 1., 2., 3., 4., 5. a 6. ročník

Dílčí očekávané výstupy:

Žák by měl

1. ročník:

- seznamovat se s jednoduchými předměty
- seznámit se s různými druhy kostek (dřevěné, molitanové, plastové)
- za pomoci jiné osoby nacvičovat manipulaci s předměty a kostkami, stavění komín

2. ročník:

- nacvičovat úchopy předmětů a kostek do celé ruky
- nacvičovat stavěný domu a mostu
- pokoušet se ukládat kostky do krabic
- nacvičovat tvoření špetky

3. ročník:

- procvičovat manipulaci s předměty
- procvičovat tvoření špetky a nacvičovat úchopy předmětů do dvou prstů
- procvičovat úchopy předmětů a kostek do celé ruky
- podle svých možností postavit komín, dům, most
- podle svých možností ukládat kostky do krabic
-

4. ročník:

- uchopit do celé ruky předmět nebo kostku a manipulovat s ní
- pokoušet se uchopit předmět do špetky nebo do dvou prstů
- nacvičovat samostatné stavění kostek
- ukládat kostky do krabic
- seznamovat se a nacvičovat skládání jednoduchých skládaček a puzzlů

5. ročník:

- uchopit předmět do špetky nebo do dvou prstů

- podržet předmět nebo kostku v celé ruce
- procvičovat samostatné stavění kostek
- procvičovat skládání jednoduchých skládaček a puzzlů podle jednoduchých pracovních postupů vedené slovním návodem
- pokoušet se udržet pořádek na pracovním místě

6. ročník:

- uchopit správně do ruky různý předmět a manipulovat s ním
- postavit z kostek samostatně co umí
- skládat jednoduché skládačky a puzzle podle jednoduchých pracovních postupů vedené slovním návodem
- podle svých možností udržet pořádek na pracovním místě

Učivo:

- různé druhy úchopů
- manipulace s jednoduchými předměty
- poznávání různých konstruktivních her (skládačky, puzzle, kostky) a jejich ukládání do krabic
- práce s kostkami podle jednoduchých pracovních postupů vedené jednoduchým slovním návodem – postav, co umíš
- molitanové, plastové, dřevěné kostky
- dům ze dvou kostek, most ze tří kostek, komín
- ukládání kostek do krabic
- poznávání různých typů stavebnic plošných, prostorových
- práce s plošnou a prostorovou stavebnicí podle jednoduchých pracovních postupů vedené slovním návodem (stavebnice podle aktuální nabídky školy)
- úklid stavebnic do krabic
- udržování pořádku na pracovním místě

2. stupeň: 7., 8., 9. a 10. ročník

7. ročník:

- procvičovat dovednosti při práci s plošnou a prostorovou stavebnicí
- seznamovat se s konstrukčními stavebnicemi a nacvičovat sestavování jednoduchých modelů
- seznamovat se s nástroji (šroubovák, klíč) a nacvičovat jejich používání
- nacvičovat práci s konstrukční stavebnicí podle jednoduchých pracovních postupů
- seznamovat se se zásadami bezpečnosti při práci s konstrukční stavebnicí
- podle svých možností udržet pořádek na pracovním místě

8. ročník:

- upevňovat získané dovednosti při práci s plošnou a prostorovou stavebnicí
- procvičovat sestavování jednoduchých modelů z konstrukčních stavebnic
- nacvičovat používání nástrojů při práci s konstrukční stavebnicí
- procvičovat práci podle jednoduchých pracovních postupů
- procvičovat zásady bezpečnosti při práci s konstrukční stavebnicí
- nezapomínat na udržování pořádku na pracovním místě
-

9. ročník:

- uplatňovat dovednosti při práci s plošnou a prostorovou stavebnicí
- upevňovat dovednost sestavovat jednoduché modely z konstrukčních stavebnic
- procvičovat používání nástrojů při práci s konstrukční stavebnicí
- snažit se pracovat podle jednoduchých pracovních postupů
- upevňovat zásady bezpečnosti při práci s konstrukční stavebnicí
- snažit se udržet pořádek na pracovním místě

10. ročník:

- sestavovat jednoduché modely z konstrukčních stavebnic
- mít znalost o používání pracovních nástrojů při práci s konstrukční stavebnicí
- pracovat podle jednoduchých pracovních postupů
- dodržovat zásady bezpečnosti při práci s konstrukční stavebnicí
- udržet pořádek na pracovním místě

Učivo:

- konstruktivní hry (skládačky, puzzle, kostky)
- práce s kostkami – stavby podle vlastní představivosti
- řazení molitanových, plastových a dřevěných kostek ve vodorovném a svislém směru
- práce s plošnou a prostorovou stavebnicí podle jednoduchých pracovních postupů vedené slovním návodem (stavebnice podle nabídky školy)
- poznávání různých typů stavebnic konstrukčních - plastových, kovových (stavebnice podle aktuální nabídky školy)
- práce s konstrukční stavebnicí plastovou, kovovou – montáž, demontáž podle jednoduchých pracovních postupů vedené slovním návodem (spojování dílů konstrukčních stavebnic matkou a šroubem)
- sestavování velmi jednoduchých modelů ze stavebnic (lopatka, rýč apod.)
- úklid stavebnic
- udržování pořádku na pracovním místě

Tématický okruh: **Pěstitelské práce**

Očekávané výstupy:

Žák by měl

- provádět pozorování přírody v jednotlivých ročních obdobích
- pěstovat, ošetřovat a pečovat o nenáročnou pokojovou i užitkovou rostlinu
- používat podle druhu pěstitelských činností správné pomůcky a náčiní
- dodržovat zásady hygieny a bezpečnosti práce při práci na zahradě

1. stupeň: 1., 2., 3., 4., 5. a 6. ročník

Dílní očekávané výstupy:

Žák by měl

1. ročník:

- učit se vnímat změny počasí v ročních obdobích podle způsobu oblékání
- seznámit se s ošetřováním rostlin ve třídě
- nacvičit zalévání rostlin ve třídě
- poznat konev
- seznámit se se školním pozemkem
- sbírat kaštiny a žaludy
- seznámit se s hygienou po práci

2. ročník:

- procvičovat vnímání změn počasí v ročních obdobích podle oblékání
- pomáhat při zalévání pokojových rostlin ve třídě
- seznámit se se zaléváním záhonu konví
- sbírat přírodní materiál
- nacvičovat hygienu a seznámit se s bezpečností při práci

3. ročník:

- odstraňovat odumřelé části rostlin ve třídě
- učit se vnímat vliv počasí podle ročních období na pěstování rostlin
- nacvičit zalévání s konví
- pomáhat při zalévání záhonu starším spolužákům
- pokusit se předpěstovat nějakou užitkovou rostlinu pro starší spolužáky
- sbírat různý přírodní materiál
- procvičovat dodržování hygieny a bezpečnosti při práci

4. ročník:

- seznamovat se s ročním obdobím podle charakteristických rysů
- pozorovat vliv vody na pěstování rostlin
- vymývat podmisky u rostlin ve třídě
- procvičit zalévání záhonu konví
- pokusit se pěstovat ředkvičky
- seznámit se s okopáváním
- seznámit se s motyčkou
- podle zdravotních možností sbírat léčivé byliny
- upevňovat zásady hygieny práce a bezpečnosti

5. ročník:

- nacvičovat pozorování přírody v jednotlivých ročních obdobích
- seznámit se s vlivem světla a tepla na pěstování rostlin
- provádět základní ošetřování pokojových rostlin ve třídě
- zalévat záhon
- pěstovat ředkvičky
- nacvičovat okopávání motyčkou
- dodržovat zásady hygieny a bezpečnosti práce

6. ročník:

- procvičovat pozorování přírody v jednotlivých ročních obdobích
- pozorovat vliv půdy a vzduchu na pěstování rostlin
- provádět základní ošetřování pokojových rostlin v budově školy
- předpěstovat a vysázet sazenice nějaké užitkové rostliny
- procvičovat okopávání, pletí, zalévání

Učivo:

- pozorování změn v přírodě během ročních období podle počasí
- pozorování podmínek pro život rostlin – voda, světlo, teplo, půda, vzduch
- nenáročná rostlina ve třídě a na školní zahradě
- péče o pokojové květiny
- práce na školním pozemku – pěstování ředkviček, hrachu, cuket apod.; okopávání, pletí, zalévání záhonu
- práce se zahradnickým náčiním – konev, motyčka
- sběr kaštanů, žaludů, přírodnin a léčivých rostlin
- zásady hygieny a bezpečnosti práce při práci v pracovním pozemku a na zahradě

2. stupeň: 7., 8., 9.a 10. ročník

7. ročník:

- provádět pozorování přírody v jednotlivých ročních obdobích
- znát podmínky pro pěstování rostlin
- nacvičit přesazování pokojových rostlin
- pěstovat užitkové rostliny výsevem nebo sadbou
- provádět okopávání, pletí, zalévání
- nacvičit hrabání listů na školním pozemku

8. ročník:

- uplatňovat podmínky pro pěstování rostlin ve třídě
- procvičit přesazování pokojových rostlin
- nacvičit pěstování nenáročných květin výsadbou cibulek nebo oddělením trsu
- procvičit hrabání listí

9. ročník:

- uplatňovat podmínky pro pěstování rostlin na zahradě
- přesazovat pokojové rostliny
- nacvičit předpěstování a výsadbu sazenic nenáročných květin
- hrabat listí

10. ročník:

- dodržovat podmínky pro pěstování rostlin
- vědět, jak se pokojové rostliny přesazují a umět je přesadit
- vědět, jak se pěstují užitkové rostliny
- hrabat listí a posekanou trávu na školním pozemku

Učivo:

- pozorování změn v přírodě během ročních období
- podmínky pro život rostlin – voda, světlo, teplo, půda, vzduch
- nenáročné rostliny ve třídě a na školní zahradě
- péče o pokojové květiny
- práce na školním pozemku –hrabání posekané trávy a listí; pěstování nenáročných užitkových rostlin; okopávání, pletí, zalévání záhonu
- práce se zahradnickým náčiním – konev, motyčka, hrábě
- sběr kaštanů , žaludů, přírodnin a léčivých rostlin
- zásady hygieny a bezpečnosti práce při práci v pracovních pozemcích a na zahradě

Tematický okruh: **Práce v domácnosti**

Očekávané výstupy:

Žák by měl

- provádět drobné domácí práce – základní úklid, mytí nádobí, mytí podlahy
- prostřít stůl pro běžné stolování
- zvládnout nákup a uložení potravin
- připravit jednoduchý pokrm podle pokynů
- dodržovat zásady hygieny a bezpečnosti při práci v domácnosti

1. stupeň: 1., 2., 3., 4., 5. a 6. ročník

Dílčí očekávané výstupy:

Žák by měl

1. ročník:

- podle svých možností si podávat potravu k ústům
- snažit se vnímat přijímání potravy
- nacvičovat přípravu a úklid ubrousku při stolování ve třídě pod vedením jiné osoby
- nacvičovat mytí rukou před a po stolování pod vedením jiné osoby

2. ročník:

- nacvičovat správné kousání, žvýkání, polykání a sání brčkem
- nacvičovat správné sezení u jídla
- snažit se vnímat vylučování

- procvičovat přípravu a úklid ubrousku při stolování ve třídě
- procvičovat mytí rukou před a po stolování

3. ročník:

- procvičovat správné kousání, žvýkání, polykání a sání brčkem
- procvičovat správné sezení u jídla
- vnímat přijímání potravy a vylučování
- podle svých možností si připravit a uklidit ubrousek při stolování ve třídě
- podle svých možností si samostatně umýt ruce před a po stolování

4. ročník:

- upevňovat správné kousání, žvýkání a polykání, nacvičovat pití z hrnečku
- upevňovat správné sezení u jídla a nacvičovat chování při jídle
- nacvičovat používání lžice
- navštěvovat obchody a sledovat dění v obchodech
- sledovat přípravu teplého a studeného nápoje
- sledovat přípravu svačiny
- seznamovat se s nástroji a pomůckami při práci
- sledovat prostírání a úklid stolu po jídle
- sledovat drobný úklid v kuchyňce
- nacvičovat zametání podlahy ve třídě smetáčkem
- podle svých možností samostatně provádět hygienu před a po stolování

5. ročník:

- správně kousat, žvýkat a polykat potravu
- nacvičovat samostatnost při jídle a pití z hrnku
- nacvičovat stolování v cvičné kuchyňce a procvičovat používání lžice
- pozorovat drobné nakupování v obchodech
- snažit se o zapojení do přípravy studeného a teplého nápoje a do přípravy svačiny
- sledovat funkčnost nástrojů a pomůcek při práci
- nacvičovat prostírání stolu a úklid stolu po jídle
- procvičovat zametání podlahy ve třídě a v kuchyňce smetáčkem
- dbát na hygienu při práci a stolování

6. ročník:

- procvičovat schopnost samostatně se najíst a napít z hrnku
- procvičovat stolování a chování při jídle, procvičovat používání lžice
- formou her se učit nakupovat
- spolupracovat při přípravě studeného a teplého nápoje a při přípravě svačiny
- znát některé nástroje a pomůcky a mít poznatky o jejich funkci
- upevňovat nacvičování prostírání stolu a jeho úklidu po jídle
- podle svých možností zametat podlahu smetáčkem
- dodržovat hygienu při práci a stolování

Učivo:

- nakupování
 - hry na nákup
 - návštěvy obchodů
 - pozorování nakupování potravin
- příprava pokrmů
 - příprava studených a teplých nápojů (příprava šťávy, příprava čaje)
 - spolupráce při přípravě svačiny – koupené potraviny (ovoce, zelenina, jogurty apod.)
- stolování
 - vnímání přijímání potravy a vylučování
 - správné žvýkání, kousání a polykání potravy, pití slámkou nebo z hrnečku
 - správné sezení u jídla
 - používání lžice, lžičky
 - chování při stolování

- drobné domácí práce
 - příprava a úklid ubrousku
 - prostírání stolu
 - úklid stolu po jídle
 - drobný úklid ve třídě nebo kuchyňce
 - zametání podlahy smetáčkem
- nástroje a pomůcky při práci v domácnosti – lžíce, talíře, hrnky, konev, smeták, hadr
- hygiena při práci i stolování

2. stupeň: 7., 8., 9. a 10. ročník

7. ročník:

- nacvičovat další dovednosti při provádění drobných prací v domácnosti
- za pomoci jiné osoby se snažit o prostření stolu
- pod vedením jiné osoby se učit nakupovat a poznávat zkažené potraviny
- učit se správně uložit potraviny
- nacvičovat přípravu jednoduchého pokrmů podle pokynů
- nacvičovat manipulaci s některými nástroji a pomůckami pod dozorem
- dodržovat hygienu a seznamovat se s bezpečnostmi při práci v domácnosti

8. ročník:

- procvičovat dovednosti při provádění drobných prací v domácnosti
- procvičovat prostření stolu pro běžné stolování
- procvičovat nakupování a poznávání zkažených potravin pod vedením jiné osoby
- procvičovat správné uložení potravin pod vedením jiné osoby
- procvičovat manipulaci s některými nástroji a pomůckami pod dozorem
- procvičovat přípravu jednoduchého pokrmu podle pokynů
- procvičovat zásady hygieny a bezpečnosti při práci v domácnosti

9. ročník:

- upevnit dovednosti při provádění drobných prací v domácnosti
- pokusit se samostatně prostřít stůl a po jídle ho uklidit
- pokusit se o drobný nákup a poznávání zkažených potravin
- snažit se správně uložit potraviny
- snažit se samostatně o přípravu jednoduchého pokrmu podle pokynů
- upevňovat dovednosti manipulovat s některými nástroji a pomůckami
- upevňovat zásady hygieny a bezpečnosti při práci v domácnosti

10. ročník:

- provádět drobné domácí práce
- prostřít stůl pro stolování
- zvládnout nákup a uložení potravin
- připravit jednoduchý pokrm podle pokynů
- manipulovat s některými nástroji a pomůckami
- dodržovat zásady hygieny a bezpečnosti při práci v domácnosti

Učivo:

- nakupování
 - návštěvy obchodů
 - jednoduchý nákup
 - uložení základních potravin na určené místo
 - poznávání zkažených potravin
- příprava pokrmů
 - příprava studených a teplých nápojů (nalévání tekutiny do sklenic; příprava kakaá)
 - příprava jednoduchého pokrmu – svačina (mazání chleba, rohlíků máslem, džemem - krupicová kaše, pudink apod.)

- stolování
 - správné sezení u jídla
 - používání příboru
 - samostatnost při jídle
 - dodržování klidu při stolování
 - dodržování čistoty při jídle
- drobné domácí práce
 - utírání prachu
 - zametání podlahy smetáčkem a koštětem
 - mytí podlahy
 - prostírání stolu
 - úklid a utírání stolu po jídle
 - úklid ve třídě nebo cvičné kuchyňce
 - mytí, utírání a úklid nádobí na určené místo
 - praní utěrek a ručníků
- nástroje a pomůcky při práci v domácnosti – lžíce, příbor, talíře, hrnky, jiné nádobí, nože, smeták, koště, kýbl, hadr, lednice, sporák, pračka
- zásady hygieny a bezpečnosti při práci v domácnosti

7 HODNOCENÍ ŽÁKŮ A AUTOEVALUACE ŠKOLY

7.1 HODNOCENÍ ŽÁKŮ

Pravidla pro hodnocení výsledků vzdělávání žáků vycházejí z § 51, 52 a 53 zákona č. 561/2004 Sb. v platném znění a z § 14 až 23 vyhlášky č. 48/2005 Sb. v platném znění.

Hodnocení průběhu a výsledků vzdělávání a chování žáků je:

- jednoznačné
- srozumitelné
- srovnatelné s předem stanovenými kritérii
- věcné
- všestranné

Hodnocení vychází z posouzení míry dosažení očekávaných výstupů formulovaných v učebních osnovách jednotlivých předmětů školního vzdělávacího programu. Hodnocení je pedagogicky odůvodněné, odborně správné a doložitelné.

Zásady hodnocení průběhu a výsledků vzdělávání a chování ve škole a na akcích pořádaných školou:

- každé pololetí se vydává žákovi vysvědčení, za první pololetí lze místo vysvědčení vydat výpis z vysvědčení
- hodnocení výsledků vzdělávání na vysvědčení je vyjádřeno slovně
- je-li žák hodnocen slovně, převede třídní učitel po projednání s vyučujícími ostatních předmětů slovní hodnocení do klasifikace pro účely přijímacího řízení ke střednímu vzdělávání, nebo v případě přestupu žáka na školu, která hodnotí odlišným způsobem, a to na žádost této školy nebo zákonného zástupce žáka
- klasifikace je jednou z forem hodnocení, její výsledky se vyjadřují slovně
- ve výchovně vzdělávacím procesu se uskutečňuje klasifikace průběžná a celková
- průběžná klasifikace se uplatňuje při hodnocení dílčích výsledků a projevů žáka
- klasifikace souhrnného prospěchu se provádí na konci každého pololetí a není aritmetickým průměrem průběžné klasifikace
- při hodnocení žáka klasifikací jsou výsledky vzdělávání žáka a chování žáka ve škole a na akcích pořádaných školou hodnoceny tak, aby byla zřejmá úroveň vzdělání žáka, které dosáhl zejména vzhledem k očekávaným výstupům formulovaným v učebních osnovách jednotlivých předmětů školního vzdělávacího programu, k jeho vzdělávacím a osobnostním předpokladům a k věku žáka; klasifikace zahrnuje ohodnocení píle žáka a jeho přístupu ke vzdělávání i v souvislostech, které ovlivňují jeho výkon
- způsob hodnocení a klasifikace žáka vychází ze znalosti příznaků postižení a uplatňuje se ve všech vyučovacích předmětech, ve kterých se projevuje postižení žáka
- při způsobu hodnocení a klasifikaci žáka pedagogičtí pracovníci zvýrazňují motivační složku hodnocení, hodnotí jevy, které žák zvládl
- žák, který je vzděláván podle individuálního vzdělávacího plánu, má způsob hodnocení také stanoven tímto plánem
- chování neovlivňuje klasifikaci výsledků ve vyučovacích předmětech
- při hodnocení a při průběžné i celkové klasifikaci pedagogický pracovník uplatňuje přiměřenou náročnost a pedagogický takt vůči žákovi

- ohodnocení výkonu žáka slovním hodnocením posuzuje učitel výsledky práce objektivně a přiměřeně náročně
- slovní hodnocení určí učitel, který vyučuje příslušnému předmětu
- v předmětu, ve kterém vyučuje více učitelů, určí výsledné slovní hodnocení za klasifikační období příslušní učitelé po vzájemné dohodě
- pro určování stupně prospěchu v jednotlivých předmětech na konci klasifikačního období se hodnotí učební výsledky, jichž žák dosáhl za celé klasifikační období; při celkové klasifikaci přihlíží učitel k věkovým zvláštěnostem žáka i k tomu, že žák mohl v průběhu klasifikačního období zakolísat v učebních výkonech pro určitou indispozici; přihlíží se i ke snaživosti a pečlivosti žáka, k jeho individuálním schopnostem a zájmům; stupeň prospěchu se neurčuje na základě průměru a klasifikace za příslušné období
- zákonní zástupci žáka jsou o prospěchu žáka informováni třídním učitelem a učiteli jednotlivých předmětů:
 - průběžně prostřednictvím notýsku nebo žákovské knížky
 - před koncem každého čtvrtletí (klasifikační období)
 - kdykoliv na požádání zákonných zástupců žáka
- v případě mimořádného zhoršení prospěchu informuje učitel zákonné zástupce žáka bezprostředně a prokazatelným způsobem; zaostávání žáků v učení se projednávají v pedagogické radě
- žáci školy, kteří po dobu nemoci nejméně tři měsíce před koncem klasifikačního období navštěvovali školu při zdravotnickém zařízení a byli tam klasifikováni za pololetí ze všech, případně jen z některých předmětů, se po návratu do kmenové školy znovu nezkoušejí a nehodnotí; jejich klasifikace ze školy při zdravotnickém zařízení v předmětech, v kterých byli klasifikováni, je závazná; v předmětech, ve kterých nebyli vyučováni, se nehodnotí
- do vyššího ročníku postoupí žák, který na konci druhého pololetí prospěl ze všech povinných předmětů stanovených školním vzdělávacím programem s výjimkou předmětů výchovného zaměření stanovených rámcovým vzdělávacím programem a předmětů, z nichž byl uvolněn; do vyššího ročníku postoupí i žák prvního stupně základní školy, který již v rámci prvního stupně opakovat ročník, a žák druhého stupně základní školy, který již v rámci druhého stupně opakovat ročník, a to bez ohledu na prospěch tohoto žáka
- nelze-li žáka hodnotit na konci prvního pololetí, určí ředitel školy pro jeho hodnocení náhradní termín, a to tak, aby hodnocení za první pololetí bylo provedeno nejpozději do dvou měsíců po skončení prvního pololetí; není-li možné hodnotit ani v náhradním termínu, žák se za první pololetí nehodnotí
- nelze-li žáka hodnotit na konci druhého pololetí, určí ředitel školy pro jeho hodnocení náhradní termín, a to tak, aby hodnocení za druhé pololetí bylo provedeno nejpozději do konce září následujícího školního roku; v období měsíce září do doby hodnocení navštěvuje žák nejbližší vyšší ročník, případně znovu devátý ročník
- má-li zákonný zástupce žáka pochybnosti o správnosti hodnocení na konci prvního nebo druhého pololetí, může do 3 pracovních dnů ode dne, kdy se o hodnocení prokazatelně dozvěděl, nejpozději však do 3 pracovních dnů od vydání vysvědčení, požádat ředitele školy o komisionální přezkoušení žáka; je-li vyučujícím žáka v daném předmětu ředitel školy, krajský úřad; komisionální přezkoušení se koná nejpozději do 14 dnů od doručení žádosti nebo v termínu dohodnutém se zákonným zástupcem žáka
- žák, který plní povinnou školní docházku ,opakuje ročník, pokud na konci druhého pololetí neprospěl nebo nemohl být hodnocen; to neplatí o žákovi, který na daném stupni základní školy již jednou ročník opakovat; tomuto žákovi může ředitel školy na žádost jeho zákonného zástupce povolit opakování ročníku pouze z vážných zdravotních důvodů

- ředitel školy může žákovi, který splnil povinnou školní docházku a na konci druhého pololetí neprospěl nebo nemohl být hodnocen, povolit na žádost jeho zákonného zástupce opakování ročníku po posouzení jeho dosavadních studijních výsledků a důvodů uvedených v žádosti
- v posledním roce plnění povinné školní docházky zpracuje třídní učitel výstupní hodnocení o tom, jak žák dosáhl stanovených cílů vzdělávání; pokud žák ukončí povinnou školní docházku v nižším než 9. ročníku, bude mu v tomto nižším ročníku vydáno výstupní hodnocení. Jestliže bude poté dále pokračovat v docházce do základní školy, pak škole již ze zákona nevzniká povinnost vydat mu další výstupní hodnocení; výstupní hodnocení se vždy vydává na konci 1. pololetí; tiskopis pro výstupní hodnocení není stanoven
- vedle výstupního hodnocení musí obsahovat podobné identifikační údaje o škole a žákovi jako vysvědčení, podpisy pedagoga, který hodnocení připravil a ředitele školy, datum vydání a otisk razítka školy; hlavním obsahem výstupního hodnocení je vyjádření o dosažené výstupní úrovni vzdělání ve struktuře vymezené RVP ZV
- výstupní hodnocení obsahuje vyjádření o možnostech žáka a jeho nadání, předpokladech pro další vzdělávání nebo pro uplatnění žáka, chování žáka v průběhu povinné školní docházky a o dalších významných skutečnostech ve vzdělávání žáka

Zásady a pravidla pro sebehodnocení žáků:

- Sebehodnocení je důležitou součástí hodnocení žáků.
- Sebehodnocením se posiluje sebeúcta a sebevědomí žáků.
- Chybu je třeba chápat jako přirozenou věc v procesu učení. Pedagogičtí pracovníci se o chybě se žáky baví. Chyba je důležitý prostředek učení.
- Při sebehodnocení se žák snaží popsat:
 - co se mu daří,
 - co mu ještě nejde,
 - jak bude pokračovat dál.
- Při školní práci vyučující vedou žáka k tomu, aby hodnotil svoje výkony a výsledky.
- Slovní hodnocení není jediným zdrojem motivace.

Hodnocení žáků se středně těžkým mentálním postižením vychází z Metodického pokynu k hodnocení žáků pomocné školy č.j. 24 035/97-22, který je upraven tak, aby vyhovoval podmínkám ŠVP. Je na úvaze třídního učitele, zda níže uvedené slovní hodnocení ještě více rozvine formou slovní zprávy.

Hodnocení prospěchu

Předmět	1	2	3	4	5
Čtení	Čte plynule hlásky-slabiky-slova-věty s porozuměním	Snaží se číst plynule hlásky-slabiky-slova-věty. Při čtení se dopouští drobných chyb.	Hlásky-slabiky-slova-věty čte s menší pomocí. Při čtení chybuje.	Čte hlásky-slabiky-slova-věty pouze s trvalou pomocí. Při čtení často chybuje.	Učivo dosud nezvládá.
Psaní	Zvládá opis, přepis a diktát písmen-slabik-slov-vět bez obtíží. Píše čitelně-úhledně.	Zvládá opis a přepis písmen-slabik-slov-vět. Při psaní se dopouští drobných chyb. Písmo má čitelné.	Zvládá opis a částečně i přepis písmen-slabik-slov-vět. Při psaní často chybuje. (Píše hůlkovým písmem.)	Pouze napodobuje písmena-slabiky-slova. Při psaní potřebuje trvalou pomoc. (Píše hůlkovým písmem.)	Učivo dosud nezvládá.
Řečová výchova	Neklasifikuje se.				
Dramatická výchova	Rád recituje, zpívá, předvádí drobné scénky a pohybové činnosti.	Při recitaci, zpěvu a dramatizaci a pohybových činnostech potřebuje malou pomoc.	Při recitaci, zpěvu a dramatizaci a pohybových činnostech potřebuje pomoc a povzbuzení.	Při recitaci, zpěvu a dramatizaci a pohybových činnostech vyžaduje pomoc a vedení.	Recitace, zpěv a dramatizace se mu zatím nedaří.
Matematika	Počítá přesně a pohotově v oboru do ...	Počítá s drobnými chybami v oboru do ...	Při počítání v oboru do ... často chybuje. Potřebuje menší pomoc.	V oboru do ... počítá jen s trvalou pomocí.	Učivo dosud nezvládá.
Informatika	Je snaživý, Učivo zvládá bez obtíží.	Je snaživý, Učivo zvládá s malou pomocí.	Učivo zvládá s pomocí.	Učivo zvládá jen s trvalou pomocí.	Učivo dosud nezvládá.

Předmět	1	2	3	4	5
Prvouka	Učivu rozumí a správně reprodukuje.	Učivu rozumí, na otázky správně odpovídá.	Učivo zvládá částečně.	Učivo zvládá jen s trvalou pomocí.	Učivo dosud nezvládá.
Člověk a společnost	Učivu rozumí a správně reprodukuje.	Učivu rozumí, na otázky správně odpovídá.	Učivo zvládá částečně.	Učivo zvládá jen s trvalou pomocí.	Učivo dosud nezvládá.
Člověk a příroda	Učivu rozumí a správně reprodukuje.	Učivu rozumí, na otázky správně odpovídá.	Učivo zvládá částečně.	Učivo zvládá jen s trvalou pomocí.	Učivo dosud nezvládá.
Hudební výchova	Rád zpívá-rytmizuje-poslouchá hudbu.	Rád zpívá-rytmizuje-poslouchá hudbu. Obtížněji si pamatuje texty písní.	Rád zpívá-rytmizuje-poslouchá hudbu. Má problémy při zapamatování textů písní.	Není hudebně založen.	Dosud nemá vztah k hudbě.
Výtvarná výchova	Je snaživý, pracuje samostatně podle pokynů.	Je snaživý, pracuje s malou pomocí.	Při práci vyžaduje vedení.	Při práci vyžaduje pomoc a vedení.	Práce se mu zatím nedaří.
Výchova ke zdraví	Je snaživý, učivo zvládá bez obtíží.	Je snaživý, učivo zvládá s malou pomocí.	Učivo zvládá s pomocí.	Učivo zvládá jen s trvalou pomocí.	Učivo dosud nezvládá.
Tělesná výchova	Je obratný a snaživý, má radost z pohybu	Je méně obratný, ale snaží se	Snaží se	Je méně obratný, cvičí s pomocí	Při cvičení potřebuje velkou pomoc
Pracovní výchova	Je snaživý, pracuje samostatně podle pokynů.	Je snaživý, pracuje s malou pomocí.	Při práci vyžaduje vedení.	Při práci vyžaduje pomoc a vedení.	Práce se mu zatím nedaří.

Předmět	1	2	3	4	5
Práce s keramikou	Je snaživý, pracuje samostatně podle pokynů.	Je snaživý, pracuje s malou pomocí.	Při práci vyžaduje vedení.	Při práci vyžaduje pomoc a vedení.	Práce se mu zatím nedaří.
Nepovinný předmět	Učivo dobře zvládá.	Učivo zvládá.	Učivo zvládá s pomocí.	Učivo zvládá pouze s trvalou pomocí.	Učivo dosud nezvládá.

Chování (slovně):

1 – velmi dobré	Žák uvědoměle dodržuje pravidla chování a ustanovení vnitřního řádu školy. Méně závažných přestupků se dopouští ojediněle. Žák je však přístupný výchovnému působení a snaží se své chyby napravit.
2 - uspokojivé	Chování žáka je v rozporu s pravidly chování a s ustanoveními vnitřního řádu školy. Žák se dopustí závažného přestupku proti pravidlům slušného chování nebo vnitřnímu řádu školy; nebo se opakovaně dopustí méně závažných přestupků. Zpravidla se přes důtku třídního učitele školy dopouští dalších přestupků, narušuje výchovně vzdělávací činnost školy. Ohrožuje bezpečnost a zdraví svoje nebo jiných osob.
3 - neuspokojivé	Chování žáka ve škole je v příkrém rozporu s pravidly slušného chování. Dopustí se takových závažných přestupků proti školnímu řádu nebo provinění, že je jimi vážně ohrožena výchova nebo bezpečnost nebo zdraví jiných osob. Záměrně narušuje hrubým způsobem výchovně vzdělávací činnost školy. Zpravidla se přes důtku ředitele školy dopouští dalších přestupků.

Hodnocení žáků s těžkým mentálním postižením a souběžným postižením více vadami:

- hodnocení na vysvědčení se provádí komplexním popisem zlepšení žáka za dané pololetí školního roku
- hodnocení je stylizováno formou slovní zprávy
- tiskopis k vysvědčení je pro žáky ZŠS (formulář pro širší slovní hodnocení)
- při průběžném hodnocení ve školním roce jsou žáci hodnoceni převážně pochvalou a povzbuzením, hodnocení může být doplněno dalšími dostupnými srozumitelnými prostředky (obrázky, razítka, drobné „hmotné“ ocenění – bonbony, drobnosti apod.)

Předměty s převahou teoretického zaměření

Při klasifikaci v těchto předmětech se hodnotí:

- ucelenost, přesnost a trvalost osvojení požadovaných poznatků, faktů, pojmů, definic, zákonitostí a vztahů
- kvalita a rozsah získaných dovedností vykonávat požadované intelektuální a motorické činnosti
- schopnost uplatňovat osvojené poznatky a dovednosti při řešení teoretických a praktických úkolů, při výkladu a hodnocení společenských a přírodních jevů a zákonitostí
- schopnost využívat a zobecňovat zkušenosti a poznatky získané při praktických činnostech
- samostatnost a tvořivost
- aktivita přístupu k činnostem, zájem o ně, vztah k nim
- kvalita výsledků činností
- osvojení účinných metod samostatného studia

Předměty s převahou praktického zaměření

Při klasifikaci v těchto předmětech se hodnotí:

- vztah k práci, k pracovnímu kolektivu, k praktickým činnostem
- osvojení praktických dovedností a návyků, zvládnutí účelných způsobů práce
- využití získaných teoretických vědomostí v praktických činnostech
- aktivita, samostatnost, tvořivost, iniciativa v praktických činnostech
- kvalita výsledků činností
- organizace vlastní práce a pracoviště, udržování pořádku na pracovišti
- dodržování předpisů o bezpečnosti a ochraně zdraví při práci, péče o životní prostředí
- hospodárné využívání surovin, materiálů, energie
- obsluha a údržba laboratorních zařízení a pomůcek, nástrojů, nářadí a měřidel

Předměty s převahou výchovného zaměření

Při klasifikaci v těchto předmětech se hodnotí:

- stupeň tvořivosti a samostatnosti projevu
- osvojení potřebných vědomostí, zkušeností, činností a jejich tvořivá aplikace
- poznání zákonitostí daných činností a jejich uplatňování ve vlastní činnosti
- kvalita projevu
- vztah žáka k činnostem a zájem o ně
- estetické vnímání, přístup k uměleckému dílu a k estetice obecně
- v tělesné výchově s přihlédnutím ke zdravotnímu stavu žáka všeobecná tělesná zdatnost žáka a výkonnost

7.2 AUTOEVALUACE ŠKOLY

Smyslem autoevaluace je vytvoření zpětné vazby o kvalitě vzdělávání a využití závěrů k dalšímu zkvalitnění práce školy.

Oblasti autoevaluace

Hlavní oblasti vlastního hodnocení školy jsou vymezeny Vyhláškou č. 15/2005 Sb., kterou se stanoví náležitosti dlouhodobých záměrů, výročních zpráv a vlastního hodnocení školy. V §8 této vyhlášky jsou vymezeny tyto oblasti vlastního hodnocení:

1. Podmínky ke vzdělávání
2. Průběh vzdělávání
3. Podpora školy žákům, spolupráce s rodiči, vliv vzájemných vztahů na vzdělávání
4. Výsledky vzdělávání
5. Řízení školy
6. Úroveň výsledků práce školy vzhledem k podmínkám a ekonomickým zdrojům

Cíle, nástroje a časové rozvržení autoevaluace

Oblasti	Cíle	Nástroje	Zodpovědnost	Plán
Podmínky pro vzdělávání	➤ materiální, technické, hygienické organizační	<ul style="list-style-type: none"> • dotazníky pro rodiče • dotazníky pro učitele • skupinová diskuze • návrhy pedagogů • sebehodnocení vedení školy 	vedení školy	průběžně
	➤ personální	<ul style="list-style-type: none"> • přehled pedagogických pracovníků 	vedení školy	průběžně
	➤ ekonomické	<ul style="list-style-type: none"> • rozbor hospodaření • inventarizace • rozpočet školy 	vedení školy	průběžně
Průběh vzdělávání	➤ soulad ŠVP s RVP	<ul style="list-style-type: none"> • kontrola souladu ŠVP s RVP 	koordinátor	průběžně
	➤ plnění ŠVP	<ul style="list-style-type: none"> • tématické plány • přípravy učitele • vlastní hodnocení učitele • hospitace 	koordinátor učitel	průběžně
	➤ soulad ŠVP s potřebami žáků	<ul style="list-style-type: none"> • diskuze 	vedení školy učitelé	průběžně
	➤ efektivita práce učitele	<ul style="list-style-type: none"> • hospitace • hodnocení učitelů • portfolio učitele 	vedení školy	průběžně
	➤ role žáka v procesu učení	<ul style="list-style-type: none"> • hodnocení žáků • dokument pravidla hodnocení žáků 	učitel vedení školy	průběžně

Oblasti	Cíle	Nástroje	Zodpovědnost	Plán
Podpora školy žákům	➤ kvalita výchovného poradenství	<ul style="list-style-type: none"> • poradenství žákům • schránka důvěry • pohovory se žáky • zápisy výchovného poradce 	výchovný poradce	průběžně
	➤ kvalita práce třídního učitele	<ul style="list-style-type: none"> • hodnocení klimatu školy <ul style="list-style-type: none"> ○ dotazníky pro učitele ○ dotazníky pro žáky ○ dotazníky pro rodiče 	učitelé	průběžně
Spolupráce s rodiči	➤ přístup k informacím	<ul style="list-style-type: none"> • hodnocení přístupu pomocí dotazníků pro rodiče 	učitelé	1x ročně
	➤ využívání žákovské a rodičovské iniciativy	<ul style="list-style-type: none"> • hodnocení žákovské a rodičovské iniciativy a akcí s rodiči 	vedení školy	1x ročně
	➤ akce s rodiči			
Vliv vzájemných vztahů na kvalitu vzdělávání	➤ vztahy se zřizovatelem a školskou radou	<ul style="list-style-type: none"> • hodnocení vztahů s orgány s institucemi 	vedení školy	1x ročně
	➤ vztahy s poradenskými institucemi			
	➤ vztahy s odborem sociálních věcí			
	➤ vztahy s dalšími institucemi			
Výsledky vzdělávání	➤ dosahování klíčových kompetencí	<ul style="list-style-type: none"> • rozhovor se žákem • písemné práce • didaktické testy • domácí úkoly • praktické činnosti • sportovní a umělecký výkon • projekt • žákovské portfolio • výstupní hodnocení 	učitelé	průběžně
	➤ zvládnutí očekávaných výstupů			
	➤ výsledky žáků a v soutěžích a přehlídkách			
	➤ úspěšné uplatnění žáků			

Oblasti	Cíle	Nástroje	Zodpovědnost	Plán
Řízení školy	➤ kvalita řízení	<ul style="list-style-type: none"> • dotazníky pro učitele • sebehodnocení vedení školy • koncepční materiály školy 	vedení školy	1x ročně
	➤ plánování			
	➤ efektivita organizace školy			
	➤ metodická podpora kvality výuky			
	➤ využívání zdrojů			
Úroveň práce školy	➤ výsledky práce školy	<ul style="list-style-type: none"> • portfolio školy 	vedení školy	1x ročně
	➤ prezentace a public relations školy			